National Library
Bibliothèque Nationale
APR 9 1975
13103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices. New York, Editor V. IREE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 14 SESTDIENA, 1975. GADA 5. APRĪLIS 25. GADS SATURDAY, APRIL 5, 1975

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Bēgļu miljoni apsūdz

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pašreizējiem traģiskiem un asiņainiem notikumiem Indoķīnā būtu bijis jāatver brīvās pasaules maldīgu illūziju apmiglotās acis. Hanojas komūnistu agresijas rezultātā simtiem tūkstošu nelaimīgo vietnamiešu bēgļu, pametuši visu, nāves bailēs pānikā bēg no sarkanajiem „atbrīvotājiem". Neviens pašlaik nevar pateikt, cik no nelaimīgo bēgļu miljoniem izdosies paglābt savas dzīvības, lai sāktu jaunu dzīvi kādā sarkanā terrora neapdraudētā zemē.

Nav svarīgi šeit pieminēt Hanojas rokās kritušās stratēģiskās pilsētas vai provinces. Komūnistu militārā mašinerija sākusi velties uz dienvidiem, un tā aiz sevis atstāj asiņu un asaru jūru. Būtu jāpieņem, ka šo traģisko notikumu rezultātā rietumos saceltos vēl nepiedzīvota protesta vētra, kas apsūdzētu Hanoju Parīzes miera līguma laušanā un neattaisnojamā agresijā, kuŗas nolūks ir ar kailu varu sagrābt savās rokās visu Indoķīnu. Vai atceraties vēl tos radikālos akadēmiķus, reliģisko iestādījumu vadītājas personas, liberālus humānistus, komūnistu līdzskrējējus un nožēlojamus vientiesīšus, kas laikā, kad amerikāņu bruņotie spēki Vietnamā apturēja komūnistu agresiju, protesta deklarācijās un demonstrācijās apvainoja amerikāņus visneiedomājamākos kaŗa noziegumos un neattaisnojamā nostāšanās pret „miera mīlošiem" Hanojas patriotiem? Kur šodien palikuši šie pasaules lāpītāji, krokodiļu asaru lējēji, naivie humānisti, cēlu ideju apdvestie liberāļi un ar akluma kaiti apsēstie daudzu garīgo konfesiju dvēseļu gani?

Ir neticami, bet neviena balss šodien vēl nav pacēlusies apsūdzībā pret Hanoju par asiņaino agresijas akciju Dienvidvietnamā. Vai patiesi pasaulē ir divas mērauklas? Mums labi zināms, ka zināmi spēki iedrošinās nežēlīgu diktātūru apzīmēt par tautas demokratiju un patiesu demokratiju par noziedzīgu imperiālistu varu. Pretrunīgais Indoķīnas konflikts vēl nav sasniedzis savu kulminācijas punktu. Katrā ziņā tas neizbeidzās ar Parīzē parakstīto miera līgumu. Ja arī Parīzes nolīgums būtu bijis tikai veikli apslēpta ASV kapitulācija, arī tad šajā līgumā būtu bijis velti meklēt iepītu klauzulu par Hanojas tiesībām ar bruņotu varu okupēt visu Indoķīnu. Bijušais ASV bruņoto spēku virspavēlnieks Indoķīnā ģenerālis Vestmorlands kā vienīgais iedrošinājās atklāti paust ideju, ka varai ir jāliek pretī pretvara. Viņš ieteica nekavējoties mīnēt Ziemeļvietnamas ostas un amerikāņu gaisa spēkiem iznīcināt agresora arsenālus un stratēģiskos pievedceļus. Diemžēl ģenerāļa Vestmorlanda saucēja balss pagaidām palikusi bez atbalsss. Tā bija saucēja balss tuksnesī un varbūt tiem, kas to negribēja saklausīt, kādreiz būs jānožēlo savs kurlums. Liekas, ka amerikāņu likumdevēji aizmirsuši patiesību, ka jebkuŗas valsts starptautiskā politika īstenojama tikai par tik, cik aiz tās stāv reāls spēks un arī apņemšanās šo spēku īstā brīdī likt svaru kausos.

Būtu tomēr ļoti aplami vainu par ASV ārpolitikas sagrīļošanos uzvelt uz ārlietu ministra Dr. Kisingera pleciem. Ir tiesa, ka Dr. Kisingers bija Indoķīnas ilūzorā pamiera architekts. Ir tiesa, ka viņš stāvēja klāt pie Maskavas un Vašingtonas pretrunīgās detantes šūpuļa. Nav jāaizmirst, ka tajā pašā laikā Kisingers bija tas, kas brīdināja ASV likumdevējus ar pārsteidzīgiem lēmumiem neietekmēt amerikāņu intereses starptautiskā laukā. Tas bija kongress, kas iejaucās Kipras krizē, apturēja militāro palīdzību Turcijai, un tas bija kongress, ka ierobežoja amerikāņu militāro palīdzību ASV sabiedrotiem Kambodijā, Dienvidvietnamā un citās stratēģiski svarīgās vietās.

Dr. Kisingera Vidējo austrumu — Ēģiptes un Izraēlas samierināšanās misija — vēl nav jānoraksta pilnīgā neveiksmē Tāpat pēdējais vārds nebūt vēl nav teikts Portugales pilnīgā politiskā kursa maiņā, par kuŗu priecīgi rokas berzēdama, pagaidām priecājas tikai Maskava. Manuprāt ne Eiropa, ne arī Vašingtona nevar pieļaut Vecā kontinenta robežās izkūņoties Kubas dvīņu māsai — komūnistiskai Portugalei. Daudzi un dažādi starptautiski faktori ietekmējuši aizvadīto nedēļu straujos notikumus Indoķīnā, Vidējos austrumos un arī Eiropā. Būtu neattaisnojami, ja pašreizējo starptautisko sarežģījumu kompleksu nodēvētu par Dr. Kisingera diplomātijas radīto gaisa pilļu sabrukumu. Dr. Kisingers paliek ASV ārlietu resora vadībā, un tas nozīmē, ka viņš joprojām ir visas rietumpasaules ārpolitikas tālākā kursa noteicējs.

Prezidents Fords, ne jau bez Kisingera ziņas, pateicis, ka tuvāko dažu nedēļu laikā paredzēts izvērtēt ASV ārpolitikas tālāko kursu. Zīmīgi, ka Forda pieteiktās ārpolitikas revizijas pirmais komentātors bija ASV aizsardzības ministrs Džēms Šlesingers. Tas var nozīmēt to, ka izvērtējot starptautiskās politikas pamatbazi, amerikāņi visur, kur tas būs nepieciešams, liks svaru kausos savu politisko, saimniecisko un arī militāro potenciālu. Vai tas paglābs Indoķīnu no komūnistu tālākas agresijas? Ģenerāļa Eizenhauera un viņa pēcteču laikā deklarētā, tā saucamā „domino" teorija (vienas valsts

(Turpinājums 20. lp.)

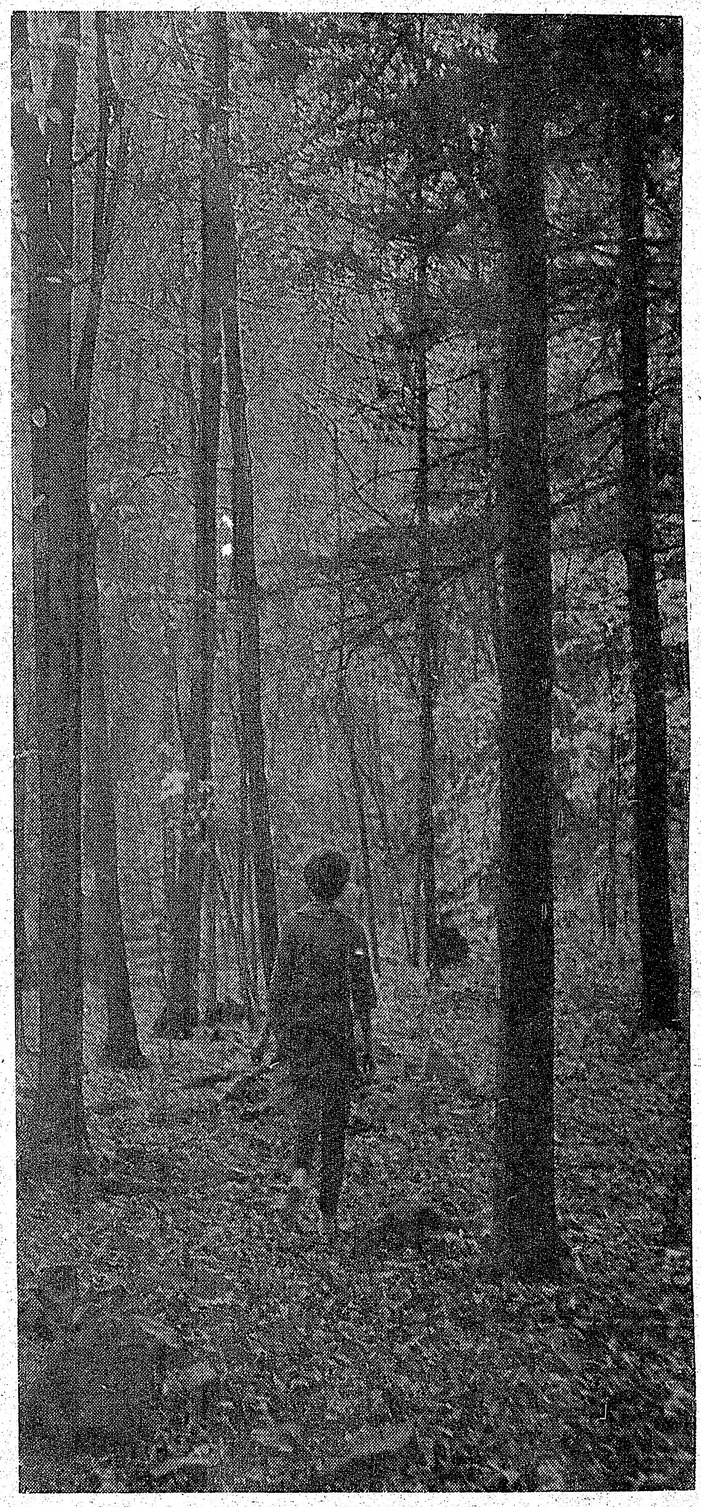

KLUSUMA AICINĀJUMS

DIVREIZDIVI NOMETNE

ŠOGAD LANGLEJĀ, BRITU KOLUMBIJĀ.
JAUNIEŠIEM NO 17 LĪDZ 30 GADIEM

Programmas izvēlē tautiskais mantojums, Latviskā dzīvošana, Latviešu valoda, sabiedrība un politika, literātūra un drāma, nometņu vadīšana, mūzika.

No 23. jūnija līdz 1. jūlijam $135. Pēc tam iespēja piedalīties ASV Rietumu krasta 6. Latviešu dziesmu svētkos, no 3. līdz 7. jūlijam.

Nometnes vadītāji: Aivars Osvalds, Auseklis Zaķis un Rasma Āva.

DIVREIZDIVI informācijas birojs: 2420 Pacific Drive Nr. 15 Santa Clara, California 93051

Sv. Andreja draudzes koŗa

23. GADSKĀRTĒJAIS GARĪGAIS KONCERTS

Diriģents: ARVĪDS PURVS

SESTDIEN, 19. APRILI, pl. 7.30 vakarā. Sv. Andreja baznīcā, 383 Jarvis St., Toronto.

Piedalās: *Anita Rundāne (ērģeles), Alberts Vītols (baritons), DV Toronto sieviešu koris Zīle un stīgu orķestris*

Ieeja — 4 dol., skolēniem un pensionāriem puscena, bērniem ieeja brīva.

SV. ANDREJA EV. LUT. DRAUDZES KORIS

SV. ANDREJA EV. LUT. DRAUDZES KORIS TORONTO

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1975. GADA 5. APRĪLIS, 14. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00. tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Vidējos austrumos bez pārmaiņām. Dadža zīmējums

Aleksandrs Vilks

Lāpa brīvībai

Neatkarīgās Latvijas ideja dziļi iesakņota pagātnē. Uzvelcot pretestību, šaubīšanos, pat vienaldzību, šī ideja soli pa solim lauzās uz priekšu, līdz varēja stenoties 18. novembra Latvijā. Ceļš līdz sapņa piepildījumam nebija viegls: tas prasīja kā gara spēku, tā fizisku piepūli un uzupurēšanos. Pēdējā atradās mūsu karavīru ziņā. Bet arī viņu varēšana bija atkarīga no apstākļiem un rocības. Ko gan karotājs spēj veikt, ja viņa rokās nepietiekams ieroču spēks? Tā tas bija ar mūsu karavīriem kā valsts ziemeļos, tā dienvidos. Vismaz sākuma laikā stiprākais ierocis viņos bija — pašu dvēseles spēks un tēvzemes mīlestība.

Tagad, kad jau pāri pussimt gadu atskatē skatāmies pagātnē, mēs atkal tencinam šos dvēseles un pašaizliedzības spēka bruņiniekus kā toreizējos kara laukos, tā valstiskās idejas līdumos. Kāda lāpa no pagātnes, kas bij aizdegta neapklusināmai tieksmei pēc savas valsts, atkal nostājas ceļa vadītāja lomā. Vai tās atspulgs drīkstētu mūs šodien padarīt vienaldzīgus? Vai mums atkal nebūtu jāsatveŗ gaisma, kas mirgo cauri aizgājušiem gadu desmitiem?

Drupās dažkārt samanāmi jauni asni. tie sliemas pretim saulei, top garāki, gadu tecējumā apsedz lauskas un beidzot tās pazudina pavisam, lai gruvešu vietā rastos jauna celtne. Vai tā mums nebūtu jādomā šodien, kaut laika zīmes liecina drūmu, bet ne izmisīgu, nākotni dzimtenei un mums pašiem svešumā? Vai lai atkal neuzmirdzētu saulīte, kas rotājās pie karavīru cepurēm — kara gaitās drasējot pie Melnupes, Cēsīm, Ventas, Daugavas un Latgales klajā?

Mēs lepojamies ar visiem tiem, kam netrūka drosmes un pārgalvīga spēka. To pulkā izcēlās mūsu jaunatne. Vai tās piemērs lai arī šodien nekļūtu liels un skaists atjaunojamās valsts labā? Cik gan mūsu jaunatne, svešas varas mākta, dzimtenē var iedrominâties, to labāk zina viņa pati: mūsu ieteikumi vai norādes te liekas. Ir gan cits jautājums, par cik svešumā dzīmušā audze ir tiekšmīga uzsūkt sevī pagātnes gaismu. Vai vēl pietiekami to, kas lūkotu izprast pulkveža Kalpaka un viņa vīru izcilo lāpu, ar kuŗas gaismu sirdī viņi ziedoja savas dzīvības Latvijas brīvības labā? Pulkvedis ar saviem vīriem nebija vienīgie. Pārlasait skaitļus vēstures lapās, pavērojiet ierakstus kapu akmeņos un piemiņas zīmēs. Cik gan daudz to, kuŗi nebijās nāves un ciešanu!

Pretinieks tagad bīstas mūsu atmiņas un goddevības spēka, ar kādu noliecamies šo upuŗu priekšā. Tas lieto visu, lai apklusinātu mūsu goddevību tiem, kas Latvijas atbrīvošanas karā iedrīkstējās mirt par brīvību un tiesībām.

Tā pagājušā gadā līdz ar zemi Kauguru kāpās nolīdzināts piemineklis kalpakiešu kapteinim Zoltam. Bet vai ar to ir iznīcināta tautas cieņa un mūžīgā piemiņa saviem varoņiem, kuŗu kapos vēl šodien gruzd cerība uz neatkarīgu Latvijas valsti? Piemiņas zīmi katrs vandalis spēj sadragāt vai apsmiet, taču vienmēr pāri paliek paaudžu dvēselēs iesakņotā goddevība un tencinājums.

Tagad nav vairs noslēpumu mūsu tautas liktenim, kādu tai nolicis ienaidnieks. Viņa nolūks ir iznīcināt to, lietojot visādus paņēmienus, kādus vien tas savā upuŗu kārībā un lieluma manijā spējīgs izdomāt. Vēsturiskais briesmonis ar sadista tieksmēm uzmana un vēršas pret jebkuŗu momentu, pat visniecīgāko izpausmi, kuŗā parādītos tautas dvēselē vēl dziļi iegūlusies cerība brīvībai. Un tāda vēl ir un tā pastāvēs, līdz pēdējais mūsu brālis vai māsa mitīs savā zemē. Mums nav šaubu par to, ka arī sadragātās vai nopostītās kapu zīmes, kas liecina dusas vietu Latvijas brīvības cīnītājiem, neizdzēsīs tautas ilgas.

Bet paskatīsimies sevī, būdami svešumā. Vai aina te līdzīga tai, kas dzimtenē? Neapturā-

(Turpinājums 17. lp.)

Lasītāju vēstules

MŪSU NEATLIEKAMAIS UZDEVUMS

Mēs esam dzimuši latvieši un kā latvieši arī izbeigsim šīs zemes gaitas, bet mūsu pirmais pienākums ir cīnīties par latviešu tautai atņemto brīvību, apzinoties atbildību neskaitāmo aizgājušo un vēl nedzimušo paaudžu priekšā. Ar skaistām runām un rakstiem pašu starpā, ar mūsu nacionālo apziņas, kultūras, draudžu un reliģijas uzturēšanu, lai gan darbs visu šo jautājumu labā ir nepieciešams un vajadzīgs, vien nepietiek. Kopā ar visām apspiestajām tautām mums jācīnās arī politiski par Latvijas un citu tautu tiesību atjaunošanu.

Vienīgā lielvalsts, kas spēj uzturēt brīvību un var palīdzēt to atgūt komūnistu apspiestajām tautām, ir ASV. Tāpēc jāpiedalās vai nu tieši Amerikas politisko partiju dzīvē, vai neatlaidīgi jāizsaka mūsu prasības un domas, rakstot amerikāņu laikrakstiem, žurnāliem un arī politiskiem darbiniekiem. Darbojoties politisko partiju dzīvē rodas vairāk izdevības pateikt savus uzskatus tieši tiem, no kuŗu rīcības un lēmumiem atkarājas visas pasaules un arī mūsu nākotne. Izskiroties par vienu vai otru, demokratu vai republikāņu partiju, jāpadomā, vai es varu būt tās partijas loceklis, kas vēl tagad dievina Franklinu Rūzveltu, kas Jaltā nodeva arī mūsu Latviju krievu komūnistu verdzībā. Jāatminas arī, ka Džons Kenedijs, pretāji dotajiem solījumiem, nodeva tūkstošiem Kubas brīvības cīnītāju iznīcībai. Jāņem vērā arī tas, ka demokratu frakcijas nostāja kongresā ir 5 pret 1 par ASV militārā budžeta samazināšanu, pakļaujoties Maskavas izspiešanas politikai.

Lai gan republikāņu partija ne visur rīkojusies mums vēlamā garā, tās vadītāju vairākums ir par militāri spēcīgām ASV un atbalsta cilvēku un tautu brīvības principus. Republikāņu partija arī oficiāli atzinusi Apvienoto republikāņu tautību padomi un devusi tai balstiesības Nacionālajā komitejā. Šī padome (Council) ne tikai atkārtoti un neatlaidīgi prasa tiesību atjaunošanu apspiestajām tautām, bet arī nebīstas kritizēt republikāņu vadību, ja tā iet mums nepieņemamus ceļus.

Mūsu pirmais un neatliekamais darbs ir nostāties pret ievadīto sadarbošanās politiku (detanti) ar mūsu apspiedējiem, rakstot visiem kongresa locekļiem (arī demokratiem), republikāņu partijas vadībai un prezidentam Fordam. Protams, neaizmirsīsim rakstīt vēstules („Letters to the Editor") arī amerikāņu laikrakstiem. Politiskā darbība savas apspiestās dzimtenes atbrīvošanai nav „politika" šī vārda necilā nozīmē, bet ikviena pienākums. Šis pienākums ne katrreiz ir viegls, lai izšķirīgos gadījumos izteiktu savu pārliecību un teikto uzklausītu kā kritiku un prasību, kas domāta ASV un visas tautas labā.

Mums nepieciešami cīnīties arī politiskajā plāksnē. Ja kāds vēlētos šinī laukā darboties, aicināts rakstīt Amerikas latviešu republikāņu apvienības priekšsēdim prof. Daumantam Hāznerам, 12 Ainsworth Ave., East Brunswick, New Jersey 08816, U.S.A.

Voldemars Korsts Čikagā

PĀRCENŠANĀS

Roberts Apenītis Mineapolē savā 15. marta vēstulē Latvijā Amerikā pārcenties ar padomu došanu latviešiem Kanadā. Šejienes latvieši nekad nav lūguši padomus savu lietu kārtošanai tautiešiem citās trimdas zemēs. Līdz šim paši esam visu sapratuši un apsvēruši kā rīkoties. Savā vēstulē LA 1. februāŗa numurā gan runāju par angļu valodas lietošanu baznīcā, bet ne tādā izpratnē, kā to atkārto R. Apenītis. Tāpat R. Apenītim nav skaidrības par angļu valodas lietošanu latviešu baznīcā un par latviešu valodas lietošanu angļu baznīcā. Reizē ar to viņa ieskati, ka jauktās draudzes „apvaino" latvietību, ir nepareizi. Mūsu jaunie mācītāji jau pirms Apenīša „padoma" sapratuši savu sūtību; un lai nebūtu jābūvē, vai jāpērk vēl kādas citas baznīcas, kā arī jāveido jaunas draudzes ārpus latviešu dievkalpojumiem, atraduši laiku noturēt dievkalpojumus arī angļu valodā. Katrs latvietis sapratīs, ka šie dievkalpojumi jauktu tautību ģimenēm kalpo arī latvietības saglabāšanai un latviešu kopībai. Ne reliģiskā, nedz arī kāda cita veida organizācija nespēj ietekmēt tās darbinieku brīvo laiku citām nodarbībām. Vēstules turpinājumā R. Apenītis pieskaŗas baznīcas pirkšanai. Esmu pats piedalījies baznīcas pirkšanā. Kā toreiz, tā vēl tagad, esmu tajos pašos ieskatos. R. Apenītis manas vēstules atkārtojumā ir domu sagrozījis, tā apliecinot apstākļu nezināšanu, norādīdams, ka nelatviešu dēļ nevajadzētu likt vecajai paaudzei klausīties dievkalpojumus angļu valodā. Pasvītroju, ka Toronto nav mācītāju, nedz draudzes, kuŗas latviešiem notur dievkalpojumus angļu valodā. Izbeidzot šo nevajadzīgo domu izmaiņu, sirsnīgi ieteicu ne tikai R. Apenītim, bet ikvienam izlasīt māc. A. Čopa rakstu LA 1. marta izdevumā — Reliģiskās dzīves nodaļā — ar virsrakstu: „Dievkalpojumi angļu valodā". Tur ir dota atbilde visiem.

J. Treijs Toronto

VALODAS „ZIEDI"

Visiem zināms, ka trimdā darbojas **destruktīvi** spēki, kas **ruinē** mūsu valodu, bet presē par to neparādās nekādi **alarmējoši** raksti. **Esenciāli** tādēļ būtu atrast kādu **sponsoru** vai nodibināt **preliminâru** komiteju, kas **ordinârā** kārtā sekotu **subversīvai** darbībai un rūpētos par **prioritâšu** noteikšanu **graduâlai** pārmetumu — izteikšanai tiem, kas **meimē** latviešu valodu. Kaut arī tas nekā **substntiva** nesola, **esenciāli** tomēr ir — pravieti nesaukt par **profētu**.

Lai **eliminētu ruīnejošo** ietekmi, visus rakstus vajadzētu ieturēt **komprehensīvas** valodas ietvaros un šai ziņā visi esam **obližēti** izbeigt valodas **meimēšanas kontinuitāti**, kas **nefascinē**, bet ved uz garā**infantilismu**, **esenciāli** tādēļ ir, **ordinārā** kārtā **subversīvo** darbību izbeigt un **eliminēt** visu ruīnējošo. Mums nav vajadzīgi ne grāmatu **faksimilizdevumi**, nedz **fascinējoši** protreti, nedz arī svinību**sponsorētāji**, bet **prioritāte** jādod **komprehensīvai** valodai un šī **substanciālā nuisance graduāli** un **permanenti** jāizbeidz.

Svešvārdi nav manis izgudroti, bet tie atrodami laikrakstos un žurnālos, ko esmu atzīmējis sākot ar 1970. gadu. Ievērību pelna tas, ka katru gadu nāk klāt vairāki jauni valodas „ziedi". Svešvārdu lietotāji, visi izglītoti cilvēki, jāuzskata par

(Turpinājums 17. lp.)

Artūra Ozoliņa koncerts Ņujorkā

MĀKSLINIEKS 18. APRĪLĪ KONCERTĒS SV. LORENSA MĀKSLAS CENTRĀ TORONTO

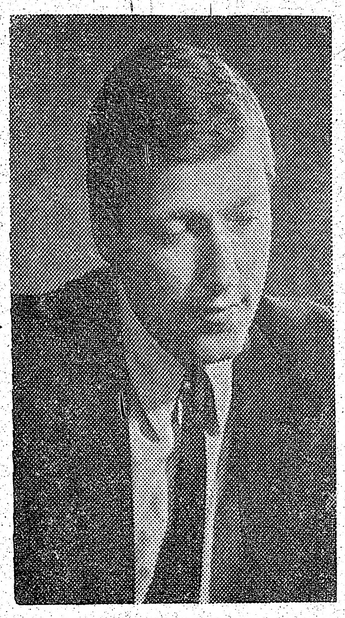

Artūrs Ozoliņš

Laikraksts Toronto Star 29. marta izdevuma mākslas daļā mūzikas kritiķis Viljams Litlers plašākā apskatā par Ņujorkas mākslas dzīvi minējis arī pianista Artura Ozoliņa koncertu 22. martā Lonkolna centrā, starp citu minot, ka viņš vairākus gadus pavadījis Ņujorkā, studējis klavierspēli Manhetenā. Ozoliņš uzsvēris Ņujorkas laikrakstu lielo ietekmi mākslas dzīvē, kur labas kritikas var pavērt mākslinieka visas durvis un kas bijušas ļoti nozīmīgas arī viņam, sevišķi Kanadā, kur visu mākslas dzīvi ietekmē Ņujorka. Taču šīs recenzijas kļuvušas gandrīz neiespējamas. No trim lielajiem Ņujorkas laikrakstiem tagad tikai vairs The Times veltī savās slejās aptverošus mākslas dzīves aprakstus, būdams visai izvēlīgs koncertu novērtējumos. Ja vienā reizē notiek Metropolitana operas vai Ņujorkas pilsētas operas izrādes un kāda jaunpienācēja solista koncerts, kā tas bija 22. martā, tad ļoti maz izredžu, ka The Times recenzents noklausītos šo koncertu. Artūrs Ozoliņš izteicies, ka vienmēr ir problēmas ar koncertu sarīkošanu, jo izdevumi kļuvuši arvien lielāki. Ņujorkas koncertam plašā Linkolna centrā koncertzāle maksā 1500 dol., neieskaitot 250 dol. maksu par divu stundu koncertmēģinājumu. Ja mākslinieks ierodas dažas dienas pirms sava koncerta, lai satiktos ar koncerta rīkotājiem un citām svarīgām personām, kas saistītas ar viņa viesošanos, pieaug arī viesnīcas izdevumi.

A. Ozoliņš novērtējis, ka viņa pēdējā koncerta sarīkošana Ņujorkā izmaksājusi 4000 dol., bet tā kā koncerts bijis labi apmeklēts, tad izdevumi ar ienākumiem izlīdzinājušies, protams, bez honorāra māksliniekam. Ņujorkā nevar nopelnīt naudu ar koncertu, tā ir mākslinieku debijas pilsēta. A. Ozoliņš koncertējis Linkolna centrā jau otru reizi. Jau viņa studiju laikā The Times mūzikas kritiķis Alans Hjūdžs 1966. gadā atsaucies labvēlīgi, bet pirms trim gadiem Ņujorkas iespaidīgais recenzents Vaintrops Sardžents klausījies Artūru Ozoliņu un uzrakstījis labu recenziju, kāda ir katra pianista sapnis. Šoreiz recenzents Pīters Dēviss gan slavējis Ozoliņa veikto klavierspēli, bet žēlojies par pārdzīvojuma trūkumu.

Artūrs Ozoliņš ar līdzīgu Ņujorkas programmu koncertēs 18. aprīlī Sv. Lorensa centrā Toronto. „Es neņemu kritiķu novērtējumus pārāk nopietni," izteicies A. Ozoliņš The Toronto Star mūzikas recenzentam Litleram Ņujorkā, norādot, ka viņu pēc koncerta apsveikuši daži ievērojami mākslinieki un publika suminājusi kājās piecēlusies.

Pēdējos gados Artūrs Ozoliņš spēlējis kā solists ar daudziem simfoniskiem orķestriem ne vien Kanadā un ASV, bet arī Eiropā, kur vēl paredzēti viņa koncerti Stokholmā un Oslo. Nākamgad Ozoliņam paredzēti ap 40 koncerti, starp tiem 15 koncerti Austrālijā.

(ls)

Velta Zante

TĀLĀS ZVAIGZNES

Tālu zvaigžņu starojums
ielūst
senu sviedru un asiņu tvanā,
sakūst un sakausē
nemieru
dzīvības veidolā.

Grūtums
par skanīgu metallu rūdīts,
skabargām, atskabargām saliedētām,
par veidolu top
šīsdzīves
nobeigtam lokam
gaidu un neziņas
zvērīgā izsalkumā,
augšanas sāpju
šķīstītavā.

Veidols
dzīvības mīļuma
zvīļojumā
it visam, kas visapkārt,
veldzē,
piepildīts priekā
Tev pašam, ikvienam!

Grūtums,
pārkausēts zvaigznēs.

Beidzies rosigs darba cēliens

KOMPONISTA ARVĪDA PURVA ATMIŅAS PAR ARNOLDU KALNĀJU

Diriģents Arnolds Kalnājs mīris. Dzirdot šo vēsti pazib jautājums: kas notiks ar Dziesmu Vairogu? Arnolda Kalnāja un Dziesmu Vairoga vārdi turpat 30 gadus bijuši sinonimi. Ārpus dzimtenes nav otra koņa, kuru tik ilgi nepārtraukti vadījis viens diriģents. Dziesmu Vairogs ir Kalnāja koris. Kalnāja mūža lileākais mūzikālais veikums ir Dziesmu Vairogs. Visus šos gadus viņš turējis savu kori dziesmotās saimes priekšpulkos. Nav pieļāvis tikai omulīgu padziedāšanu, bet prasījis krietnu un mērķtiecīgu darbu. Ķēries tieši pie grūtām dziesmām, it kā labprātīgi uzņemoties atbildību par latviešu koņa dziesmas vērtīgā repertuāra nenosmakšanu dziesmu krājumu vākos un tā celšanu publikas priekšā. Cik diriģenti uzdrīkstējušies savam korim mācīt J. Vītola Dāvids Zaula priekšā, Dūkņu sils, J. Kalniņa Pirmā nakts, T. Ķeniņa Kurzemes kareivim vai V. Baštika Trimdinieku dziesmu? Komponista A. Ābeles vārds vien jau licis daudziem diriģentiem sarauties. Dziesmu Vairogs par Ābeles dziesmām vairāk dziedājis tikai Vītola dziesmas.

Apskatot Dziesmu Vairoga programmas, liekas, ka diriģents niekus nekad nav izvēlējies. Drīzāk otrādi, tās dažreiz pārblīvētas ar smagām dziesmām. Ņemot dalību dziesmu svētku programmu sastādīšanā, Kalnājs arvien iestājās par lielu un astoņbalsīgu dziesmu uzņemšanu un neslēpa savu nepatiku par vieglu dziesmu aizstāvjiem un mazo koņu neuzņēmību. Viņš centās trimdas koņu rosmē rast dziļāku jēgu, tādēļ Dziesmu Vairoga repertuārā katra septītā dziesma sniegta pirmatskaņojumā.

Kā diriģents Kalnājs vairījās no sentimentāla romantisma, kā arī nelietoja izteiktu koņa legālo techniku, bet uzsvēra dikcijas perfekciju, ritmisko precīzitāti un intonācijas tīrību. Viņa pieeju dziesmai varēja apzīmēt par akadēmisku, bez gadījuma inspirācijas rosinātu novirzīšanos no pēc komponista norādījumiem iepriekš iztirzāta izpildījuma plāna. Darbā ar kori bija ciets un prasīgs mēģinājumos. To it labi zina arī visi dziesmu svētku dziedātāji no kopmēģinājumiem. Kaut bijis virsdiriģents 13 trimdas dziesmu svētkos, dziedātāju vidū nieguva tādu īpašu popularitāti kā savā laikā Reiters, bet respektu gan.

Ja Dziesmu Vairoga koristiem respekts un mīlesība pret savu diriģentu bija kā nedalāma vienība, tad droši vien tādēļ, ka viņi pazina Kalnāju arī no mēģinājumiem brīvajos brīžos. Pazina to seju, ko publika neredz. Pazina viņa prasmi priecāties par dzīvi, dalīties ar savu, šķiet, neizsmeļamo jautru piedzīvojumu stāstu krājumu. Spilgtā atmiņā epizods no gatavošanos uz pēdējiem dziesmu svētkiem Klīvlandē: Pēc gaņā rajona kopmēģinājuma Gaŗezerā, trīs virsdiriģenti naktī automašīnā devāmies uz Detroitu, lai no turienes lidotu tālāk uz Ņujorku, kur nākamajā dienā ap pusdienas laiku bija nolikts cits kopmēģinājums. Kalnājs kā vecākais no mums vis nesnauduļoja, bet visu ceļu stāstīja anekdotus un neskopojās ar viņam raksturīgām spēcīgām zobgalībām, tā palīdzot visiem pārvarēt nakts brauciena nogurumu un miegu.

Kalnāja un viņa koņa reputācija bija neapšaubāms pamatojums un reizē garantija viņa izraudzīšanai par Amerikas latviešu koņu apvienības priekšnieku. Būdams īsts patriots un latviešu dziesmu draugs, veicināja sadarbību ar Kanadas latviešu dziesmu svētku organizētājiem, ar savu kori, vienīgo no ASV, piedalījās jau pirmajos svētkos; arī svētkos, kad nebija virsdiriģentu vidū, nepalika mājās, kā daži cits būtu darījis. Savukārt bija iestājies, lai 3. Vispārējo dziesmu svētku ASV organizētāji aicina šo rindu autoru debitēt kā dziesmu svētku toru debitēt par dziesmu svētku virsdiriģentu. Kā kollēga bija draudzīgs, mēģinājumos sadarbīgs.

(Turpinājums 5. lp.)

REDAKCIJAI PIESŪTĪTIE IZDEVUMI

Paula Kundziņa Latvju sēta, apgāds Daugava, 1974. Normunda Hartmaņa grafiskā apdare, sējuma mets un attēlu techniskais apstrādājums, 450 lp.

Velta Rūķe-Draviņa Vārds īstā vietā, frazeoloģismu krājums, apgāds Daugava, 1974. Normunda Hartmaņa mets, 338 pl.

Daugavas Vanagu Mēnešraksts, 2. (154.) nr., marts — aprīlis, DV centrālās valdes izdevums, atb. redaktors Vilis Hazners, 80 lp.

Dienvidkalifornijas DV apvienības Vēstnesis, 24. nr., Dienvidkalifornijas DV apvienības izdevums, sakārtojis apvienības informācijas nozares vadītājs K. Kalējs, 34 lp.

Vinipegas Latviešu Biedrības 25 gadi, Vinipegas latviešu biedrības izdevums, 128 lp.

Mazputniņš 194. nr., februāŗa burtnīca, Jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums, Leldes Ores vāka zīmējums, redaktori Laimonis un Līga Streipi, 28 lp.

Hermaņa Kreicera — Atspīdumi, 1. un 2. daļa. Apgāds Tilts, 1974. Viestarta Aistara vāka zīmējums, 222 lp.

Lietuviu Dienos, 2 (151) nr., Kalifornijas lietuviešu izdevums, redaktors A. Milukas, 22 lp.

Ceļa Zīmes 56. nr., Latvju biedrības Lielbritanijā izdevums, redaktors Jānis Andrups, redakcijas kollēģijā: Andrejs Eglītis, Astrīda Ivaska, Alberts Jērums, Knuts Lesiņš un Juris Soikans, 80 lp.

Jaunā Gaita 102. nr., apgāda Ceļinieks izdevums, Ziles Zichmanes vāka zīmējums, atb. redaktors L. Zandbergs, 68 lp.

Kristīgā Balss 3. nr., Amerikas latviešu baptistu apvienības izdevums, redaktors R. Ekšteins, 16 lp.

Svešos Krastos, 14. nr., Filadelfijas Brīvo latvju biedrības informācijas izdevums, redaktors N. Lazdiņš, 16 lp.

Search for Security, Hugh I. Dodgers, A study in Baltic Diplomacy, 1920—1934., Archon Books, 1975, 182 lp.

Noticiero de los Paises Balticos, Lativešu nacionālās apvienības, Lietuviešu atbrīvošanas komitejas un Igaunu nacionālā fonda izdevums Arģentīnā, redaktors V. L. Gusts, 26 lp.

LNAK Apkārtraksts, Latviešu nacionālās apvienības Kanadā izdevums, redaktors G. Sukse, 12 lp.

Gaisma 4. (28.) nr., Latviešu katoļu garīgās aprūpes izdevums, vāku zīmējis Benjamiņš Ancāns, atb. redaktors Dr. P. Cirsis, S. J., 48 lp.

. . . ģimnazisti tēlo Londonā . . .

Toronto latviešu ģimnazijas drāmas pulciņa tēlojums

M. ZIVERTA

ĶINAS VĀZE

KOMĒDIJA 3 CĒLIENOS

Režisors H. Miķelsons, dekorātors A. Kovariks

Svētdien, 20. aprīlī, pl. 3.00 pēcpd.

Polish Combat. Assoc. telpās, —
— 80 Ann Str., Londonā

LONDONAS LATVIEŠU KOPAS SARĪKOJUMS

Vīru koņa „VIESTURS"

KONCERTS

19. aprīlī pl. 7.00 vakarā

Leģiona zālē, 111 Church St., St. Catharines.

Pēc koncerta DEJA

Spēlēs iecienītais BOB WARD orķestris

Atspirdzinājumi.

Visi laipni ielūgti

Latviešu nams iesaistās kopējā centrā

AKC. SAB. LATVIEŠU NAMS TORONTO GADA SAPULCE

Toronto Latviešu nama akcionāru pilnsapulce 26. martā, kurā ievēlēja jauno valdi un revīzijas komisiju, galvenās pārrunas izraisījās par iesaistīšanos jaunajā Toronto latviešu sabiedriskajā centrā. Pēc centra komitejas pārstāvju un architekta ziņojumiem un vispusīgām pārrunām, nolēma iestāties uzceltā jaunajā centrā, pārdodot esošo namu un ieguldot centrā visus līdzekļus, paredzot tajā vietu arī latviešu skolai un jaunatnei. Tāpat nobalsojot atļāva Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijai lietot telpas Latviešu namā par brīvu, pretēji nama vadības iepriekšējam ieskatam, ka ģimnazijai turpmāk par telpām būtu jāmaksā 10 dol. par katru no trim piektdienas vakaros aizņemtajām zālēm. Sapulce ilga piecas stundas un beidzās tikai pēc pusnakts.

No projektētā Toronto latviešu centra 7 komitejas locekļiem sapulcē bija ieradies komitejas priekšsēdis A. Budrēvics, priekšsēža vietnieks V. Liepiņš, sekretārs J. Reinbergs, kas līdzīgu amatu pilda arī Latviešu nama valdē, kasieris R. Grigors un valdes loceklis A. Retigs, kā arī architekts Uldis Gustavs, kas bija novietojušies pie atsevišķa galda, lai sapucei sniegtu savus paskaidrojumus par jaunā latviešu centra projektu un līdz šim veiktajiem darbiem. Neērta situācija radās, kad jau sapulces sākumā Arvīds Memenis prasīja svītrot darba sekas piekto punktu — pārrunas par jaunā Latviešu sabiedriskā centra projektu, jo tā esot „cita organizācija". Uldis Maksiņš ierosināja atbalstīt Latviešu nama valdes proponēto darba seku, ko pilnsapulce pret vienu balsi atklātā balsošanā apstiprināja. Tā sapulce varēja noklausīties arī centra komitejas paskaidrojumus.

Nama valdes priekšsēdis E. Baumanis, kas sapulci vadīja, plašā izklāstā ziņoja par Latviešu nama līdzšinējiem veikumiem un financiālo pārskatu, kas akciju turētājiem bija izsūtīts iepriekš un par ko jau bija ziņots Latvija Amerikā 8. marta numurā. Sakarā ar dzīves dārdzības celšanos paaugstināta nama telpu īre par 20 proc., 10 dol. par katru piektdienas vakaros aizņemto zāli būtu jāmaksā arī latviešu ģimnazijai, kas segtu tikai tiešos izdevumus. Šinī mācības gadā no ģimnazijas īri neprasītu, bet valde bijusi ieskatos, ka tā būtu jāmaksā ar nākošo mācības gadu. Vēlākā sapulces gaitā šāds valdes lēmums radīja sapulces dalībniekos plašas pārrunas, it sevišķi pret to iestājoties Skolu fondam, kas ir vislielākais akciju turētājs, pārstāvot pāri par 27.000 dol. akciju kapitāla. Nama valdes viedokļa aizstāvji savukārt norādīja, ka ģimnazija aizņem visas trīs zāles piektdienas vakaros, kad tās varētu izīrēt, bet tagad tas nav iespējams un namam jāzaudē. Ja ģimnazijas mācības varētu iekārtot citā vakarā vai sestdienās, par šo jautājumu nebūtu jārunā.

Nama valdes priekšsēdis E. Baumanis norādīja, ka ģimnazijas atbalstīšanā jāpiedalās arī pārējām latviešu organizācijām, un to nevar prasīt tikai no Latviešu nama vien. Īsi pirms sapulces beigām, kad jau tās dalībnieki bija noguruši un lielākā daļa izklīduši, par jautājumu nobalsoja, pieņemot V. Brieža (Skolu fonda) rezolūciju, ka telpu lietošana skolām paliek līdzšinējā veidā.

Par Latviešu nama telpu izmantošanu pārskatu sniedza nama saimniecības vadītājs Ed. Koks. Ģimnazijai telpas sniegtas par brīvu 35 reizes, bet skautu nodarbībām telpas par minimālo atlīdzību dotas 21 reizi, Latvisko zināšanu seminārам — 14, galda tenisa spēlēm — 22, teātŗa mēģinājumiem — 60, tikpat reizes Dižancim deju mēģinājumiem, bet dažādām sēdēm un sapulcēm 50 reizes, daļēji par brīvu. Minimālā atlīdzība prasīta arī no koŗiem, kas noturējuši mēģinājumus 101 reizi, tāpat 91 latviešu sarīkojumiem telpas dotas par pazeminātu maksu. Toronto latviešu pensionāru apvienības biedri savās sanāksmēs pulcējušies Latviešu namā 37 reizes, aplēšot 25 dol. īres maksu par katru sanāksmi. Pilna telpu īres maksā ņemta no nelatviešu organizāciju un privātiem sarīkojumiem, kādi pagājušā darbības gadā bijuši pavisam 74 pret gandrīz 500 (497) latviešu sarīkojumiem. Dāmu komitejas ziņojumu sniedza Irēne Stagava. Komiteja nama valdes vajadzībām nodevusi vairāk nekā 4000 dol., kas ieskaitīti nama saimniecības ieņēmumos. Paziņojumu sapulce uzņēma ar aplausiem.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja Ž. Grundmanis, atzīmēdams, ka Sofijas Zaķes vadītā dāmu komiteja pagājušā gadā devusi pusi no Latviešu nama peļņas, izsakot atzinību dāmu komitejai, nama valdei un visiem pārējiem darba darītājiem. Revīzijas komisija, starp citu, ieteica pārbaudīt elektrības paterīņu, kas pagājušā gadā pieaudzis uz pāri par 2000 dol., pārsniedzot budzetā uzņemtos 1600 dol. Tāpat audzis arī ūdens patēriņš. Ieteica pieņemt 1975. g. budžetu 39.000 dol. apmērā.

Daudz laika tika veltīts pārrunām par jauno Latviešu sabiedrisko centru, noklausoties centra kom. pr-ža A. Budrēvica ziņojumu, kuŗā tas deva plašāku ieskatu par komitejas darbu un veikumiem. Viņš aicināja Latviešu namu iekļauties jaunajā centrā, ko solījušies arī Daugavas Vanagi un citas latviešu organizācijas. Tāpat centra būvi atbalsta Toronto latviešu kreditsabiedrība. Latviešu nacionālā apvienība Kanadā jau kļuvusi par centra pirmo atbalstītāju, ieguldot jaunajā pasākumā 3000 dol. no saviem brīvajiem līdzekļiem. Tikpat lielu summu sazīmējuši centra komitejas locekļi no saviem personīgiem līdzekļiem. DV Toronto nodaļas gada sapulcē atsaucies lielāks skaits dalībnieku, kas būtu ar mieru piedalīties centrā katrs ar 1000 dol., vai 500 dol. ieguldījumu.

Sapulci per centra iecerēm un techniskajiem priekšdarbiem vēl informēja priekšsēža vietnieks V. Liepiņš, architekts U. Gustavs, kasieris R. Grigors un valdes loceklis A. Retigs, kas apgaismoja pensionāru dzīvokļu nama vajadzības, ar kuŗu atrisināšanu nedrīkstētu ilgāk kavēties, kā arī inž. A. Rāviņš, kas veicis pirmos priekšdarbus centra idejas iedzīvināšanā, kad vēlāk sāka rīkoties tagadējā centra komiteja, kuŗu pagājušā gada oktobrī izraudzīja lielāko organizāciju sanāksmē Toronto. Uz dažu sapulces dalībnieku iebildumiem, ka komitejai būtu jānāk ar konkrētiem skaitļiem, par ko sevišķi skeptiski izteicās A. Memenis („Ko nevar celt, to nevar nest"), komitejas locekļi paskaidroja, ka vispirms aptaujās noskaidrojamas mūsu vajadzības, lai izveidotu architektonisko programmu. Tikai tad varēs nākt ar konkrētām aplēsēm par projekta lielumu. No tā atkarājas arī apbūves gabala vietas un lieluma izvēle. Šie priekšdarbi jau ievadīti un speciālisti pie tiem rosīgi strādā.

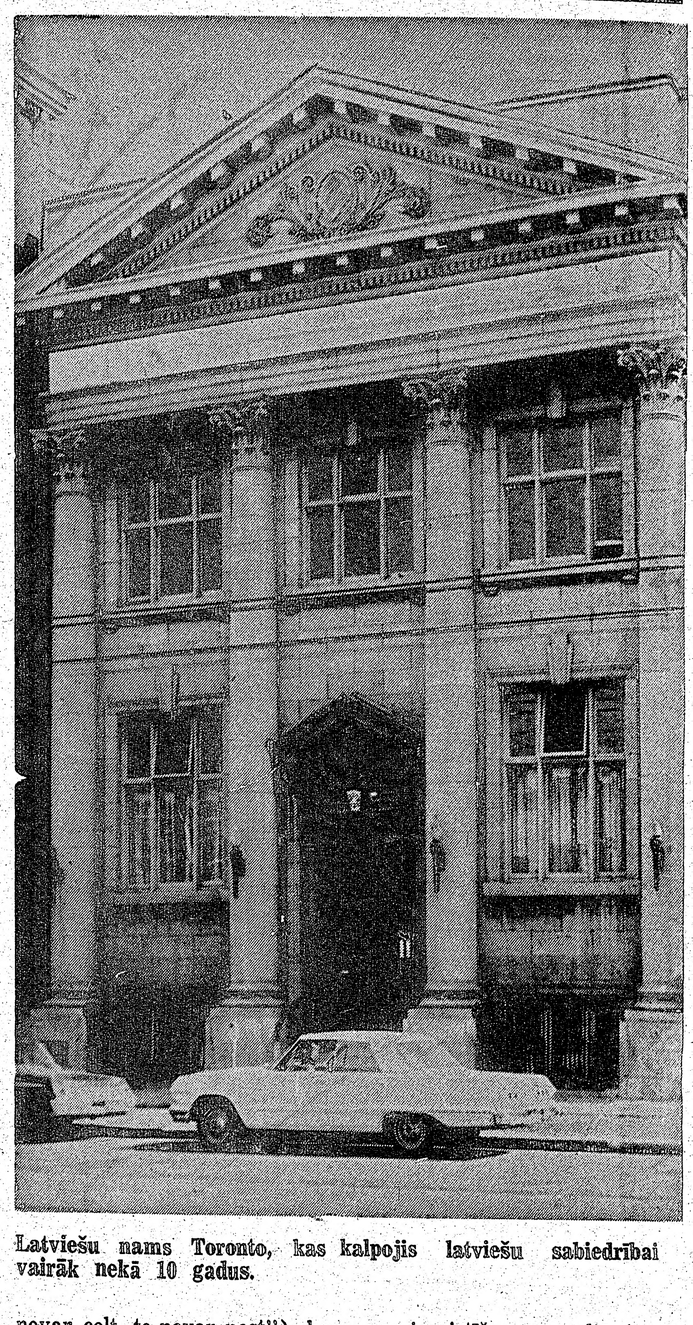

Latviešu nams Toronto, kas kalpojis latviešu sabiedrībai vairāk nekā 10 gadus.

J. Grodnis ar lielu entuziasmu ieteica centru atbalstīt, jo tā vajadzību jau atzinusi visa latviešu sabiedrība. „Mēs jau esam palaiduši gaŗām daudz izdevību. Mūsu organizācijas tagad kļuvušas turīgākas, tāpat draudzes, latviešu kreditsabiedrība un ikviens individuāli. Līdzekļu sagāde vairs nav problēma, jābūt tikai gribai. Ja mēs varējām uzcelt un izmaksāt savas baznīcas, tad uzcelsim arī paši savu sabiedrisko centru, kas kalpos mums pašiem, jo sevišķi mūsu nākošajām audzēm", teica J. Grodnis. E. Skujiņš ieteica dažiem skeptiķiem ļoti uzmanīgi lietot vārdu „utopija", jo kas agrāk licies „utopija", tagad kļuvis par dzīves īstenību. Arī lidojums uz mēnesi savā laikā bija utopija. Viņš ieteica jaunajā centrā paredzēt arī telpas sporta nodarbībām, bet ģimnazijas direktrise V. Slavieša vēlējās redzēt labas telpas latviešu skolai. „Mūsu jaunie akadēmiķi, kas pelna 20.000 un vairāk dolaru gadā, viegli varētu latviešu skolai dot 5 līdz 10.000 dol." teica V. Slavieša. Latviešu nama saimniecības Vadītājs E. Koks ieteica savāk 1 milj. dolaru apbūves gabala pirkšanai, apņemoties ieguldīt 2000 dol. un neprasot procentus, bet tikai kapitāla atmaksu, ja projekts neīstenotos.

Akcionāru sapulce, balsojot par iesaistīšanos uzceltā jaunajā latviešu centrā ar visiem saviem līdzekļiem, esošo namu pārdodot, rezolūciju pieņēma ar 19 organizāciju (1245) balsīm, 6 (365) atturoties un 1 (9) balsojot pret.

Jaunajā Latviešu nama valdē aklamācijas kārtībā ievēlēja: E. Baumani (Toronto latviešu biedrība), A. Freimani (Skolu fonds), Ed. Koku (Sv. Andreja ev. lut. draudze) un E. Skujiņu (Latv. nama vienība), bet balsojot, pēc iegūto balsu skaita — J. Reinbergu (Skolu fonds — 170 b.), A. Šternu (DV — 141), E. Nāgeli (Skolu fonds — 139), J. Skrastiņu (LNAK un Sv. Jāņa dr. — 135), A. Šteinbachu (Niagaras vienība) — 128), N. Pētersonu (Toronto latv. b-ba — 121), J. Grodni (Toronto latv. katoļu draudze — 121), un E. Rogu (Talavija — 111), bet kandidātos A. Bērziņu (Latv. nama vienība — 103). Revīzijas komisijā ievēlēja: Ž. Grundmani, K. Priedīti un P. Plīsi. Jaunie locekļi valdē šogad ir E. Roga, E. Nāgelis un J. Grodnis, bet revīzijas komisijā K. Priedītis un P. Plīsis. Ar balstiesībām valdē darbosies dāmu komitejas pārstāve I. Stagava.

Pēc sapulces jaunā valde tūliņ noturēja savu konstruēšanās sēdi, kuŗā amatus sadalīja šādi: priekšsēdis E. Baumanis, vietnieks un saimniecības daļas vadītājs Ed. Koks, sekretārs E. Nāgelis, palīgs A. Šteinbachs, kasieris J. Skrastiņš, techniskās komisijas vadītājs E. Skujiņš, saimniecības daļas vad. vietnieks A. Šterns, sarīkojumu daļas vad. E. Roga, palīgs J. Reinbergs, inform. daļas vad. A. Freimanis, techniskās daļas vad. vietnieks N. Pētersons un valdes loc. J. Grodnis.

-Is-

Alma Richtere

DZĪVES GĀJUMS

Dzīvei pieder kalni, lejas,
Rūpju mātes skarbais vaigs;
Nebeidzamās laimes ilgas,
Asarotais maldu trauks.

Reti saules stari spoži
Atspīd dienu gājumā;
Maldos, ēnās tīti ceļi,
Kas ved dzīves kalngalā.

Tikai dievišķīgā gaismā
Vari ceļus apskaidrot;
Kristus ceļa spieķi rokā
Maldus, ēnas atvairot.

Zini, ka šīs zemes laime —
Debess gaismas atspīdums;
Dieva Dēla mīlas pērles —
Mirdzums tavā dvēselē!

Rīgas 72. skautu vienības mazskauti un skauti piedalījās peldēšanas sacīkstēs Toronto „Trinity Recreation Centre" peldētavā. No 12 dažādu tautību mazskautu pulciņiem Rīgas pulciņš ieguva pirmo vietu, bet Rīgas skautu pulciņš starp 8 dažādu tautību pulciņiem arī pirmo vietu. Augšējā attēlā latviešu skauti un mazskauti: Raimonds Pētersons, Pauls Pētersons, Raimonds Kalniņš, Pauls Pētersons, Elmārs Tannis, Zintis Pērkons, Mārtiņš Veinbergs, Andris Lukss, Laris Benķis, Alvils Lukss un Kenijs Obrains. Foto: R. Pētersons

Daugaviņa posas uz rietumkrastu

ES MĀCĒJU DANCI VEST — SIETLĀ

Tautas deju uzvedumi kļuvuši par svarīgu sastāvdaļu visos latviešu dziesmu svētkos. Arī 6. Rietumu krasta dziesmu svētkos Sietlā šī gada jūlijā tautas deju uzvedumam ierādīta redzama vieta. Tuvākas ziņas par tā gatavošanu un norisi uzzinām no šo svētku tautas deju nozares vadītājas un uzveduma plānotājas Irēnas Beļeičikas.—Bez jau agrāk pieteiktām 18 dejotāju vienībām vēl nākušas klāt divas Minesotas deju kopas Silvijas un Helēnas Zemjānes vadībā, R. Kārkliņas deju kopa no Indianapoles un divas bērnu grupas no Portlandes V. Garuta un I. Vehvilainenas vadībā. Līdz ar to tautas deju uzveduma kopējais dalībnieku skaits būs ap 300, kas attaisnotu dažkārt ieviesto nosaukumu — lieluzvedums. Tas notiks Sietlas centra „Arēnā", kur būs pietiekami vietas dejotājiem un laba redzamība skatītājiem.

Sarīkojumu atklās Latviešu tautas deju apvienības ASV un Kanadā priekšsēdis Edvīns Kalviņš, kuŗa vadītā DV deju kopa Toronto — Daugaviņa arī piedalās uzvedumā. Sarīkojuma technisko vadību uzņēmusies Janīna Janševica. „Es mācēju danci vest" izraudzīts par uzveduma moto, lai katram dalībniekam atgādinātu un liktu sajust arī personisku atbildību par kopējā uzveduma labu izdošanos. Šāda pieeja devusi labus rezultātus I. Beļeičikas darbam un pūlēm, 20 gadus mācot latviešu tautas dejas Sietlas jauniešiem.

Lielajā uzvedumā būs dejas, ko dejos visi dalībnieki, bet būs arī atsevišķas dejas bērniem, meitām, puišiem un vadītājiem. Bez etniski pareizām tautas dejām būs arī tā sauktās jaunrades dejas ar brīvu choreografiju. No tām izvēlētas L. Āboliņas Pavasaŗa deja un E. Kalviņa Spīdeklītis.

Katru jaunu uzveduma daļu ievadīs piemēroti Terēzes Zariņas (Vankuvera) tautas dziesmu skandējumi. Par piemērotu mūziku (skaņu lentē) rūpēsies I. Olsone un A. Ķirsis. Dažām dejām „dzīvu mūziku" spēlēs Sietlas koklētāju puduris Atskaņa I. Olsones vadībā. — Klīvlandes dziesmu svētku tautas deju uzveduma ietekmē Sietlas deju uzvedumā paredzēta arī tautas rotaļa Skaisti dzied lakstīgala — ar visu dejotāju piedalīšanos.

Īpaša deja uzvedumā būs Sievu polka, ko I. Beļeičikas iestudējumā veiks „mājinieces" — Sietlas un tuvākās apkārtnes dalībnieces, kopā 36 dejotājas. Gandrīz visas šīs grupas dalībnieces jau pārsniegušas jauniešu gadus, bet ar savu enerģiju un prasmi vēlas sagādāt prieku tuviem un tāliem dziesmu svētku viesiem.

P. P.

Latviešu virsnieki Sibirijā

Latvieši brīvajā pasaulē samērā daudz zina par padomju ieslodzījuma nometnēm un cietumiem. Pēdējā laikā arī citās valodās, sevišķi angļu valodā, parādījušies daudzi publicējumi. Polijas žīdu tautības autors Jāzeps Bergers savā grāmatā „Shipwreck of a Generation" veltī vairākas lapas arī baltiešiem. Autors 1922. gadā nodibinājis komūnistu partiju Palestīnā, bet 1932. gadā ieradies Pad. savienībā. 1935. gadā naktī uz 27. janvāri viņš apcietināts un apsūdzēts par Trocka spiegu. Nākamos 20 gadus viņš pavadījis dažādās soda nometnēs un cietumos, bijis notiesāts ar nāvi, bet nāves sods nav izpildīts. 1956. gadā apžēlots, pēc tam nokļuvis atpakaļ Telavivā, Izraēlā. Nodaļu par baltiešiem savā grāmatā viņš iesāk ar stāstu par virsnieku likteni.

Pēc Igaunijas, Latvijas un Lietuvas pievienošanas Pad. savienībai 1940. gadā visus baltiešu virsniekus ieskaitīja padomju armijā. Bija pat ģenerāļi, kas komandēja baltiešu vienības. Drīz vien radās baumas par neuzticību pret krieviem; runāja pat, ka dažos gadījumos virsnieki esot dezertējuši un kā vācieši esot organizējuši Baltijas valstīs „piekto kolonnu". Kad kaŗa sākumā vācieši sasniedza Rīgu, no logiem partizāni šāvuši uz sarkanarmiju.

Īsi pēc kaŗa sākšanās daļai baltiešu virsnieku bija rīkojums braukt uz kursiem Maskavā. To uzzinājuši, daļa virsnie pazuda no sarkanarmijas rindām, daļa paklausīja bez iebildumiem. Starp tiem bija arī igauņu artilerijas ģenerālis Brēde, kas bija studējis Sorbonnā, labi runāja vāciski un franciski un bija piedzīvojis politiķis. Viņš bija dienējis cara armijā un 1918. gadā palīdzējis nodibināt neatkarīgu Igauniju. Vēlāk viņš bija vairākos Igaunijas valdības amatos un atbalstīja ģenerāli Laidoneru.

Kad Igaunija 1940. gadā pievienojās Pad. savienībai, daļa ģenerāļu, ieskaitot Brēdi, paziņoja savu lojālitāti padomju režīmam. 1941. gada jūnija vidū pāri par 1000 baltiešu virsnieku ieradās Maskavā. Starp tiem bija ap 250 igauņu, 400 latviešu un 400 lietuviešu. Tur tos arestējā un aizsūtīja uz Sibiriju, sākumā ar vilcienu, pēc tam ar kuģīti uz Noriļsku. Viņiem paziņoja, ka tos tiesās, kas radīja uztraukumu. Daži no virsniekiem rakstīja armijas padomei, norādot, ka viņi bijuši uzticīgi padomju režīmam un vēlējušies dienēt kaut kuŗā vienībā.

Dažus no viņiem nometnē novietoja soda karcerī, ko ieslodzītie bija nosaukuši par „akmens maisu". Čeka vēlējās baltiešus izolēt, bet lielā ieslodzīto skaita dēļ tas nebija iespējams, un baltiešu traģēdiju varēja vērot arī pārējie ieslodzītie.

Daudzi no baltiešiem cerēja līdz pēdējam mirklim, ka kāda ārvalsts iejauksies un viņiem palīdzēs. Pat soda nometnē zināja, ka ne tikai Rūzvelts un Čerčils parakstījis Atlantijas čartu, bet to darījis arī Stalins. Ieslodzītie domāja, ka pasaule tagad ir atbrīvota no bailēm un apspiešanas. Dažiem baltiešiem bija sakari ar Ameriku un Angliju, — tie mēģināja slepus uz turieni sūtīt ziņojumus, bet bez sekmēm. „Akmens maisā" garastāvoklis bija drūms. Katru nakti bariņu virsnieku nošāva.

Vienu pēc otra izsauca no „akmens maisa" un tiesu sprieda ārpusē, priekšnamā. Te čekas virsnieks nolasīja apsūdzību un paziņoja, pēc kuŗa likumu paragrafa katrs sodīts. Virsniekus apsūdzēja, ka tiem bijuši sakari ar „piekto kolonnu", ka tie runājuši pret padomju iekārtu vai arī viņu pārkāpumi bijuši pirms daudz gadiem. Igauņu ģenerāli Brēdi apvainoja, ka tas piedalījies pretpadomju pučā 1924. gadā Tallinā. Virsniekiem atļāva runāt piecas vai desmit minūtes, lai sevi aizstāvētu. Pēc tam komisārs paziņoja, ka piespriests nāves sods. Maskava to īsā laikā apstiprināja un apsūdzēto nošāva.

Šādā veidā nošāva ap 400 virsnieku, sākot ar ģenerāli Brēdi, beidzot ar leitnantiem. Nāves soda piespriešana nebija atkarīga no apsūdzētā politiskās noslieces. Brēde bija liberāls un noskaņots pret vāciešiem. Viņu nošāva, bet tuvu Brēdes draugu notiesāja tikai uz astoņiem gadiem, vēlāk apžēloja. Tas aizbrauca atpakaļ uz Tallinu, kur viņam uzticēja atbildīgu darbu. Likās, ka krieviem vajadzēja nošaut zināmu skaitu baltiešu virsnieku. Kad norma bija sasniegta, pārējiem piesprieda mērenu sodu. Šī virsnieku šaušana nometnē atstāja drūmu iespaidu.

Katrai no trim tautībām bija savas īpatnības. Lietuvieši pa lielākai daļai neprata krieviski, tie bija ļoti nacionāli. Viņi labi piemērojās nometnes īpatnībām, organizēja darba brigādes, strādāja cītīgi un bieži pārsniedza savas normas. Lielākā daļa no viņiem bija spē-

(Turpinājums 13. lp.)

Beidzies rosigs . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

Atveŗot dziesmu krājumu „123 dziesmas sieviešu koŗiem" titullapā lasām: Sakārtojuši Valentīns Bērzkalns un Arnolds Kalnājs. Gandrīz vai neticama sagadīšanās, ka abi šie mūziķi, kam rūpēja latvju koŗdziesmas likteņi un nošu izdošana, atstāja šīs zemes gaitas gandrīz reizē, tikai ar viena mēneša atstarpi. Ja Bērzkalnu sirds slimība vajāja jau daudz gadus, Kalnājs lūza kā ozols — 22. marta rītā.

„Esmu nācis pasaulē 1906. gada 13. septembrī, vakaram tuvojoties, zibeņiem šķeļot debesu jumu, pērkonim dārdot un, droši vien, skaļi brēcot", par sevi reiz stāstīja Kalnājs. Ieradies kā astotais pēcnācējs Cēsu apriņķa Vaives (agrāk Veismaņu) pagasta Āraižu draudzes Lejas Ūbeļu saimnieka Kārļa Jūlija un Kristīnes Berkholcu ģimenē. (Uzvārdu no Berkholca uz Kalnāju mainījis 1940. gadā.) Gulējis vēl šūpulī, kad jau esot „vilcis meldiņu" līdz, kad šūpotāja dziedājusi, bet 5 g. vecumā uz vecā cītara ar sērkociņu trinkšķinājis — „Saulīt' tecēj' tecēdama" meldiju. Tēva un mātes rados bijuši vairāki mūziķi. Tēvs pats bijis liels mūzikas entuziasts — spēlējis vijoli, dziedājis korī un reizēm arī kori vadījis. 11 gadīgajam dēlam sarūpējis pirmās klavieŗu stundas pie klavierniece Vītiņas. Bez Punšeļa korāļiem iepazinies ar tēva nošu plauktā esošo J. Vītola Gaismas pili un E. Melngaiļa Senatni, ne sapņ nedomādams, ka savā mūžā tās diriģēs simt reižu. Āraižu draudzes 2. pakāpes pamatskolā klavieŗu un ērģeļspēli mācījās pie skolas pārziņa ,Otto Zariņa, kopā ar pārziņa dēlu Marģeri — šodien komponistu dzimtenā. Pirmo reizi korī esot dziedājis 1918. gadā kādās laulībās, bet 1922. gadā ir koŗa dalībnieks Āraižu novada sešu koŗu dziesmu svētkos. 1927. gadā iestājās Latvijas valsts konservātorijas prof. Paula Jozuasa vadītajā ērģeļu klasē, kuŗu beidza ar brīvmākslinieka gradu. Konservātorijā obligāto kompozicijas teoriju mācījās pie prof. J. Vītola, pret kuŗu Kalnājs izjutis dziļu cieņu visu mūžu. Pēc konservātorijas beigšanas strādāja Cēsīs par Cēsu baznīcas ērģelnieku un trīs koŗu — Cēsu draudzes, aizsargu un Raiskuma mežsaimniecības — diriģents. Vēlāk arī kā mūzikas skolotājs skolotāju institūtā. Emma Dzeguze, šodien Dainas koŗa dalībniece Toronto, par savu pirmo diriģentu Cēsīs stāsta: „Kalnājs bija liels darba vīrs — prasīgs darbā. Bet prata arī priecāties. Neskaitāmas skaistas stundas viņš pavadīja kopā ar koristiem dziesmās un draudzībā. Vienīgi viņš necieta tautasdziesmu sakropļošanu ar visādiem piekabinātiem piedziedājumiem. Ja tas bija viņa spēkos, dziesmu pārtrauca. Ja kādu iekarsušo tomēr nespēja apklusināt, dziesmā nepiedalījās, vai aizgāja, kā saka, laukā pa durvīm."

Savu dziesmu svētku virsdiriģenta debiju Kalnājs apraksta sekojoši (Kontrapunkts Nr. 12):

„1936. gadā Cēsīs bija Cēsu novada dziesmu svētki ar virsdiriģentu T. Reiteru. Tuvojoties svētkiem Reiters smagi saslima un man viņa vietā, gandrīz kā asistentam, vajadzēja noturēt rajona mēģinājumus. Programmā bija uzņemtas arī divu Cēsīs dzīvojošu mūziķu dziesmas: H. Pavasara Pavasaris un mana Pie Daugavas. Kad Reiters ieradās uz svētku koncerta lielo mēģinājumu, kuŗā piedalījās ap 2000 dziedātāju, viņš uzstāja, ka man šīs dziesmas jādiriģē koncertā. Nekādā gadījumā negribēju to darīt, jo Pavasars jau bija Cēsis atstājis, nezināju viņa domas par dziesmas izpildījumu, un kā es, iesācējs, varēju mēroties ar lielmeistaru. Tad Reiters teica: Ja tu nediriģēsi savu dziesmu, svītrosim to no programmas. Tā nu iznāca pirmā uzstāšanās tik liela dziedātāju pulka priekšā. Dziesma bija jāatkārto."

Pretēji Knuta Lesiņa rakstītām pamācībām, ka diriģentiem nevajagot precēt altu, Kalnājs to izdarīja — apprecēja savu bijušo koristi, altu Almu Sietiņu. Mainītais uzvārds no Berkolca uz Kalnāju krievu laikā, liekas, pasargāja no aizvešanas. Strādāja par mūzikas skolotāju Smiltenes ģimnazijā. Vācu laikā atkal dzīvoja Cēsīs un veica Cēsu mūzikas skolas direktora pienākumus.

Atstājot dzimteni kā lielāko vērtību paņēma līdz visas viņa rīcībā esošās koŗa dziesmas un — Latviešu konverzācijas vārdnīcu

1945. gada augustā redzam Kalnāju Vācijā, Groshābersdorfā ar akordeonu plecā noturam pirmo Dziesmu Vairoga mēģinājumu. Ar to sākās viņa lielākais mūža un visas trimdas latviešu mūzikas dzīvē nozīmīgais darba cēliens, kas nobeidzās pārokeana zemē ASV, ar atdusu Kalamazū kapsētā, netālu no tur guldītiem citiem mūziķiem, komponistiem A. Ābeli un J. Poruku.

Kā komponists Arnolds Kalnājs nav bijis no ražīgiem. Konservātoriju beidzot par komponēšanu vispār neesot domājis. Arī šajā nozarē viņš vadījās no stingras paškritikas. Niekus neražoja. Visvairāk dziesmu komponējis Latvijas laikā. No tām plašākā ir kantāte — Trauksme 18. novembŗa naktī — vīru koŗim un simfoniskam orķestrim. Trimdā to atskaņoja Indianapoles novada un 3. Vispārējos ASV dziesmu svētkos. Pazīstams arī jau minētā dziesma jauktam koŗim un Pie Daugavas, Tu, Mūžīgais. Pēc ilgāka pārtraukuma, komponēja atkal pēdējos mūža gados, kad radušās tautasdziesmu apdares koŗiem un fūga-fantazija — Karavīri bēdājās — ērģelēm, kas atskanēja pēdējo Klīvlandes dziesmu svētku garīgā koncertā.

Diriģenta, ērģelnieka un komponista Arnolda Kalnāja mūžs sīki neizsika. Viņa aiziešana, bez ģimenes locekļiem, šobrīd visasāk tomēr izjūt viņa lielā darba cēliena līdzgaitnieki — Dziesmu Vairoga saime.

Arvīds Purvs

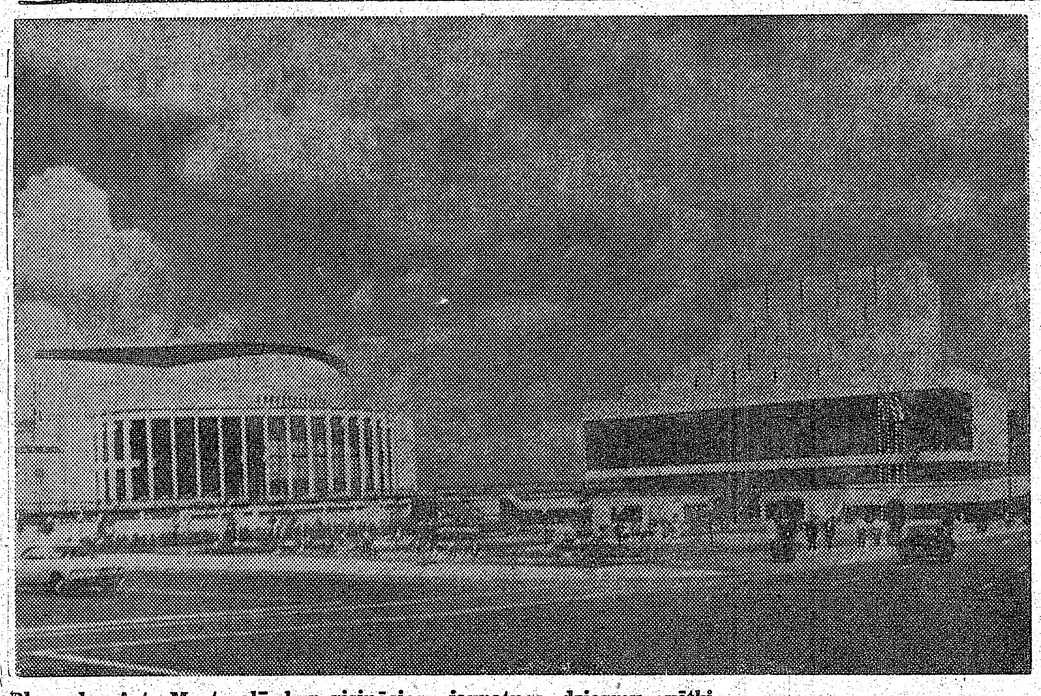

Place des Arts Montrealā, kur risināsies jaunatnes dziesmu svētki.

Montreala gatavojas jaunatnes dziesmu svētkiem

Tie risināsies no 30. augusta līdz 1. septembrim. Svētkiem jau tagad pieteikušies pāri par 400 jauno dziedātāju, koklētāju, dejotāju un mūziķu. Svētku atbildīgā rīkotāja ir Montrealas latviešu biedrība, rīcības komitejā vēl piedaloties Montrealas latviešu organizāciju padomē apvienoto draudžu un organizāciju darbinieki un visi deju kopas Ačkups dalībnieki. Rīcības komitejā darbojas priekšsēdis Mārtiņš Štauvers, sekretāres Astrīde Rozenberga un Anita Poriete, kasieris Fredis Porietis, skatuves dekorāciju pārzinās māksl. Ludvigs Kalniņš, par informāciju un apmešanos rūpēsies Augusts Pušpurs, mūzikas daļu vadīs Andrejs Jansons, tautas deju parādes Juris Zilkalns, bet par referentu kanadiešu presei izraudzīts Jānis Blusanovičs. Svētku dievkalpojumu vadīs prāv. Arturs Voitkus.

Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētki Montreālā 1975.g. no 31. aug. līdz 1. sept.

No koņu vadītājiem gaida ierodamies komponistu Arvīdu Purvu un Vizmu Maksiņu no Toronto, Kanadā, Andreju Jansonu, Editi Zeili un Guntāru Ģeduli no Ņujorkas, Pēteri Aldiņu no Bostonas, Jāni Beloglāzovu no Otavas un Daci Štauveri no Montrealas. Šo svētku ierosmē izveidojušies vairāki jaunatnes koņi — Montrealā, Otavā, Ņujorkā un Bostonā. Pieteikti vēl 8 citi bērnu un jaunatnes koņi, kopā ar vairāk nekā 200 dziedātājiem, 6 koklētāju vienības ar 60 dalībniekiem un 11 tautas deju grupas ar 150 dejotājiem, kā arī atsevišķi dziedātāji, koklētāji un dejotāji. Svētku kopkoņa programma uzņemta Katskiļu, Saulaines, Sidrabenes vasaras un gaidu un skautu nometņu programmās.

Gaidu un skautu nometne šogad notiks Tērvetē, ap 60 jūdzes no Montrealas. Koņi, koklētāji, deju grupas, kā arī atsevišķi dalībnieki vēl var pieteikties rīcības komitejā: Mr. M. Štauvers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfe, Quebeck, Canada, M9X 2R2, tālr. (514) 457-9832, vai arī pievienoties kādai no minētām bērnu vasaras vai skautu un gaidu nometnei, lai kļūtu aktīvi svētku dalībnieki.

Kopkoņa programmā vismaz četras dziesmas dziedamas arī bērniem, tādēļ arī tos uzņems, kādēļ svētku rīkotāji ieteic gatavoties svētkiem gan dziesmā, dejā un kokļu mūzikā. Tautas deju parādē paredzēta arī lietuviešu un igauņu piedalīšanās. Jaundarbu koncertā uzņems jauno komponistu darbus, kuņus atskaņos jaunie mākslinieki. par šī sarīkojuma izkārtojumu rūpējas Andrejs Jansons.

Koncerta un tautas deju parāde notiks Place des Arts mūzikas centra Palletier zālē, kur sēdvietas 3000 klausītājiem. Svētku apmeklētājiem jau ieteicams izdarīt viesnīcu rezervāciju. Tuvākās viesnīcas sarīkojumu vietai ir Holiday Inn un Quality Inn Šerbruka ielā. Rīcības komiteja rezervējusi svētku apmeklētājiem 400 istabas Makgilla universitātes studentu mītnē par 10,50 dol. dienā. Rezervācijas kartes uz šīm istabām pieprasāmas rīcības *komitejai, priekšroku baudot* programmas dalībniekiem.

Svētki sāksies 29. augustā ar Kanadas latviešu gaidu un skautu nometnes ugunskuru Tērvetē, otrā rītā, 30. augustā, kopkoņa un tautas deju mēģinājumi, bet pl. 4 pēcpusdienā svētku atklāšana un tautas deju parādes sarīkojums, pl. 8 vak. svētku balle, kuņā spēlēs Runči trimdā no Hamiltonas. 31. augustā paredzēta šāda programma: pl. 10 rītā dievkalpojums, pl. 1 pēcp. — jaundarbu koncerts, pl. 5 — galvenais svētku koncerts un pl. 8.30 vak. sadraudzības vakars. 1. septembrī — Amerikas latviešu jaunatnes apvienības un Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā sadraudzības vakars.

M. Št.

Vadlinijas jaunatnes darbam

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE

Tā kā valdes priekšsēdis T. Kronbergs nebija varējis ierasties, LNAK valdes sēdi 25. martā vadīja pirmais vietnieks J. Mežaks. Viens no svarīgākiem lēmumiem, ko pēc īsām debatēm valde pieņēma, bija jaunatnes nozares vadītājas Baibas Rubesas jau agrāk iesniegtais projekts par LNAK jaunatnes nozares darbību un nākotnes uzdevumiem. Jaunatnes nozare nedarbosies kā atsevišķa organizācija, bet par galveno uzdevumu uzskata jau pastāvošo jaunatnes organizāciju darbības koordinēšanu un rosināšanu. Tikpat svarīgs uzdevums ir arī to latviešu jauniešu apzināšana un iesaistīšana kopējā darbā, kam līdz šim dzīves vietas vai citu apstākļu dēļ nav bijusi izdevība piedalīties plašākā latviešu sabiedriskā dzīvē. Tas galvenokārt attiecas uz latviešu izcelsmes jauniešiem vecumā no 16 līdz 25 gadiem. Baibas Rubesas iesniegumā galvenās vadlīnijas nozares sekmīga darba veikšanai šādas: 1) pareizas informācijas izplatīšana par Latvijas zemi, tautu un kultūru, 2) latviešu tautas dzīvā spēka un kultūras saglabāšana, 3) garīgās un materiālās labklājības veicināšana un 4) latviešu organizāciju sadarbības sekmēšana. Bez tam jaunatnes nozare paredz sadarboties arī ar provinciālo un federālo „Youth Secretariat" Kanadā, iepazīties arī ar cittautu jaunatnes organizācijām un sekot vispārējām jaunatnes problēmām.

Debates izraisīja arī daži materiāla atbalsta pieprasījumi, atzīstot, ka šādi pieprasījumi, it sevišķi stipendijām, būtu iesniedzami zināmos termiņos, lai valde tos varētu izlemt visus reizē. Stipendijas piešķirot, valde turpmāk vadīsies no jaunatnes nozares atsauksmēm un ieteikumiem. Edītei Ozolai piešķīra 200 dol. stipendiju Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursa apmeklēšanai. TLB sestdienas skolas audzēkņu žurnāla „Auseklītis" atbalstam piešķīra 100 dol. ar lūgumu turpmāk iesniegumiem pievienot arī izdevumu aprēķinu. Minsteres latviešu ģimnazijas atbalstam piešķīra 100 dol., par šo summu iegādājoties ģimnazijas rīkotās loterijas biļetes.

Kasieris K. Tannis ziņoja, ka pēdējā laikā LNAK mūža dalībnieku paredzētās 100 dol. iemaksas izdarījuši Aleksandrs Štāls no Edmontonas, K. un E. Pupurs no Manitobas, A. un N. Dumpe, Valdis Jansons, Valdemārs, Edgars Lūsis, Emīlija Bekmane un Arvīds Pētersons no Toronto.

LNAK līdzekļu vākšanas akcija līdz šim devusi 5558 dol. No tiem Globālam latviešu kultūras fondam 1029 dol., Latvijas brīvības darbam 703 dol., LNAK dalības maksas 628 dol. un Latvijas Brīvības fondam 443 dol., kā arī citiem mērķiem pēc ziedotāju norādījumiem. Ziedojumu akcija vēl turpinās, un visi tautieši, kas līdzšinējo pasta traucējumu dēļ vēl nebūtu paspējuši atsaukties, laipni aicināti to darīt tuvākā nākotnē.

Kultūras nozares vadītāja Inta Purva ziņoja, ka Kanadas latviešu kultūras dienu sarīkojumi no brīvprātīgām 25 centu piemaksām kultūras fondam devuši 100 dol. Pašas nozares organizētie trīs sarīkojumi Toronto devuši 45 dol. atlikumu, bet Montrealā nācies piemaksāt 600 dol. un Otavā 770 dol. Tas izskaidrojams galvenokārt ar tēlotājas mākslas izstādes rīkošanu, kas bija domāta kā latviešu kultūras popularizēšana. Sevišķi labi tas attaisnojies Otavā, kur izstādi apmeklējuši valdības un parlamenta locekļi, kā arī lielāks skaits citu valstu diplomātiskie pārstāvji. M. Šārps, kas tajā laikā aizstāja ministru prezidentu P. Trudo sevišķi atzinīgi izteicies par latviešu mākslas augsto līmeni, kas pauž rietumu kultūras tradicijas. Par izstādes augstvērtīgo sniegumu pateicības vēstulē atzinīgi izteikusies arī Margareta Trudo.

Inta Purva sēdes dalībniekus iepazīstināja arī ar Latviešu rakstnieku apvienības valdes priekšsēža V. Nollendorfa vēstuli par iecerētām rakstnieku dienām ASV, lūdzot materiālu atbalstu arī no LNAK. Tas varētu būt stipendijas veidā kāda attālāka rakstnieka ceļa izdevumu segšanai. Pēc plašākām pārrunām valde balsojot izšķīrās jautājumu izlemt, kad būs saņemta plašāka informācija un noskaidroti apstākļi.

Padomes prezidija vicepriekšsēdis A. Rāviņš informēja, ka priekšdarbi palīdzības darba koordinēšanai Kanadā jau paveikti sadarbībā ar DV pārstāvjiem un jautājumu varēs izlemt padomes sesijā, kas paredzēta 31. maijā un 1. jūnijā.

Arī Politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Luksss ziņoja, ka panākta vienošanās ar DV pārstāvjiem par politiskā darba koordinēšanu.

J. Mežaks iepazīstināja ar paredzētās LNAK padomes sesijas darba seku, ko pēc debatēm vienojās iesniegt prezidijam, aicinot pievērst lielāku vērību tieši nākotnes darbam, un konkrētu ierosinājumu vai lēmumu pieņemšanai. Par nozīmīgākiem jautājumiem politiskā, kultūras, izglītības, jaunatnes un saimnieciskā darbā referēs attiecīgo nozaņu vadītāji un pieaicināti lietpratēji, kas būs galvenais pamats turpmākās darbības apspriešanai. Paredzams, ka šogad padomes locekļi visus rakstveida pārskatus un ziņojumus saņems laikus, jau pirms sesijas, tā ietaupot ļoti ierobežoto laiku sesijas tiešajam darbam. Lai izvairītos no liekām debatēm, valde vienojās ieteikt prezidijam piesūtīt visiem padomes locekļiem jau agrāk pieņemto sesiju „kārtības rulli" un pie tā arī pieturēties.

R. N.

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties tālr. 921-3924
470 College St. (pie Bathurst) Toronto M6G 1A1

Vientuļa atraitne 50-tos, pazīšanās trūkuma dēļ vēlas **iepazīties ar tautieti** no 50 — 65 gadiem.
Rakstīt šīs avīzes kantorim — CERĪBA 50-tos.

Atkal Jelgavā

Jelgava ir pilsēta, kas pieder pie vietām, kuņas ārzemju tūristiem okupētajā Latvijā neatļauj apmeklēt. Gadas tomēr, ka ilgās skatīt dzimto pilsētu, dažs nebaidās riska iegriezties arī šinī aizliegtā vietā. Tā pagājušā vasarā šo Zemgales metropoli apmeklējis kāds agrākais jelgavnieks, kas savus vērojumus tagad aprakstījis Rietumvācijā iznākošā žurnāla Baltische Briefe februāņa numurā. Raksta autors braucis no Rīgas uz Jelgavu ar vilcienu, kas šajā posmā esot elektrificēts, bet brauciens vēl arvien ilgstot veselu stundu. Tas varējis būt arī tāpēc, ka starp Olaini un Dalbi labots ceļš. Piestātnes esot tās pašas; divas jaunas nākušas klāt. Autors tālāk apraksta savus iespaidus šādi:

Īstenībā viss bija kā toreiz, kad es ik dienas kā students braukāju starp Jelgavu un Rīgu turp un atpakaļ. Jo sevišķi šāds iespaids radās Dalbē. Likās, ka laiks ir apstājies — tās pašas ēkas, tās pašas plavas un meži kā agrāk. Iekāpj pat „tie paši" ogu un sēņu lasītāji un novieto savus pilnos grozus un spaiņus uz grīdas vai plauktos. Un mazais tilts pāri Misai — cik bieži es tur neesmu makšķerējis un meklējis niedrās baltās ūdensrozes savai pirmajai lielai „simpatijai". Ūdensrozes ir tur vēl vienmēr un klusie līči un atvari, kur es meklēju līdakas un līņus.

(Turpinājums 16. lp.)

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

9% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $50.000.-

Toronto birojs pirmdienās slēgts.

Tas atvērts otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakara, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS

Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs

atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED

I. JANKOVSKIS, PRES.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA

OBLIGĀCIJAS

ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA

Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

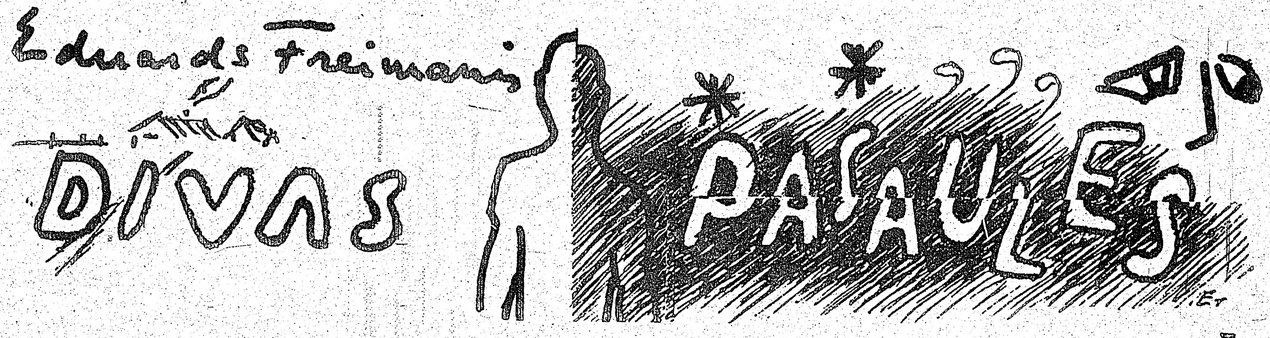

romāns

(80. turpinājums)

„Zinu: tikai dvēseli!"

„Ha, ha, ha!" cinisms zviedz. „Divi mīlestībā bankrotējušie apcer mīlestības cēlumu!"

„Klusu, ņirga!" Mēģinu aizžņaugt cinismam rīkli, bet velnēnam ir ķaķa sīkstums:

„Vīra mīlestība sākas no labi veidotām potītēm — tad zogas uz augšu: vai kāju ikri nav samezglojušies no brišanas pa kūti — vai ceļi apaļi — nākošajā mirklī mīlestība uzlec izraudzītajai uz galvas: vai matu un acu krāsa veido pretstatu — novērtē lūpas: vai tās siekalainas jeb sulīgas un tvirtas — izmērī kaklu: vai tas nav plecos iestidzis no grīdas beršanas — aptausta krūtis: vai tās nav izceltas ar uzpūšamiem krūšturiem — beidzot (varbūt arī sākumā) mīlestība apstājas ķermeņa vidus daļā: izdara mērījumus un studijas."

Cinisms vēl kaut ko skaidro, bet Hildebrants atsācis monologu un klausos tanī. Taču vērtīgāks nekā cinisma nekaunības:

„Nekad neesmu tā runājis kā tagad. Ir brīži, kad cilvēks iegūst īsā laikā vairāk gudrības nekā gadiem augstās skolās mācoties. Senāk runāju dzērāju un motociklistu valodu. Atziņas, ko biju dzirdējis ģimnazijā un universitātē, bija smiltis iemītas, ar sūnu apaugušas. Vajag zemestrīces vai viesuļa, lai tās uzvandītu virspusē un tās sāktu liesmot."

„Savā ziņā mums līdzīgas dzīves, kaut, paviršī skatoties, šķiet, pavisam dažādas."

„Varbūt. Tu man par savējo neesi stāstījis."

„Citu reizi. Nav arī ko stāstīt. Dzīve kā sekls dūņu ezers: neesmu mācējis dzīvot — mīlestību nejaudāju saturēt, paturēt, piesaistīt katrai dienai kā sauli var piesaistīt, ja meklēsi dzīvot saulainās zemēs."

Hildebrants plati smaida, it kā stāstītu joku: „Laime ir viss, ko cilvēks no debesīm var cerēt. Mīlestība nozīmē laimi, tātad mīlestība nozīmē debesis. Astronautu laikmetā vairs neticam tādām debesīm, kādām ticēja grieķi. Izplatījums kļuvis baigs un bīstams, kaut gan tanī varam iespiesties miljoniem jūdžu. Debesis tagad jānes lejā — uz zemes. Fiziski tās uzceļam piļu veidā — tās cildenas diezgan, lai viduslaiku cilvēkam būtu kā debesis."

„Grūtāk celt garīgās debesis!"

„Jā, to gribēju teikt: fiziskas debesis nebūs īstas, jo debesu gars — tas ir, mīlestība — nebūs iecementēta katrā dzelzbetona plāksnē, iesūcināta katrā jumta sijā, iestrādāta katrā saulainā loga rūtī."

„Problēma nav fiziskā, bet garīgā dzīvošana. Ja garīgos sarežģījumus varētu tikpat viegli atmudžināt kā izārstēt fiziskās slimības, mēs varētu nojaukt cietumus, nogremdēt jūrās arsenālus; karotāji varētu atgriezties mājās."

„Iedomājies, Gunti: ja to spēku un bagātību, ko izšķiežam cīņā ar elli dvēselēs, varētu izlietot debesu celšanai Biafrā, Nigērijā, Kongo, Indijā, Ķīnā, Amerikas geto un indiāņu ciemos Kanadā — dažu gadu laikā mēs visi dzīvotu paradīzē."

„Tā ir utopija, draugs, utopija. Redzi: visur velns maisās pa vidu. To apjēdza senči; mēs esam mācījušies, ka tikai labā un ļaunā sadursmē iespējams progress."

„Vecas orienta atziņas," Hildebrants ņurd.

„Bez šīs sadursmes cilvēki apglumētu, appelētu vienaldzībā. Ja nelaime neuzglūnētu, mūs nevārdzinātu, tad laime kļūtu ikdiena. Bet ikdiena nav laime. Tāpat kā gaisma jo spoža pretstatā tumsai, tāpat laime jo spožāk zvīļo pretstatā nelaimes naktij.

„Tad arī mīlestība var dzīvot tikai pretstatā nedienai?"

„Ar ikdienas cilvēku tā ir. Kad mīlestība piepildīta, tā sāk vārguļot un mirt. Atminos: ģimnazijas dienās lasīju Hamsuna grāmatas. „Viktorijā" Hamsuns stāsta par kādu laimīgo, kas iegūst savu mīlestību. Bet tikko mīlestība ir iegūta, tā sāk nīkuļot un pamirt. Cilvēks ir par mazu, lai katru rītu un vakaru — katru ikdienas stundu savu mīlestību atjaunotu."

„Ir cilvēki, kas to spēj!"

„Tie ir svētie!"

„Arī tie, kas pārkausējušies, atdzimuši."

„Ir tādi, kas sasniedz debesu augstāko loku un paliek tur dzīvot. Tie ir izņēmumi. Vairumam jāsamierinās ar tiekšanos un cerībām, ar mētāšanos starp debesīm un elli — tas viss cilvēces augšanas sāpēs."

„Bet arī tie retie palīdz progresā. Ja esi laimīgs, aug dzīves prieks: kā no strūklakas izšaujas tieksme labu darīt — vilkt citus no purva laukā."

„Svētītie kā stari izšaujas cauri ikdienai. Tie nenoslīgst ikdienā tāpēc, ka visapkārt redz tumsu, ka tumsa tiem draud, ka tie tumsu nīst. Nebūtu viņiem ar ko cīnīties, viņi paši izaudzinātu tumsu. Bez velna Dievs nav iespējams!"

„Tu esi pesimists."

„Nē — reālists. Ticu, ka tumsa kļūst rēnāka, bet gaisma spožāka."

„Tad pēdējā konsekvencē būs tikai gaisma?"

„Pilnīga labā uzvara ir tāda pati neaptveramā vērtība kā mūžība un bezgalība — pie tās pīšts apstājas — atzīst savu nespēcību."

„Atliek dzīvot šodienai: tiekties pēc mirkļa laimes. Kad šodiena pagājusi, meklēt laimi tai šodienai, kas atnākusi ... tā piemānot ikdienu."

„Tā būtu dievišķīga mānīšanās," es smejos, „jo tu kļūtu viens no tiem, kas svētīti ar pastāvīgu laimi."

„Sieva solījās šovakar atbraukt," Hildebrants maina tematu. „Dienā jāstrādā; vakarā solījās paņemt puiku līdz. Viņš arī grib sastapt tēti."

„Bērniem šeit nav brīv ienākt."

„Lūgšu, lai dēluku pielaiž — viņš kā pieaudzis cilvēks — visu saprot."

„Ja nepielaidīs, būs sarūgtināts."

„Nebūs. Pasmaidīšu caur logu, pavicināšu roku; vārdus nolasīsim viens otram no lūpām. Viņš redzēs, ka tētis priecīgs un priecāsies līdz. Priekam durvju noslēgšana maz ko nozīmē."

„Tas tiesa!"

„Satikšanās būs tāda kā pirms kāzām. Līdz nāk sāpe, bet tās dēļ esam tagad gudrāki, viedāki; protam laimi novērtēt. Zinām: laime nav tikai prieks — tā ir nopietna lieta, kas dienu dienā jāsaudzē, jāaudzina."

„Jāiet vakariņās," teicu pieceldamies.

Ejam pa gaiteni klusēdami, bet manu: esmu aplipis ar Hildebranta prieku. Šī diena beigusies labi — laba būs nākošā un pēcnākošā. Dienas nāks un ies kā skanīgi pajūgi, ar ko brauc ciemos pie draugiem.

* * *

Gribu dalīties ar citiem savā priekā. Ir priekšpēdējā nakts cietumā; Hildebrants mani tā ielūksmojis, ka žēl miegā pazaudēt stundas. Pēc pusnakts aizeju uz attālo gaiteņa galu, kur viņunakt saņēmu draugus.

Atsēžos kaktā un saucu: Beno, Paulu, Ciziķi, Jāņkrišu, Herbertu, Arvīdu un Āriju. Sadzirdu viņus atsaucamies tālu, tālu, bet ciemos viņi nenāk.

„Aizvien atnācāt, kad biju drūms un nelaimīgs."

Beno: „Tad tev mūs patiesi vajadzēja."

(Turpinājums nekos)

TORONTO ZIŅAS

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas vakarēšana 24. martā DV namā kopas 20 dalībnieces strādāja rokdarbus, kā arī nodarbojās ar prievīšu un jostu aušanu. Vakarēšanu vadīja Silvija Ozola, kas arī bija gādājusi par latviešu rakstiem, dziesmām, lielā krāsu izvēlē pasūtinātām no Anglijas un citiem materiāliem. Nākošās vakarēšanas paredzētas 7. un 21. aprīlī pl. 6.30 vak. turpat. Pēc vakarēšanas notika ievēlētās Toronto vanadžu kopas valdes konstruēšanās: priekšniece Margrieta Dumpe, priekšnieces vietniece Elvīra Briede, sekretāre Laura Rūdolfa, kasiere Valija Valtere, sarīkojumu daļas vadītāja Silvija Ozola ar palīdzi Stasiju Butāni, saimniecības vadītājas Aina Krūmiņa un Irēne Ernstsone, aprūpes daļas vadītāja Hermīne Rūdolfa un iekšējās informācijas vadītāja Mirdza Zvirgzdgrauda. Valde pirmajā sēdē pēc konstruēšanās pārrunāja DV 25 gadu jubilejas sarīkojumā veicamos darbus, kā arī Rīgas paviljona viesu pacienāšanu Karavānas laikā, kur dalību solījušas arī Latviešu nama un Latviešu biedrības dāmu komiteja, Studenšu korporāciju kopas dāmas, ģimnazijas bērnu vecāki un vietējo draudžu dāmu komitejas. Vanadžu kopas paplašināta valdes sēde, sakarā ar DV Kanadā 25 g. darbības atceri 7. aprīlī pl. 7.30 vak. DV namā.

● Laikmetīgo pārdomu vakarā Lielajā piektdienā māc. R. Ekšteins referēja par tematu „Skats uz pasauli no krusta", apskatot Lielās piektdienas notikumus toreiz un kāda ir tās ietekme mūsu dienās. Referātu, ko kuplināja baptistu draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā, noklausījās 85 personas. Ilze Ābele spēlēja prelūdiju, kā arī kopīgi dziedātos korāļus. Nākamā pārdomu vakarā 24. aprīlī pl. 7.30 vak. Latviešu namā māc. J. Cālīša referāts par tematu: „Vai tas ir rakstīts zvaigznēs?"

● Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrības Kanadā gada sapulce notika 23. martā Latviešu namā. Biedrībā pašreiz ir 41 biedrs, no tiem 30 dzīvo Toronto, 8 Hamiltonā, 2 Londonā un 1 Oriljā (Orillia). Biedrībā vēl ir divi goda biedri — ģen. Auzāna atraitne un rakstniece Biruta Senkēviča; par trešo goda biedri sapulce vienprātīgi apstiprināja valdes uzņemto goda biedru Fridrichu Freibergu, kas ir biedrības bijušais priekšnieks. Valdē ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējos: valdes priekšsēdis T. Zandersons (Londona), viņa vietnieks A. Budže (Toronto), sekretārs P. Zariņš (Hamiltona), kasieris P. Puļķis (Toronto) un biedrzinis A. Lūsis (Toronto), bet revīzijas komisijā — priekšsēdis O. Dzērvītis, R. Riekstiņš un J. Cielava. Revīzijas komisija atzina biedrības darbību par sekmīgu un ierosināja izteikt valdei pateicību. Pagājušajā gadā sarīkots groziņu vakars un Ziemsvētku kauju atcere. Šogad aprit 60 gadi kopš strēlnieku dibināšanas. Puse no strēlnieku biedrības biedriem tagad ir pāri par 80 mūža gadiem.

● TLB inženieŗu un tehniķu kopas sarīkojumā ceturtdien, 17. aprīlī, pl. 7.30 vak. Latviešu namā L. Vēveris rādīs krāsu filmu ar paskaidrojumiem par savu ceļojumu uz Austrāliju un Jaunzēlandi. Kafija ar atspirdzinājumiem. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● Uz 70 mūža gadiem radu un draugu pulkā savā mājā Lieldienās atskatījās Edvards Buka, dzimis 1905. g. 1. aprīlī Bauskas apriņķa Misas pagastā, kur vēlāk apsaimniekoja savu lauksaimniecību, bijis pagasta vecākais un aizsargu organizācijā. Pēc ieceļošanas Kanadā 1948. g. no Vācijas, strādājis Hydro uzņēmumā Toronto, vēlāk būvniecībā un par pavāru slimnīcā, tagad saņem pensiju. Edvarda un Ernas Bukas ģimenē ir meita Rasma, znots Ausekli Pērkons un trīs mazbērni: 18. g. v. Dzintra, 14 g. v. Zaiga un 11 g. v. Zintis. Jubilāru goda dienā apsveica Sv. Jāņa draudzes mācītājs I. Gaide, pasniedzot draudzes vārdā velti. E. Buka vairākus gadus bijis draudzes padomes loceklis un 7 gadus Saulaines pārvaldes priekšnieks. Viņa dzīvesbiedre Erna visu laiku, kopš draudzes dibināšanas, darbojas draudzes dāmu komitejā.

● Saulainē pašlaik notiek pārvaldnieka dzīvokļa pārbūves darbi. Sagaidāms, ka jaunais nometnes saimnieks Imants Ozols ar dzīvesbiedri no Anglijas ieradīsies 22. aprīlī.

● Toronto latviešu biedrības dāmu komitejas izkārtojumā 15. jūnijā Toronto viesosies Portlandes jauniešu ansamblis Dzintars. Tā ir jauna dziedātāju grupa ar 9 vokālistiem un vairākiem instrumentālistiem, kuŗa mūzikālā vadītāja ir Brigita Ritmane-Ose. Programmā patriotiskās, romantiskās un modernās dziesmas. Dzintars savu viesizrāžu turneju uzsāks 6. jūnijā, apmeklējot 7 latviešu centrus ASV un Kanadā. Biļešu iepriekšpārdošana koncertam ar sekojošām vakariņām sāksies 6. maijā, no pl. 6 līdz 7.30 vak., katru otrdienu Latviešu namā.

● TLB zinātņu kopas paneļdiskusijas turpinājums 17. aprīlī pl. 8 vak. Latviešu namā par tematu — „Daiļums un labais tautasdziesmās". Diskusijas ievadīs skolotājs L. Vīks, bet panelī piedalīsies mācītāji J. Cālītis un Ā. Čops, J. Palieps un ģimnazijas direktrise V. Slaviešа. Vakaru vadīs Inta Purva.

● Vietnamas kaŗa dokumentācijas filmas „Uzvara nav aizstājama" izrādi ar filmu aktieŗa Džona Vēna (Vaine) saistošiem stāstījumiem rīko DV Toronto ārējās informācijas daļa 13. aprīlī pl. 5 pēcp. DV namā. Ieja pret ziedojumiem, skolniekiem un jauniešiem ieeja brīva.

● Latviešu biedrības dāmu komitejas kārtējie rokdarbu vakari, kas sākti rudenī, jau notikuši sesto reizi, caurmērā pulcinot ap 20 dalībnieču, kas daiļamatnieces Otīlijas Mežules vadībā strādā savus rokdarbus un apmainās pieredzē. 28. marta rokdarbu vakarā Latviešu namā dalībnieču skaits bija 10. Šinī sezonā vēl paredzēti divi vakari — 24. aprīlī un 29. maijā pl. 7 vak. Latviešu namā.

● Toronto Latviešu biedrības gada sapulce notiks 20. aprīlī pl. 1 dienā Latviešu namā.

● Sv. Jāņa draudzē šogad pārvēlētos draudzes darbiniekus ievedīs amatā māc. I. Gaides vadītā dievkalpojumā 13. aprīlī pl. 11 no rīta.

● Māc. I. Gaide Lieldienās kristīja Michaelu Bjornu Bruži-Ahlbladu, Bjorna un Anitas, dzim. Bružes dēlu.

● Māc. A. Briedis Lieldienās kristīja Māri Viktoru Priedīti, Raimonda un Brigitas dēlu.

● Latviešu kaŗa invalidu apvienības Kanadā saviesīgais vakars 19. aprīlī pl. 8 vak. DV namā. Spēlēs V. Gustavsona kapela. Būs ēdienu un dzērienu bufete un loterija. Atlikums par labu Invalidu namam Vācijā.

● TLMMK titaru šaušanas sacensības Bērzainē 27. aprīlī pl. 12 dienā.

● Tērvetes 19. skautu vienības 20. gada svētki 13. aprīlī pl. 1 pēcp. Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave., kur svētbrīdi vadīs māc. A. Briedis. Pēc tam baznīcas sarīkojumu zālē notiks priekšnesumi, veltīti Baltijas jūrai, jo šo gadu latviešu skauti izsludinājuši par Dzintarjūras gadu. — Mazskauta solījumu nodevuši Pēteris Rudzītis un Arnis Treijs, bet skauta solījumu — Imants Māliņš. Tērvetes skautu vienība sarakstās ar skautiem Britu Kolumbijā: mazskautu Haroldu Ozolu, Vankuverā un skautu Arni Zariņu Deltā. Bez tam vienības mazskauti viesojušies pie Aiviekstes mazskautiem Hamiltonā. Jaunajā vienības vecāku padomē ievēlēti: priekšsēdis Jānis Ābols, sekretāre Līga Miķelsone un kasiere Tatjana Ķiesnere.

Atzinība latviešu dārzu architektam

Dārzu architektu firmas „Alexander Budrevics and Associates Ltd." prezidents Aleksandrs Budrēvics saņēmis titulu „Fellow of AILA", ar ko „American Institute of Landscape Architekts" savā 21 gada pastāvēšanas laikā pagodinājuši 10 dārzu architektus. A. Budrēvics izstrādājis vairāk nekā 2000 dārzu projektu un kļuvis par autoritāti peldbaseinu nozarē. Titulu viņš saņēmis institūta gadskārtējā sanāksmē Ņuorleānā.

A. Budrēvics ir biedrs dibinātājs Ontario peldbaseinu apvienībā un 1964. gadā tās prezidents, bet no 1969.—1971. g. Amerikas dārzu architektu institūta (AILA) prezidents. Viņš ir arī biedrs Ontario un Kanadas dārzu architektu apvienībā un šo organizāciju valdes loceklis. A. Budrēvics dzimis Rīgā, izglītojies Latvijā un dārzu architektūrā Anglijā. Pirms ieceļošana 1952. g. Kanadā, viņš strādājis Anglijā, Vācijā, Beļģijā. Dārzu plānošanā par saviem projektiem ieguvis vairākus apbalvojumus. A. Budrēvics jau kopš 1958. gada veidojis dārzu strūklakas un peldbaseinus Kanadas Home Show izstādēs Toronto.

Aleksandrs Budrēvics pazīstams arī kā skautu vadītājs un Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības valdes priekšsēdis Kanadā. Viņš ir arī Toronto latviešu sabiedriskā centra izveidošanas komitejas priekšsēdis.

—ls—

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nodaļas vanadžu bazārs „Sulu mēnesī" notiks svētdien, 13. aprīlī, pl. 4,30 pēcp. YWCA telpās (75 MacNab St. South) pilsētas centrā. Dzirdēsim Krišu Ķepalu no Toronto, koklētājus Māru Rāviņu, Indru Pulciņu, Valdi un Ati Freimaņus, kā arī redzēsim vanadžu izrādi ar L. Kalvānes īslugu. Bazārā zeltkaļa A. Gugāna un keramiķes Jansones novietnes, bet Lūcija Bērziņa būs izstādījusi gleznas. Apmeklētājiem būs kafija ar cepumiem, kā arī pašcepta rudzu maize. Ieeja pret ziedojumiem. J. G.

BRAMPTONA

● Bramptonā pēc ilgākas slimošanas ar ļaundabīgu audzēju plaušās 29. martā 71 g. vecumā miris Alberts Zariņš. Aizgājēju pēdējā gaitā 2. aprīlī uz Bramptonas kapiem izvadīja māc. A. Briedis. Nelaikis atstāj Bramptonā dēlu Elmāru un otru dēlu Imantu un vedeklu Dzintru Zariņu.

Toronto latviešu pensionāru apvienības valdes loceklim Jānim Ozoliņam 20. martā piepildījās 75 mūža gadi. Valde un dāmu komiteja pasniedza gavilniekam ziedus un klinģeri. Attēlā no kreisās: apvienības priekšnieks A. Retigs, L. Zvaigzne, L. Ozoliņa, jubilārs J. Ozoliņš un dāmu komitejas priekšniece E. Retiga.
Foto: J. Kreilis

Kupli apmeklēti Lieldienu dievkalpojumi

Lieldienu laikā Toronto notika pavisam 10 dievkalpojumi, vairāki no tiem visās trīs luteraņu draudzēs, viens katoļu un viens baptistu draudzē, kuŗus apmeklēja vairāk nekā 3000 baznīcēnu. Zaļajā ceturtdienā dievkalpojums bija vienīgi Sv. Jāņa baznīcā, ko vadīja māc. I. Gaide, svētrunu teica prof. Dr. E. Šmits un dziedāja soliste Eiženija Vītola (mecosaprāns), piedalījās 280 baznīcēnu. Lielajā piektdienā notika dievkalpojumi visās trīs ev. lut. draudzēs. Sv. Jāņa baznīcā to vadīja archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide, dziedāja draudzes koris, ērģeļu pavadījumu spēlēja Maija Baruša, bija ieradušies 350 baznīcēni. Māc. J. Cālīša vadītā dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā bija 470 baznīcēnu, dziedāja draudzes koris. Austrumu draudzes dievkalpojumā, ko vadīja māc. A. Briedis, bija 248 apmeklētāju. Visos Lielās piektdienas dievkalpojumos luteraņu draudzēs bija arī daudz dievgaldnieku — kopā ar 740.

Lieldienu rītā visās trīs ev. lut. draudzēs notika agrie rīta dievkalpojumi, pēc tam brokastis. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojumu vadīja archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide. Archibīskaps A. Lūsis teica spredīķi, ko ieskaņotu skaņu lentē pārraidīja uz Latviju no Amerikas Balss raidītāja. Dainas koris dievkalpojumu kuplināja ar 2 dziesmām, no tām Hugo Strausa Lieldienu stāstā solo dziedāja māc. I. Gaide. Tam sekoja otrs dievkalpojums, ko vadīja I. Gaide, solists bija J. Barušs. Ērģeles pirmā dievkalpojumā spēlēja Ruta Āze, otrajā — Jānis Barušs. Par abiem dievkalpojumiem kopā bija 700 dievlūdzēju, no tiem Lieldienu brokastīs piedalījās 350.

Sv. Andreja baznīcā, kuŗā dievkalpojumu vadīja māc. J. Cālītis, no 460 baznīcēniem uz brokastīm palika 300. Austrumu draudzes māc. A. Brieža vadītajā dievkalpojumā bija 250 apmeklētāju, no tiem 150 palika uz brokastīm, dodot dāmu komitejai 175 dol. atlikumu. Dievkalpojumā dziedāja draudzes svētdienas skolas audzēkņu korītis dir. A. Saulītes vadībā.

Katoļu draudzes Lieldienu dievkalpojumu lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcā vadīja prāv. Dr. B. Kokins, asistējot tēvam Jānim no Montrealas. Piedalījās 220 baznīcēnu, dziedāja katoļu draudzes koris un ērģeles spēlēja P. Zariņš. Baptistu draudzes dievkalpojumā, ko vadīja māc. R. Ekšteins bija 100 dievlūdzēju, dziedāja draudzes koris, ērģeles spēlēja A. Rundāne; mācītājs kristīja trīs jaunus draudzes locekļus.

—ls—

Hamiltonas latviešu pensionāru biedrība 22. martā atzīmēja savas darbības pirmo gadu. Svētbrīdi vadīja māc. E. Pavasars. Priekšnesumu daļā dziedāja Andis Cers, klavierpavadījumu spēlējot Amnai Mednei-Silkovskai. Uzrunu teica biedrības priekšnieks K. Dobelis. Biedrībā ir 109 biedri. Augšējā attēlā komitejas priekšniece L. Saleniece un biedrības priekšnieks K. Dobelis.
Foto: J. Gailītis

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

WHOLESALE DIAMONDS AS A HEDGE AGAINST INFLATION. INVEST FIVE DOLLARS
AND OUR BROCHURE WILL BE SENT TO YOU OUTLINING THIS INVESTMENT OFFERING A GUARANTEE CLAUSE.
WRITE TO
FIFTY-EIGHT FACET DIAMOND CORPORATION
1111 FINCH AVENUE WEST,
SUITE 158,
DOWNSVIEW, ONT. CANADA
M3J 2E6

Latviešu institūtam Ņujorkā savs nams

Latviešu kultūras institūta vārdā Ņujorkā Dr. Jānis Skrundēns martā parakstīja līgumu par piecstāvu nama iegādi Institūta vajadzībām Ņujorkas pilsētā. Nams atrodas pie jaunā Daugavas Vanagu nama Bronksā, un tam bija labi pirkšanas noteikumi.

Jauniegādātajā namā ir 20 dzīvokļi un plašs pagrabs. Institūta vajadzībām plānots izmantot pirmo stāvu un pagraba telpas, tomēr paies kāds gads, kamēr pirmo stāvu atbrīvos, turpretī pagraba telpas var sākt sagatavot jau tagad. Telpu izbūvei un darbnīcu iekārtošanai būs vajadzīgas latviešu sabiedrības un organizāciju talkas un materiālā palīdzība. Iespējams, ka nams vēlāk varētu ievērojamā mērā dot līdzekļus Institūta vajadzībām.

Doma par Kultūras institūtu Ņujorkā radās 1973. gada vasarā. Šinī laikā bija noskatīts nams, ko 1974. gada martā iegādājās Ņujorkas DV apvienība. Dr. J. Skrundēns lūdza apvienību paredzēt telpas arī Latviešu kultūras institūtam. Advokāts Ivars Bērziņš izstrādāja noteikumus Latviešu kultūras institūta inkorporācijai, ko 22. jūnijā parakstīja prof. Augusts Annus, Dr. Jānis Kļaviņš un Dr. Jānis Skrundēns. Bija nodibināts Latviešu kultūras institūts ar mērķi palīdzības, audzināšanas un zinātniskā darbā.

Kamēr veidojās institūta organizācijas darbs un izstrādāja noteikumus, pagāja gads. Šinī laikā Daugavas Vanagu nama izbūve bija pavirzījusies tik tālu, ka institūtam varēja notikt pirmā pārvaldes konference, kurā 1975. gada 20. janvārī par prezidentu ievēlēja Dr. Jāni Skrundēnu, par viceprezidentu iekšējai darbībai prof. Augustu Annusu, viceprezidentu ārējai darbībai Dr. Jāni Kļaviņu, saimniecības un finanču direktoru Franci Krečko, kasieri inž. Kārli Kitneru. Apstiprināja ierosinājumu iekārtot pastāvīgu etnografisku mūzeju un iegādāties jaunu namu, kur risinātos darbs latviešu jaunatnei, mākslai un zinātnei. Apstiprināja arī iekārtas un darbības konstitūcijas projektu, kurā ir paredzētas trīs galvenās darbības nozares. Administrācijas un organizācijas nozare pētīs tautzinātnes jautājumus, latvisko dzīves ziņu vēsturiskā skatījumā, kā arī sabiedriskās kultūras struktūru, sabiedriskās dzīves organizāciju un administrāciju. Paredzēta akadēmiskās izglītības, zinātnes un mākslas nozare, kā arī nozare vispārējai izglītībai un populārām nodarbībām nacionāli kultūrālā laukā. Nolēma vispirms izveidot etnografisko semināru un mūzeju, kam sabiedrība jau ir sagādājusi attiecīgus priekšmetus. Pie institūta darbības laukiem pieder pētīt latviskās kultūras un dzīves ziņu; palīdzēt jaunatnei apgūt latvisko izglītību un attīstīt piederības apziņu pie latviešu sabiedrības, kā arī palīdzēt sabiedriski kultūrālā darbībā un jaunradē. Tā paredz sadarbotīes ar līdzīgām organizācijām un institūcijām, praktiski un zinātniski sekmējot kultūras darbu un dzīvi kopēju mērķu īstenošanai. Vēl pie mērķiem jāpieskaita cenšanās saglabāt latviešu kultūras mantojumu un radīt kultūras vērtības: Sekmēt kultūrālas attieksmes ar latviešu tautu Latvijā un visā brīvajā pasaulē, palīdzēt studējošai latviešu jaunatnei augstākās mācības iestādēs gūt sekmes speciālās zinātnēs caur latviešu kultūras skatījumu, iepazīstināmi citu tautību pilsoņi ar latviešu kultūras vērtībām; veicināma mākslas un zinātnes attīstība populāri kultūrālā laukā; latviešu sabiedrība rosināma piedalīties Latviešu kultūras institūta mērķu īstenošanā, īpaši domājot par latviešu jaunatnes izglītību un dodot jaunatnei iespējas attīstīties par latviskās kultūras turpinātājiem.

Institūta galvenā nozīme ir saskatāma praktiskā darba laukā. Ņujorkā un apkārtnē ir samērā daudz ievērojamu akadēmisko spēku un sabiedrisko darbinieku, kas būtu latviešu jaunatnei liels guvums, ja vien spēsim šos spēkus saistīt ar jaunatnes attīstību un līdzdalību kopējā darba laukā. Tam vajadzīgas piemērotas telpas. Līdz šim tas bija iespējams vienīgi baznīcu telpās. Telpas DV namā institūts īrē, bet tās neapmierina institūta darbības apjomu, tāpēc bija domāts iegādāties namu DV īpašuma tuvumā, lai ēkas kopā varētu labāk kalpot latviešu kultūrālās dzīves vajadzībām. Ir paredzēts iekārtot semināru, klases, studijas un darbnīcas, lai jaunatne un latviešu sabiedrība varētu ierasties nodarbībās, lekcijās vai sarīkojumos. Līdz ar to sabiedrības ziedotie līdzekļi un organizāciju darba spēks dotu lielākas sekmes kopējo mērķu sasniegšanai, ietaupot ceļa naudas un uzturēšanas izdevumus.

Pie institūta tiek organizēts vīru dubultkvartets, mūzikas ansamblis un tautisko deju kopa. Vairāki zinātnieki un sabiedriski darbinieki pieteikuši lekcijas gan zinātniskos, gan populārios jautājumos. Mākslinieki un daiļamatnieki interesējas par studiju un darbnīcu telpu iespējām.

Institūts aicina tautiešus iestāties institūtā par mūža biedriem ar ziedojumu naudā vai citās vērtībās, vismaz 1000 dol. apmērā, ko var nodot arī pa daļām. Mūža biedri var būt individuālas personas un ģimenes, saņemot īpašas tiesības.

Daugavas Vanagu namā institūtam pabeidz izbūvēt telpas etnografisko paraugu mūzejam. Institūts meklē piemērotas stikla vitrīnas un plauktus, kas ir diezgan dārgi, tāpēc pagaidām tos nav iespējams iegādāties. Tautiešus, kas apsolījuši ziedot vai aizdot priekšmetus izstādīšanai, tāpat jaunus pieteikumus mūzejam, personisko krājumu apzināšanai vai pārdošanai — lūdzam sazināties pagaidām ar prof. Augustu Annusu, tālr. (212) IN 2-3237, vai ar Dr. J. Skrundēnu, tālr. (212) FO 5-4911. Priekšmetiem jābūt ar etnografisku vērtību vai etnografiski pareizi darinātiem (tautas tērpi, audumi, keramika), un tiem jāpievieno apraksts etnografiskā un vēsturiskā skatījumā.

Pirmie semināri etnoloģijā paredzēti ar prof. Augusta Annusa ievadu. Pārējie turpināsies, kad būs attiecīgo galveno nozaru vadītāji.

Institūts savā darbībā ir saskaņojies ar Amerikas latviešu apvienību un citām līdzīgām organizācijām, lai visi kopā viens otru papildinātu kopējo mērķu īstenošanā un nerastos paralēlisms.

J. S.

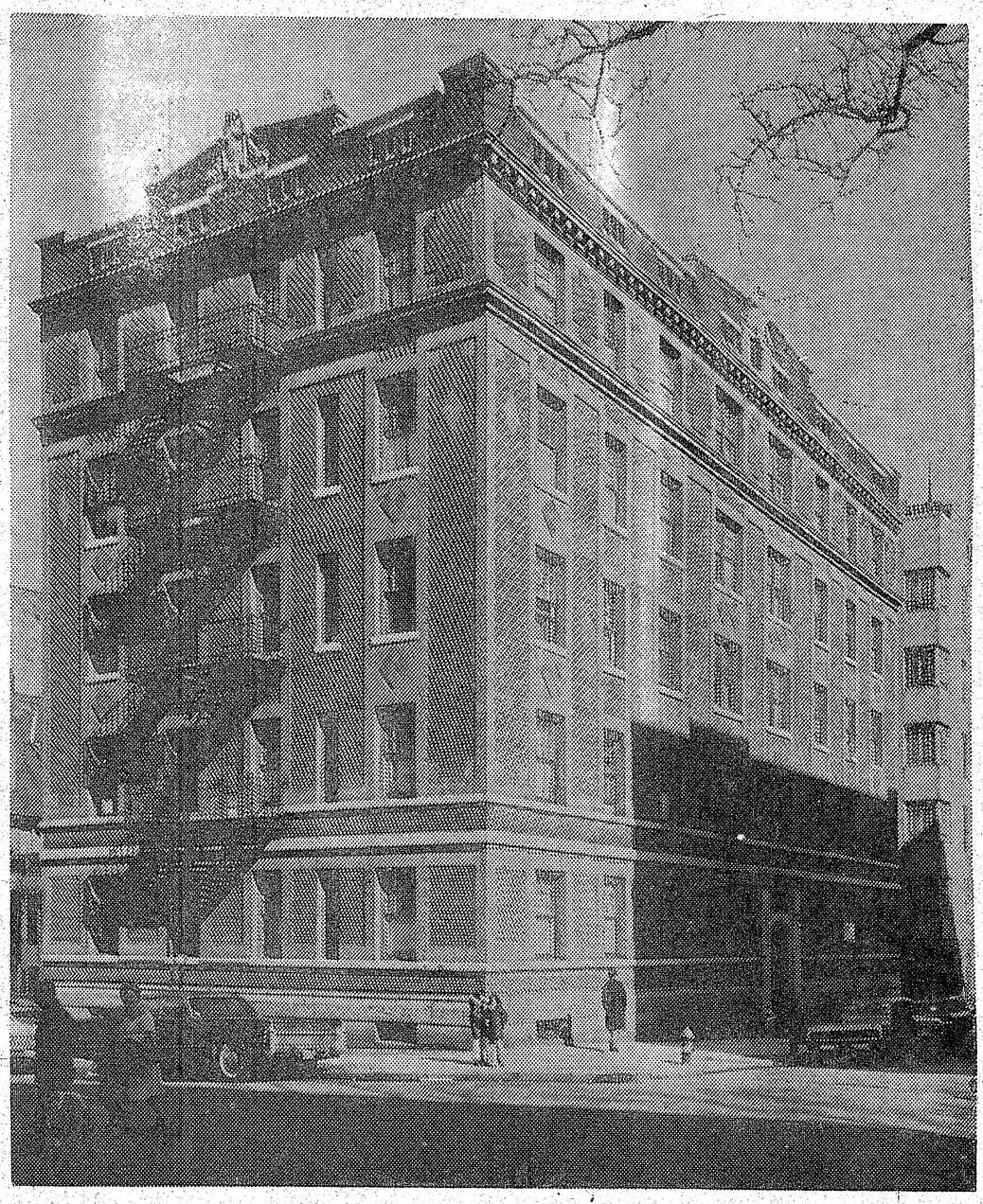

Latviešu institūta nams Ņujorkā

Foto: Bruno Rozītis

Aizliegts ziņot par baltiešu vizīti pie prezidenta

Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis I. Spilners atklāja, ka Amerikas Balss radio raidījumiem aizliegts kaut ko ziņot klausītājiem par 27. februāŗa baltiešu vizīti pie ASV prezidenta Forda. Rīkojumu šādai cenzūrai devis ASV ārlietu ministrs Kisingers. Pēc I. Spilnera vērtējuma licies, ka prezidents Fords par šo aizliegumu nekā nav zinājis, bet pa apkārtceļiem tas darīts zināms. Baltieši centušies viņu aizsniegt caur citiem padomniekiem, ar kuŗiem prezidents privāti satiekas.

Par šo lietu interesējies arī avižnieks Bils Andersons, kas parasti apraksta dažu nepatīkamu gadījumu ASV valdības darbībā. Andersons pētī aizkulises Baltijas valstu politikas jautājumā, kā arī Forda un Kisingera attieksmēs.

Par vizīti pie Forda ALA priekšsēdis I. Spilners stāstījis Grand Rapidu televīzijas intervijā, kas pārraidīta divos ziņu periodos vietējā raidījumā. Baltiešu tikšanos ar prezidentu, kā zināms, izkārtoja kongresa loceklis Ed. Dervinskis, un delegācijā piedalījās deviņas personas, pa trim cilvēkiem no katras tautības — baltiešu centrālo organizāciju vadītāji.

Pēc I. Spilnera vērtējuma Amerikas Balss raidījumus pašreiz stingri cenzē. Šai sakarā būtu vēlams sūtīt kongresa locekļiem protesta vēstules. Par šo ziņu ierobežošanu protestēts arī I. Spilnera vēstulē prezidentam Fordam. Baltiešu delegācijas vizīte pie prezidenta Forda ir arī fotografēta un foto attēli glabājas pie kongresa locekļa E. Dervinska. Jautājumu paredz pārrunāt 5. aprīlī ALA valdes sēdē Pitsburgā. Par to referēs I. Spilners, G. Meierovics un A. Tālberga.

Vk

Pensionārs meklē
High Park rajonā pie
Roncesvalles Ave.
istabu ar virtuvi
Zvanīt: Jānim Cielavam
767-9211, Toronto.

ŽŪRĒTA CEĻOJOŠĀ IZSTĀDE
Latviešu zīmējumi 1970.-1974.
Piedalās 30 mākslinieki no četriem kontinentiem ar 70 darbiem
Toronto, Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās
piektdien, 18. aprīlī, pl. 7.00,
sestdien, 19. aprīlī, no pl. 2.00 — 8.00,
svētdien, 20. aprīlī, no pl. 12.00 — 6.00
Ieeja pret ziedojumiem, sākot no $ 1.00. LNAK kultūras nozare

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

Toronto koncertapvienības koncerti

12. aprīlī pl. 8 vak. Town Hall — Ileāna Pētersone, Stokholmas operas soliste (mecosoprāns). Pie klavierēm komponists Imants Sakss.

18. oktobrī pl. 8 vak. Koncertapvienības 1975./76. gada sezonas pirmais koncerts veltīts Emīla Dārziņa piemiņai.

5. aprīlī pl. 7.30 Sv. Jāņa baznīcā viesosies Klīvlandes apvienotais draudzes koris.

5. aprīlī pl. 7.30 vak. Latviešu namā Toronto DV Sporta kluba tradicionālā futbola sezonas atklāšanas balle ar sporta karalienes ievēlēšanu.

6. aprīlī pl. 5 pēcp. Latviešu namā TLTA Sestdienas ģimnazija rīko audzēkņu priekšnesumu vakaru ar pašu audzēkņu gatavotu cienastu. Atlikums par labu Latviešu namam.

10. apr. pl. 2 pēcp. Latviešu pensionāru apv. saiets — koncerts. Piedalās Apolonija Sapale-Raikovska ar solo dziesmām, pie klavierēm Ruta Āze. Loterija. Klāti galdi. Ieeja biedriem pret labprātībiem ziedojumiem sākot ar 1 dol. Nebiedriem 2 dol.

12. aprīlī Toronto latviešu YMCA un Toronto latviešu sporta kluba kopējā balle Latviešu namā. Spēlēs „Runči".

13. aprīlī pl. 1 pēcp. Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Ave. Tērvetes 19. skautu vienības 20. gada svētki.

17. aprīlī, pl. 7.30 vak. — Latviešu namā — Inženieru un techn. kopa rādīs privātceļojuma filmu uz Austrāliju un Jaunzēlandi ar paskaidrojumiem.

19. aprīlī plkst. 19. 30 Sv. Andreja draudzes kora koncerts. Sv. Andreja baznīcā. Piedalās A. Rundāne (ērģeles), A. Vītols (baritons), DV Toronto nodaļas koris Zīle un stīgu orķestris.

19. aprīlī pl. 7.30 vak. Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā sarīkojums Latviešu namā „Centi un cerības". Piedalīšanās 10 dol. no personas par labu Latviešu centra izbūves komitejas darba veicināšanai.

19. apr. pl. 8 vak. DV namā Latviešu kara invalidu apvienības Kanadā saviesīgais vakars. Spēlēs V. Gustavsona kapella.

26. aprīlī pl. 7 vak. Sv. Jāņa bazn. sarīkojumu telpās mūzikāli literārs vakars Solveiga un Pērs Gints Elzas Ķezberes un Jāņa Grota dzejā. Piedalās Alma Mača, Ilze Didrichsone, Ingrīda Vīksna, Juris Dzeguze un Eduards Pētersons.

27. aprīlī pl. 12 dienā Bērzainē TLMMK tīklu šaušanas sacensības. Bises būs dabūjamas sacensību vietā.

3. — 11. maijam — DV organizācijas Kanadā 25 gadu darbības atcere.

21. jūnijā — Sidrabenē tradicionālie Līgo svētki.

1. novembrī ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Indrāni Bickford Park skolas auditorijā.

HAMILTONA

5. aprīlī pl. 7.30 vak. Polonia kluba zālē (Edvart un Olga ielu stūrī) Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba balle „Šalc zaļais mežs". Spēlēs Runči trimdā. Ieejas cenas 3 dol., jauniešiem un pensionāriem 1.50 dol.

13. aprīlī pl. 4.30 pēcp. Hamiltonas vanadžu gadskārtējais sarīkojums „Sulu mēnesī" YWCA telpās, 75 Mac Nab St. S., ar bazāru un dažādiem stendiem.

SV. KATRĪNAS

19. aprīlī pl. 7 vak. vīru koŗa Viesturs koncerts — balle 111 Church St., St. Catharines.

DV Dienvidkalifornijas apv. jaunā vadība

DV Dienvidkalifornijas apvienības valdes priekšsēža, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanās šogad piedalījās 128 biedri, par apvienības priekšsēdi ievēlot E. Leimani. Apvienības valdē ievēlēja Z. Rebiņu (uzņēmies saimniecības nozares vadītāja pienākumus), V. Grīnvaldu (kasieris), K. Kalēju (pr-ka vietnieks un informācijas nozares vadītājs), A. Arbeiteru (biedrzinis un mantzinis), A. Brantu (sarīkojumu nozares vadītājs), K. Petrovski (sekretārs), J. Liepiņu (aprūpes nozares vadītājs) un A. Pilmani (informācijas nozares vadītāja palīgs). Valdes locekļu amata kandidāti palika E. Rozenfelds un O. Platups.

Apvienības revīzijas komisijā ievēlēja P. Kurbaumu, O. Valrīru un O. Krādziņu. Kandidāts revīzijas komisijas locekļa amatam palika J. Skadulis.

Vanadžu kopas vadības vēlēšanās piedalījās 49 vanadzes. Par vanadžu kopas priekšnieci ievēlēja V. Leimani, bet kopas valdē — M. Grīnvaldi, K. Rebiņu, Z. Branti, Kl. Kalēju, A. Liepiņu, Z. Lejiņu, Z. Galviņu, I. Teteri un O Lakinu.

K. K.

DV Edmontonas nodaļas gada sapulce

Sanāksmē piedalījās 16 nodaļas biedri un to atklāja un vadīja nodaļas valdes priekšsēdis A. Stepermanis. Pagājušais darbības gads bijis ļoti sekmīgs, laba bijusi sadarbība ar citām etniskām grupām, tāpat ar latviešu biedrību Imanta. Abas organizācijas sarīkojušas kopīgu Līgo vakaru un 18. nov. sarīkojumu. Nodaļa sarīkojusi savu 20 gadu atceres vakaru, tāpat rīkojusi mākslas izstādi, šaušanas, makšķerēšanas un atlētiskas sacensības. Nodaļā pašlaik 25 vanagi un 20 vanadzes. Par nodaļas valdes priekšsēdi 8 gadus pēc kārtas ievēlēts A. Stepermanis, bet par viņa palīgu R. Vilks. Pārējie valdes locekļi ir: Z. Stepermane (sekretāre), P. Heinbergs (biedrzinis), J Šnepsts (kasieris), V. Brūzis (valdes loc.), bet revīzijas komisijā — J. Jēkabsons, A. Bachs un Dz. Vilks. J. Atvars vadīs makšķernieku sekciju, bet M. Laipenieks un V. Čaks — sporta. Vanadžu kopas priekšniece līdzšinējā Z. Stepermane ar palīdzi E. Brūzi. Jaunatnes sekciju vadīs J. Atvars.

Ž. Č.

DVF delegātu sapulcē marta sākumā Londonā viens no galvenajiem jautājumiem bija lauku īpašuma „Catthorpe Manor" pirkšana Lesteršīrā, 90 jūdzes no Londonas. Par īpašumu prasītā cena ir 120.000 angļu mārc. Ēkā ir 40 dzīvojamās istabas trijos stāvos.

Laikraksts un lasītājs

VIKTORA IRBES PIEZĪMES PAR PRESES BRĪVĪBAS IZPRATNI

Runājot par preses brīvību, daudz to sapratīs par iespēju rakstīt par katru tematu visādos veidos un vēlēsies šos rakstus redzēt iespiestus. Patiesībā katrai preses brīvībai ir savas robežas. Citur vienīgā preses „brīvība" ir tā, ka var iespiest tikai valdībai tīkamo. Citreiz šī brīvība tiek ierobežota morālisku iemeslu dēļ, vai arī pats autors nepasaka visu, ko zinājis.

Viens no žurnālisma pamatprincipiem, ka preses izdevumos jāievieto tas, kas interesē lasītāju, bet ne tas, kas patīkams tikai pašam rakstītājam. Tas nozīmē, ka preses izdevums tikai tad varēs sekmīgi pastāvēt, ja būs apmierināts vairums lasītāju. Jāpatur prātā, ka visus lasītājus nekad nevarēs apmierināt, vienmēr būs kādi iebildumi.

Redaktors izvairīsies ievietot rakstus, kas neapmierina lasītāju vairumu. Viens no redaktora uzdevumiem ir izprast lasītāju vēlēšanos, kaut ne katrreiz tas izdodas, tāpēc dažkārt jāsaņem lasītāju pārmetumi. Dažreiz atraidīto rakstu autori izmanto preses brīvības saukli un norāda, ka viņu raksts nav ievietots tāpēc, ka „latviešiem nav preses brīvības".

Samērā daudzos gadījumos latvieši ir cerējuši, ka cittautu lielajos preses izdevumos parādīsies plašāki apraksti par baltiešu liktenī. Jūtamies vilušies, ja tādi neparādās, kaut gan lasām par citu mazo tautu likteņiem. Redaktors šajā gadījumā būs izšķīries, ka viņa lasītāju vairums par baltiešiem maz interesējas. Atkal sūdzamies, ka nav „preses brīvības". Citos gadījumos bijuši citi motīvi, arī politiski.

Nav noslēpums, cik lielā mērā rakstītais vārds var ietekmēt lasītāju. Daža nepazīstama vai nepopulāra doma un ideja iespiestā veidā lasītājam „pielīp", kaut sākumā tā viņam nav patikusi. Arī šādos gadījumos redaktoriem ir vairākas pieejas. Ideju var paust vairākos līdzīgos iespiestos rakstos, t. s. „ieliešana ar kaŗoti", kā to dara autoritātīvās valstīs, kas drīzāk gan rada lasītājos nepatiku nekā nolūka sekmēšanu, ja viens un tas pats vienmēr atkārtojas. Demokratiskās valstīs dažkārt tiek praktizēts cits veids — reizē iespiest arī pretēja uzskata rakstus, piemēram, liberālam rakstam blakus rakstu ar konservātīvu noslieci un taml. Latviešu presi lielāko tiesu no sava vairāk nekā 150 gadu pastāvēšanas laika šāds veids bijis gandrīz vienīgais, lai zem svešas varas dzīvojot neuzkrītošā veidā paustu arī savus nacionālos mērķus. Toreiz latviešu preses izdevumi bija pakļauti cariskās Krievijas un vācu muižniecības cenzūrai vai citiem ierobežojumiem, kad mūsu preses izdevumiem bija jāraksta un jāslavina arī pastāvošie apstākļi. Lasītāji to centās saprast. Redakcijām bija jāatrod veidi un iespējas, kā šādos apstākļos paust latviešu nacionālos centienus.

Dzīvojot brīvu demokratiju zemēs dažos gadījumos latviešu publikācijas parādījušies raksti par idejām un apstākļiem, kas lielākai daļai latviešu liekas sveši un nepieņemami, nerunājot nemaz par mūsu tautas apspiedēju vairāk vai mazāk tiešu slavināšanu, kam kalpo daži maskēti izdevumi. Kopš otra pasaules kaŗa beigām mēs uzskatām sevi par trimdiniekiem vai komūnisma režīma bēgļiem, kas neatbalsta sarkano idejas un mērķus. Šī pamatdoma rakstīta Daugavas Vanagu organizācijas darbības noteikumos: apvienot un pulcēt latviešus tautas kopības saglabāšanai, kopt un veidot varoņgaru, nacionālu vienību un morālisku stāju, stiprināt ticību Latvijas atjaunošanai, cilvēku tiesībām un brīvībai.

Rietumvācijas DV kopsapulcē 8. martā Manheimā tas vēl skaidrāk pateikts, — ka DV biedriem nedrīkst būt nekādas sadarbības ar varu, kas okupējusi mūsu zemi, ne arī ar tās līdzskrējējiem vai padevīgiem kalpotājiem. No trimdiniekiem 30 gados izauguši arī latvieši, kas pārvērtušies par „latviešiem klaidā", kuŗu uzskati kļuvuši atšķirīgi, iecietīgi pret svešām un mums kaitīgām idejām vai to nostāja kļuvusi izvairīga. Pret šādu parādību mēs nereaģējam vairs pietiekami spēcīgi, bet ar saviem materiāliem līdzekļiem to netieši pat esam veicinājuši, piemēram, piešķirot stipendijas šiem „kreisajiem jaunajiem" Minsteres latviešu ģimnazijas un latviešu jauniešu nometņu apmeklēšanai, labi domādami, ka no tiem izaugs labi latvieši, kas turpinās mūsu cīņu par savas apspiestās tautas brīvības atgūšanu. Ja kāds žurnāls publicējis mums kaitīgas idejas, tad vienīgais, ko esam varējuši darīt — sasaukuši diskusiju grupu, kas savās debatēs nekādu praktisku atrisinājumu nav varējusi atrast, aizbildinoties ar preses brīvību . . .

Līdzīgi apstākļi vērojami arī ar runāto vārdu. Pēdējā laikā literāros sarīkojumos bijis iespaids, ka tur vairāk aicina „liberālos" rakstniekus, dažos gadījumos — tikai tos. Saņemt nacionāla rakstnieka apzīmējumu nozīmē arī saņemt pārmetumus par darbu „vāju" kvalitāti. No tā nebija pasargāts pat Andrejs Eglītis, kuŗa dzeju apzīmēja par pantiem, kur „nekā jauna nav", kas turpina tikai savas „vecās idejas novecojušās formās". Liekas, ka darba kvalitāti vērtē pēc tā, cik reizes kāds bijis Rīgas apciemojumos un cik skaļi atbalsta „kultūras sakarus".

Latviešiem brīvajā pasaulē ir preses un runas brīvība. Mums pašiem tikai jāmācās šo brīvību izmantot, lai nepaklūpam.

Viktors Irbe

Ileāna Tepfere-Pētersone (mecosoprāns) viesosies Toronto latviešu koncertapvienības pēdējā šīs sezonas koncertā 12. aprīlī pl. 8 vak. Sv. Lorensa mākslas centrā. Pie klavierēm komponists Imants Sakss. Zviedrijas viešņa kopš 1965. gada angažēta par pastāvīgu solisti Stokholmas karaliskajā operā.

a lauku
prasītā

omeklēša-
a no tiem
kas turpi-
savas ap-
as atgū-
s publicē-
lejas, tad
rējuši da-
usiju gru-
ēs nekādu
u nav va-
inoties ar

ojami arī
dējā laikā
bijis ie-
aicina „li-
dažos ga-
. Saņemt
apzīmēju-
t pārmetu-
u" kvalitā-
argāts pat
dzeju ap-
kur „ne-
turpina ti-
jas nove-
Liekas, ka
ē pēc tā,
Rīgas ap-
kaļi atbal-
s".

pasaulē ir
iba. Mums
šo brīvi-
klūpam.

ktors Irbe

sone (meco
Toronto lat-
bas pēdējā
12. aprīlī
sa mākslas
ēm kompo-
Zviedrijas
da angažē-
sti Stokhol-
rā.

VIENOTI DARBĀ LATVIJAI BRĪVAI

1950 1975

DAUGAVAS VANAGI KANADĀ

ELMĀRA KRŪKAS ATMIŅAS UN PIEZĪMES PAR DV ORGANIZĀCIJAS KANADĀ AIZVADĪTAJIEM 25 DARBĪBAS GADIEM

Pirmajā DV organizācijas Kanadā dibināšanas sanāksmē ieradās 11 vīri, bet organizāciju nenodibināja, jo izskanēja doma, ka drošības dēļ labāk nogaidīt. Kad vēlāk, 1950. gada 30. jūnijā, plcējās 16 iniciātoru, bija vienprātīgs lēmums par organizācijas dibināšanu. Tā kā nepieciešami bija 20 dibinātāju, tad tajā pašā vakarā pa tālruni sarunāja pārējos četrus.

Tagad, pēc 25 gadiem, ar prieku jākonstatē, ka visi dibinātāji vēl atrodas dzīvajo pulkā, un lielākā daļa no tiem vēl „ierindā", neviens sabiedriskā darba dēļ nav „pārstrādājies". Salīdzinājumā (varbūt subjektīvā) liekas, ka viņi izskatās gados jaunāki un možāki nekā malā stāvētāji, tāpēc vēlētos secināt, ka tos tādus uzturējis sabiedriskais darbs.

Kā neapturams vilnis tālāk gāja DV nodaļu dibināšana. Tajā pašā gadā radās Norandas, Hamiltonas, Sv. Katrīnu, Londonas un Montrealas nodaļas, nākamajā gadā pievienojoties rietumkrasta un citām nodaļām, kopējam biedru skaitam drīz sasniedzot 1000. Gadu tecējumā biedru skaits nepārtraukti audzis, šķiet, tautieši arvien vairāk izpratuši, ka būt Daugavas vanagam ir ne tikai pienākums, bet arī gods, jo šis vārds un organizācijas mērķi kļuvuši par simbolu brīvai Latvijai. Sevišķu gandarījumu izjūt visi organizācijas biedri redzot, ka viņu darbs tiek pozitīvi novērtēts un atzīts. To vislabāk apliecina fakts, ka par organizācijas biedriem kļuvuši mūsu trimdas augstākās vadības locekļi. Arhibīskaps A. Lūsis (no 1. dibināšanas gada), PBLA valdes priekšsēdis J. Grava, visu zemju nacionālo organizāciju vadītāji, Andrejs Eglītis, V. Korsts un daudz citu

Ka latvieši ir saimnieciski noskaņoti, nav noslēpums arī vietējiem kanadiešiem. Tā nesen bij. Toronto pilsētas galva Natāns Filips kādā sanāksmē savā uzrunā, pakavējoties galvenokārt tieši pie latviešiem, sacīja, ka pēc viņa domām, latviešiem piederot 1/3 no Toronto īpašumiem! Labi saimnieki pirms 25 gadiem bija arī vanagi. Viena no viņu pirmajām domām bija pašiem sava nama iegāde. Arī toreiz, tāpat kā tagad, bija doma par kopēja nama pirkšanu, bet kad to vispirms iegādājās Toronto Latviešu biedrība, tad toreiz vanagus nevainoja par kopējā ceļa neiešanu. Ar sava nama nopirkšanu radās arī nedienas, jo daži biedri konstatēja, ka „pielaistas kļūdas". Māja nopirkta no svešas tautības pārdevēja. Bija grūtības ar obligāciju maksājumiem, kādēļ pilnsapulcē varēja dzirdēt saucienu: „Kad beigsim aprūpēt namu un sāksim aprūpēt invalidus?" Izteica arī pārmetumus, ka par aiznemto naudu no Misuri sinodes jāmaksā procenti (3%!)...

Otrs lielākais pasākums bija savs laikraksts. Cik gan labi domātu un arī tukšu runu nav teikts par un pret, cik sēžu, cik simtiem stundu, darba un naudas tanī nav ieguldīts. Cik reižu tas nebija pietuvojies savam „pēdējam" numuram, bet kad lasīsit šīs atmiņas, esiet droši — Latvija Amerikā vēl arvien iznāk un iznāks vēl ilgi!

Svarīgākos organizācijas lēmumus un rezolūcijas pieņēma gadskārtējās delegātu sanāksmēs. Atmiņā viens no svarīgākajiem — jaunatnes jautājums: 1. vai DV organizācijai veidojama pašai sava jaunatne; 2. vai tādu dos skautu organizācija. Par pirmo priekšlikumu bija viena balss, par otru — visas pārējās. Šodien mēs zinām, ka labā iecere neīstenojās, skautu kustība veidojās un plauka, bet DV organizācijai pieaugumu nedeva.

Viena no karstākajām rezolūcijām, ko pieņēma, bija, ka nekāda sadarbība nevar būt ar Br. Kalniņu un viņa partiju. Šodien, kad neesam vairs tik „kareivīgi", diezin vai tādu lēmumu pieņemtu? Un vai gudrāk nebija rīkojušies tie divi partiju dižvīri (soc. demokratu un zemnieku sav.), kas pirmoreiz pēc kapitulācijas Vācijā tiekoties, nekrita viņ „viens otram matos", bet vienojās savas pretišķības nokārtot, kad būs brīvajā Latvijā.

Ir arī lietas, kuŗas negribētos atcerēties. Tāda bija t.s. Dr. Valdmaņa goda biedra lieta. Domāju, ka bija netaisni iedalīt visus vanagus divās grupās: valdmaniešos un janumiešos. Īstenībā lieta bija strīda jautājums par to, vai DV KV resp. delegātu sanāksme bija tiesīga Dr. Valdmani uzņemt par goda biedru. Fakts tomēr ir, ka sadalījāmies pretējos „lēģeŗos", organizācija cieta, un viena otra „rēta" vēl šodien nav īsti sadzijusi.

Pirmajos gados galveno vērību veltīja aprūpei. Atsaucīgo tautiešu skaits tālu pārsniedza pašreizējo ziedotāju skaitu. Toreiz laikam labi neapzināj ājamies dolara vērtību. Ļoti rosīgs bija darbs kultūras nozarē. DV rīkoja pirmo gleznu izstādi. Gleznas aizņēmās no tautiešiem un pēc izstādes atkal nodeva īpašniekiem. Tautieši no tēvzemes bija paņēmuši līdz pašus labākos darbus. Arī pirmā rakstnieku cēliena noorganizēšanas gods pienākas vanagiem. Vēl šodien atmiņā skan rakstnieku cēliena dalībnieka, toreizējā māc. Ā. Lūša lasītais dzejolis „Pārcilvēks", kuŗā dzejnieks jautā, vai šis, lielo sasniegumu laikmets technikā, ir radījis arī labāku cilvēku? Toreiz, pirmajos darbības gados, DV bija tik naīvi, ka nezināja, ka attālumi ir par lieliem, lai noorganizētu dziesmu svētkus Kanadā, kā pamācīja daļa mūziķu. Kad DV tos tomēr noorganizēja, radās iebildumi arī no citiem, ka dziesmu svētkus nevarot rīkot viena organizācija. Šo iebildumu dēļ DV bija spiesti pārdēvēt iecerētos Pirmos dziesmu svētkus par Dziesmu dienām. Šie paši Dziesmu dienu rīkotāji deva galveno kodolu tautiešu, organizāciju un koŗu atbalstītājiem pirmajiem un arī nākamajiem dziesmu svētkiem Kanadā. Pieminamas arī DV dienas. Tādas iesāka rīkot vispirms Kanadā. Šodien tās kļuvušas par DV organizācijas tradīciju.

Nevar nepieminēt DV Bēŗu Fondu, kas ilgus gadus bija pretišķību objekts, jo daļa nodaļu un arī biedru nevēlējās tajā iestāties. Beidzot atrada atrisinājumu, bet palika arī neapmierinātie.

Neapšaubāmi gudri bija delegātu sanāksmes lēmumi par savas spiestuves un grāmatnīcas iekārtošanu. Pēdējā tagad kļuvusi par otru lielāko latviešu

Dejotāju grupa, kas 6. Rietumkrasta dziesmu svētkos no 3. — 7. jūlijam Sietlā piedalīsies tautas deju uzvedumā ar „Sievu polku". Otrā rindā pirmā no labās grupas vadītāja I. Beļeikča.
Foto: R. Rītelis

grāmatnīcu pasaulē un dod organizācijai ievērojamu peļņu. DV spiestuvē iespiestas vairāk nekā 20 latviešu autoru grāmatas.

Atsevišķa vēsture būtu rakstāma par DV teātŗa 25 gadiem. Pēc nelaimīgā sākuma, teātŗa statūtu un instrukciju dēļ, no DV atdalījās lielākā daļa pirmās lugas dalībnieku. Tomēr daži palika un tie ar darbu un sirdsdedzi cēla un veidoja latviešu tautas visiemīļotāko mākslas nozari — teātri. Atmiņā nāk gaŗie braucieni uz Sv. Katrīnām (3 stundas), Sadberiju (10) un Montrealu (12).

Ja „ārzemju" (pirmajos gados arī Montrealas) teātŗi pulcināja daudz vairāk skatītāju, tad, pirmkārt, pateicoties jau Latvijā pazīstamo un iecienīto aktieŗu dēļ. DV teātrim nebija šo slavenību, tiem pašiem bija sevi jāpierāda grūtā darbā. Tie, kuŗi skatījās DV teātŗa Kanadā pēdējo sagatavoto lugu „Te runā Stariņš" un varbūt bija klāt dažās tā paša teātŗa pirmo gadu izrādēs, pievienosies, ja teikšu, ka gaŗš, ilgs un grūts bija ceļš kalnā, bet nu, savā 25. darbības gadā, teātris beidzot sasniedzis kalngalu.

Nozīmīgs notikums DV Kanadā dzīvē bija Latviešu karavīru dziesmu skaņu plašu izdošana un ar šo pasākumu saistītā dziedātāju ansambļa izaugšanu par DV vīru koŗi Kanadā. Izdotas 9 skaņu plates ar kopēju 17.000 metienu. Vīriem iepakaļ nav palikušas arī sievas, un šodien, lasot labās atsauksmes par Zīles koncertu, jāsāk bažīties, vai sievas „neizgriezīs vīriem pogas". Patiesības labā gan jāsaka, ka sievas bija pirmās, kas pulcējās dziesmai, jo DV Sv. Katrīnu nodaļas sieviešu koris Senatne dziesmai kalpo jau desmit gadu. Visas trīs vienības dziedājušas daudzos koncertos un uzvedumos ne tikai pašu mājās Toronto un nodaļās, bet arī kaimiņu DV apvienībās ASV.

Gaŗa un lepna vēsture ir DV sportistu saimei: futbols, basketbols, volejbols, galda teniss, šachs, novuss un šaušanas sports sastāda galvenos sporta nodarbības veidus. Sporta klubi pie Toronto un Hamiltonas nodaļām nu jau pietuvojušies 25. darbības gadu slieksnim. Viss tas dažu DV biedru sportistu nesavtīga darba panākums. Sports visvairāk daudzināj is latviešu vārdu ārpus pašu sabiedrības, arī Kanadā. Sports vēl pirms nedaudz gadiem bija mūsu vienīgā saite ar jauno audzi.

Vai latviešu vārds jau sen nebūtu pazudis svešu tautu vidū un Latvijas valsts drausmīgais liktenis aizmirsts, ja nebūtu vīri, kas nebaidās iziet uz ielām demonstrācijās un atklāti iestāties par patiesību. DV organizācijas biedri ir devuši lielāko vairumu no šiem vīriem un sievām. Šodien, atskatoties uz aizvadītajiem 25 gadiem, tie iznirst mūsu acu priekšā kā uz ekrāna. Pirmais lielais darbs — izdevuma Baigais Gads izdošana un izplatīšana. Tad aploksnes un markas ar brīdinātājiem pretkomūnistiskiem saukļiem, demonstrācijas un vēlākajos gados arī pretdemonstrācijas. Bijis daudz un dažādu izdomu, lai pievērstu kanadiešu ievērību, piem., bērza krusts 3 milj. noslepkavotajiem lielajā Kanadas nacionālajā izstādē, „deportēto" gājiens „sarkanarmiešu" apsardzībā pa Toronto galvenajām ielām. Tie gan nav tikai Daugavas vanagu nopelni vien, bet DV bija galvenie darba darītāji. Tad parakstu vākšana pret genocīdu okupētajā Latvijā, kad izdevās savākt iecerētos 10.000 parakstus. Filmas, skaņu lentes radio raidītājiem, lasītāju vēstules lielajiem laikrakstiem, grāmatas bibliotēkām un darbs Pasaules pretkomūnistiskās līgas konferencēs, viss tas bijis DV lielais devums tēcemes brīvībai. DV arī rūpējušies, lai raidījumi uz tēvzemi nepārtrūktu.

Pats dārbības pirmsākums centrējās uz aprūpi, jo latviešu kaŗa invalidu, viņu ģimeņu un veco ļaužu aprūpe nebija noorganizēta. Līdzekļus sūtīja visiem, kas tos lūdza. Liels sasniegums DV organizācijai bija centrālizētas aprūpes izkārtošana, kas nozīmēja, ka palīdzību saņēma tie, kam tā bija visvairāk nepieciešama, bet ne tie, kas visvairāk to pieprasīja. 25 gados organizācijas aprūpei (galvenokārt Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcijās) ieņemts tuvu pie 600.000 dol. No šīs summas neizlietoti tikai ap 10.000 dol. Pēc centrālās aprūpes izkārtošanas aprūpējamiem Vācijā nauda nosūtīta turienes DV zemes valdei, bet sainīši ar attiecīgu DV nodaļu piekrišanu — caur DV sainīšu nodaļu uz tēvzemi un Sibiriju. DV KV amatpersonas rūpīgi raudzījušās, lai šie noteikumi tiktu ievēroti. Varbūt arī šī iemesla dēļ DV vēl arvien bauda tautiešu atsaucību. Ar DV centrālās valdes lēmumu, apmēram pēdējos piecos gados daļu aprūpes līdzekļu atļauts izlietot jaunatnes latviskai izglītībai, lai galvenokārt apmierinātu lūgumus atbalstiem uz 2x2 nometnēm un Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursiem. Iekšējo aprūpes darbu galvenokārt veic vanadzes, sevišķi slimnieku apmeklēšanā. DV Kanadā saviem mirušajiem biedriem iekārtojuši īpašu grāmatu, kuŗā atrodamas ziņas par miršanas gadu un apbedīšanas vietu.

Jau 60-to gadu otrā pusē sāka nopietni domāt par jaunatnes piesaistīšanu DV organizācijai, meklējot veidus un iespējas. Lai jaunatni ieinteresētu latviskās dzīves ziņai un eventuāli piesaistītu organizācijai, DV rīkojuši sporta svētkus, jauniešu sanāksmes, izbraukumus (uz Cedar Glen pie Boltonas), jaunatnes balles, sacensības rakstu darbos, mūzikā un sporvisa tā palicis jauniešu sirdīs? Pūles tomēr nav bijušas veltīgas: organizācijas rindās sāk nākt jaunie latvieši. Ar deju kopas Daugaviņa nodibināšanu — it sevišķi Toronto nodaļā jaunatnei durvis pavērušās plaši. Šī nodaļa var lepoties ne tikai ar lielu bibliotēku, bet arī lielāko latviešu grāmatu lasītāju bijušo kaŗavīru piemiņlietu krātuve. Tajā glabājas arī bij. sūtņa M. Valtera atstātais mantojums, Latvijas kaŗaflotes un Latviešu leģiona standarti, ģen. J. Baloža un ģen. R. Bangerska piemiņlietas. DV nama vitrīnā redzams arī latviešu virsnieka figūra izejas uniformā un aizsardze. Toronto nodaļa apsaimniekoja DV vienīgo klubu Kanadā, kas dod ievērojamus līdzekļus.

Vanadzes bijušas klāt visās DV darba nozarēs, jo organizācija apvieno ne tikai mūsu bijušos kaŗavīrus, bet visus latviešus, kam mīļa mūsu tēvzeme un dārga tās brīvība, tādējādi kļūstot par tautas organizāciju.

25 gados nav izskaitāms ne sēto, nedz arī pļauto graudu krājums, bet uz pagātnes darbu ar lepnumu var skatīties katrs vanags un vanadze.

Elmārs Krūka

Ansamblim Senatne 10 gadu

Sv. Katrīnu vanadžu kopas plaši pazīstamais ansamblis Senatne šogad atskatās uz 10 darbības gadiem. Ansamblis nodibinājās ar 11 dziedātājām nelaikes brīvmākslinieces Ludmillas Albertiņas vadībā. Pašlaik ansamblī dzied 20 dalībnieces diriģenta Viktora Rundāna vadībā. Ansambļa priekšniece no pirmās dienas ir nenogurstošā Marija Freimane. Senatnes repertuārā vairāk nekā 80 dziesmu: tautasdziesmas (arī latgaļu) un latviešu komponistu darbi. Ansamblis piedalījies daudzos vietējos sarīkojumos, kā arī dziedājis baznīcās, dziesmu svētkos un daudzās citās pilsētās Kanadā. Latviešu dziesma popularizēta arī kanadiešu sabiedrībā. Senatne piedalījās arī Klīvlandes dziesmu svētkos. Ansamblis atzīmēs savus 10 gadus ar jubilejas koncertu DV Sv. Katrīnu nodaļas 25 gadu atceres svētkos 22. novembrī.

Z.

Pirmās vanadžu kopas 25 gadi

DVF Londonas nodaļas (Anglijā) vanadžu kopas dalībnieces, pirmā rindā no kreisās: I. Ozoliņa, DV vanadžu priekšniece M. Ķeņģe, V. Jūga, I. Zariņa un H. Zariņa; 2. r. — K. Zeibote, kopas vadītāja V. Bergmane, V. Grunte, E. Heistere, I. Ešenvalde, A. Liepiņa, Kinga un A. Sedliņa; aizmugurē — M. A. Zariņa, M. Lejiete, O. Kitova, M. Spaginska, A. Blūma, M. Ūdre, I. Nikovska, T. Lazdiņa A. Ričardsone, R. Adlere, S. Iskalne, M. Pakalna un Ž. Vesthauzere.

Londonas vanadžu kopas aizgādībā ir t. s. Trešdienas klubs, kur reizi mēnesī pulcējas mūsu vecākā paaudze. Vanadžu ziedojumu kopsumma dažādiem palīdzības mērķiem ir 500 angļu márc., veco ļaužu iepriecināšanai latviešu mītnēs un „Agnew house" Londonā izmaksātas 294 márc. Minsteres ģimnazija un jaunatnes darbs atbalstīts ar 121 márc., DVF nama inventāra iegādei ziedots 79 márc. Londonas vanadzēm izdevās arī izkārtot BBC radio raidījumu par latviešiem Londonā. Savas iekšējās darbības veidošanā viņas piedalījušās arī visu vanadžu kopējos salidojumos, kādi ir notikuši jau 17. Pašlaik vanadžu kopa gatavojas savas 25 gadu darbības atcerei, kas notiks 26. aprīlī Londonā.

No Londonas kopas nonākušas vairākas Anglijas latviešu saimes rosīgas darbinieces. Londonas vanadzes ir DV vanadžu priekšniece un DVF vanadžu daļas vadītāja Marija Ķeņģe, kas par savu palīdzi Dienvidanglijā izraudzījusi Londonas kopas vanadzi un laikraksta Latvija redaktrisi Anglijā Austru Liepiņu; vairākas vanadzes ievēlētas Latviešu nacionālā padomē Lielbritanijā. Kultūras nozares vadītāja jau ilgākus gadus ir Londonas vanadze Marianna Zariņa, kas ir arī 4. Eiropas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēde. DVF grāmatnīcu vada valodniece un vairāku mācības grāmatu autore Terēze Lazdiņa; Baltijas sieviešu organizāciju kopējā Ziemsvētku tirdziņa latviešu daļu vada Londonas vanadze Henriete Zariņa. No Londonas vanadžu kopas nāk latviešu skolas tagadējā pārzine Meta Ūdre, arī iepriekšējā Tamāra Sinka, piederēja pie Londonas vanadžu kopas.

Ar DV nozīmi zeltā apbalvotas Londonas kopas vanadzes: M. Ķeņģe, I. Zariņa, T. Ozoliņa, A. Liepiņa, H. Zariņa, M. A. Zariņa, R. Ādlere un T. Lazdiņa. Daudzām kopas vanadzēm piešķirti DV CV un DVF atzinības raksti.

A. L.

Daugavas vanagu organizācijas pamatu licēji ir latviešu karavīri. Organizācijas darbības laukam paplašinoties, tajā iesaistījās arī latviešu sievietes. Nodibinoties Daugavas Vanagu Fondam Lielbritanijā, 1947. gada 21. decembrī pagaidu valdē jau ievēlēja bij. leģiona žēlsirdīgo māsu Veltu Krustiņu - Alksni, bet revīzijas komisijā darbojās ārste zobu slimībās Veronika Jūga.

DVF darbībai strauji uzplaukstot, aizvien vairāk radās pienākumu, kuŗu veikšanai sievietes bija vissekmīgākās. 1950. gada 16. martā toreizējais DVF valdes priekšsēdis majors A. Tomass aicināja pazīstamo mājturībnieci un sabiedrisko darbinieci Mariju Ķeņģi uzņemties vanadžu organizēšanu. Jau 19. martā Londonā pulcējās 16 latvietes, kas lika pamatus pirmai vanadžu kopai visas DV organizācijas apmērā. Tai drīz pievienojās citas vanadzes.

Pirmā Londonas vanadžu kopas vadītāja bija nelaikā Milda Šūmane, tad vadību pārņēma Marija Ķeņģe, vēlāk Irmgarde Zariņa, kas ar mazu pārtraukumu bija Londonas vanadžu kopas vadītāja 14 gadus. Vēlāk kopas vadībā bijušas A. Richardsone, I. Ešenvalde, M. Pakalna un kopš pag. gada — Valda Bergmane. Kopas vadītājas palīdze ir S. Leskalna, sekretāre — O. Kitova un kasiere I. Nikovska.

Londonas vanadzes savām sanāksmēm ik mēneša pirmdienā pulcējas DVF namā, izņemot vasaras mēnešos. Visu aizvadīto gadu laikā notikušas 250 sanāksmes; vanadzes piedalījušās 189 sarīkojumos. Londonas vanadzes nosūtījušas 69 palīdzības saiņus uz Vāciju, Poliju, Italiju, Franciju un Šveici, lai palīdzētu turienes latviešu grūtdieņiem. Bez tam nosūtītas daudzas citas dāvanas, arī grāmatas un tūkstošiem laikrakstu eksemplāru, kur vanadzes bieži vien segušas izdevumus no saviem personīgiem līdzekļiem. Turpina apmeklēt vecos ļaudis, slimniekus mājās un slimnīcās. Šos apmeklējumus tagad izkārto saziņā ar Britu bēgļu padomes darbu, (BCAR), kur par latviešu pārstāvēm darbojas divas Londonas vanadzes.

Uzvara nav aizstājama

Nevis simtiem, tūkstošiem, desmitiem tūkstošu, bet miljoniem bēgļu atstāj savas dzimtās mājas un sētas, lai nekristu Ziemeļvietnamas komūnistu varā. Un tas viss noticis pēc tam, kad Amerikas bijušais valsts prezidents Richards Niksons ar lepnumu ziņoja pasaulei, ka beidzot, ģeniālā ārlietu ministra Kisingera iespaidā Vietnamā noslēgts miers un dzīvi palikušie amerikāņu karavīri var atgriezties mājā. Par nacionālās (dienvidu) Vietnamas mieru un kārtību rūpēsies paši vietnamieši.

Bet sarkanā Ķīna un Padomju savienība, kā vienmēr, izmantoja rietumnieku naivumu un apbruņoja Ziemeļvietnamu „līdz zobiem", ieņemot vienu pilsētu pēc otras, vienu ciemu pēc otra, atstājot aiz sevis pelnus un gruvešus, vaidus un asinis.

Tanī pat laikā Amerikas kongress pieņēma lēmumu atraut katru materiālu pabalstu nacionālajai Vietnamai, resp. iegrūst Dienvidvietnamu sarkanās lauvas rīklē. Parakstītajam miera līgumam bija nulles vērtība, ko šodien pierāda drausmīgās cīņas un bēgļu miljoni Dienvidvietnamā.

Jā, uzvara nav aizstājama, nav ne ar ko atvietojama, un, ka šo uzvaru amerikāņu karaspēks varēja piedzīvot īsā laika sprīdī, lietojot tikai savus gaisa un ūdens spēkus, lidmašīnas un floti, par to jūs, skatītāji, vislabāk spēsit pārliecināties vienreizējā, apbrīnojamā Vietnamas kara dokumentācijas filmā

„NO SUBSTITUTE FOR VICTORY"

kuŗā notikumu saistītājs ir pasaules slavenais filmu aktieris

JOHN WAYNE (DUKE).

Tur savas liecības ar dzīviem pierādījumiem par politiķu un valsts vīru neattaisnojamo rīcību nodod ASV ģenerāļi un karavīri, cīnītāji, kas, tāpat kā mēs, ticam patiesības uzvarai un tautu brīvībai.

Filmas izrāde:

š. g. 13. aprīlī pl. 5 pēcp.

DV namā, 125 Broadview Ave.

Ieeja pret ziedojumiem,
skolēniem un jaunatnei ieeja brīva.

DV Toronto nodaļas ārējā informācija

Parāda zīmes par 1 milj. dol.

GAŖEZERA PADOMES LĒMUMI UN ATZINUMI

Gaŗezera padomes sēdē kasieris A. Bērzkalns savā ziņojumā minēja rindu vajadzību, kuŗu kārtošanai nepieciešami prāvāki līdzekļi, un norādīja uz internāta telpu celšanu vidusskolas meiteņu vajadzībām, jo necerēti lielais skolēnu pieplūdums vasaras vidusskolā pag. gada vasarā radīja lielas grūtības. Līdzīgs stāvoklis varētu rasties šovasar, kādēļ jādara viss iespējamais, lai skolēnus varētu izvietot.

Ieņēmumi no gadskārtējām izlozēm ar katru gadu samazinājušies, kādēļ jārod jaunas iespējas līdzekļu sagādei.

Līdzekļu sagādes jautājumā plašāk izteicās arī padomes loceklis Dr. J. Lācis, norādot, ka vasaras vidusskolai būtu jādarbojas visu gadu. Akcionāru pilnsapulce pagājušā gadā pilnvarojusi padomi izdot parāda zīmes, maksājot par aizdevumu 6 proc. gadā. Padome nolēmusi parāda zīmes izdot 100 tūkst. dol. vērtībā. Aizdevuma lielums varētu būt no 100 līdz 5.000 dol.. Parāda zīmes pēc aizdevēju pieprasījuma Gaŗezers izpērk 3 mēnešu laikā. Parāda zīmes var iegādāties katra privāta persona, kas pieder pie organizācijas vai draudzes, kuŗa ir akciju īpašniece.

Dr. J. Lācis nodeva kasieŗa V. Bērzkalna rīcībā 500 parāda zīmes. Aizdevumi kārtojami un parāda zīmes saņemamas, rakstot: Latvian Center Garezers, Rt. #3, Box 363, Three Rivers, Michigan 49093. Mr. A. Tidemanis.

Padome nolēma vidusskolas meiteņu internāta vajadzībām celt kabīni pēc architekta G. Ejupa plāna, netālu no skolas. Vasarnieku vajadzībām Dzintaros nolēma iegādāties divus trēleŗus, kuŗos būtu visas ērtības. Padomes loceklis Dr. V. Muižnieks ziņoja, ka noorganizējis komisiju, kuŗa skaidro Gaŗezera vasaras vidusskolas pārveidošanu par pilna laika mācības iestādi. Jautājumu galīgā veidā varēs izlemt akcionāru sapulcē, kas parasti notiek maijā. Viņš vēl informēja, ka ar šo gadu Rietummičigenas universitātē latviešu valodas un literātūras kurss būs paplidināts ar politisko zinātņu studijām.

Vidusskolas direktors A. Bolšteins bija atsūtījis rakstu, kuŗā ziņoja, ka 60 proc. no vajadzīgā skolotāju skaita jau sarunāts. Uz neklātienes latv. valodas kursiem pieteikušies vairāk nekā 50 interesentu. Vades priekšsēdim A. Tīdemanim, kas dzīvo Gaŗezeram kaimiņos, padome uzticēja arī administrātora pienākumus. A. Tīdemanis ziņoja, ka no apdrošināšanas sabiedrības saņemti 1686 dol. par nopostītiem Gaŗezera vārtiem.

Par skolēnu pieteikšanās terminu padome noteica 1. jūniju. Latviešu inženieŗu biedrībai Čikagā piešķīra 1 akciju 100 dol. vērtībā. Sēdi vadīja priekšsēdis J. Meija, protokolēja sekretārs O. Cakars.

E. B.

Mūsu tautas žņaudzēju rokaspuiši

DV Rietumvācijas valdes priekšsēdis J. Leitītis DV kopsapulcē Manheimā 8. martā referēja par DV nostāju trimdas nacionālos jautājumos, ko savā referātā viņš nosauca par pārdomām. Pēc referenta domām, nacionālos jautājumus nevar dalīt starp mūsu dzīvi trimdā un tautu tēvzemē. Abās vietās draud pārtautošanās. Trimdas asimilācija notiek, dzīvojot svešā vidē, bet tēvzemē iepludina citas tautas.

Daugavas Vanagu organizācija ir būvēta uz trim pamatiem ko izveidojuši tās dibinātāji. Tās uzdevums ir apvienot un pulcēt latviešus tautas kopības saglabāšanai, kopt un veidot varoņgaru, nacionālo vienību un morālisku stāju, stiprināt ticību Latvijas atjaunošanai, cilvēku tiesībām un brīvībai.

Referents secina, ka Latvija juridiski nav beigusi pastāvēt, bet tās darbība pārtraukta ar Pad. savienības okupāciju. Neviens DV organizācijas dalībnieks nekad un nekādos apstākļos neatzīs Pad. savienības tiesības uz latviešu zemi. Daugavas Vanagu pirmais un galvenais uzdevums — visur un vienmēr iestāties par latviešu tautas un Latvijas valsts tiesībām un brīvību.

Daugavas Vanagu organizācijai un tās atsevišķiem dalībniekiem nedrīkst būt nekāda sadarbība ar varu, kas okupējusi mūsu zemi, ne arī ar tās līdzskrējējiem vai padevīgiem kalpotājiem. Mums pašiem jābūt pārliecinātiem par latviešu tautas brīvības un patstāvības tiesībām. Mēs nedrīkstam kļūt par „kautrīgiem latviešiem", kas noliedz savu izcelsmi. Mūsu darbs un dzīve jāveltī tautas labā, jo mums ir dota iespēja to netraucēti darīt. Šīs bija referāta pamattezes.

Referāts izraisīja spraigas delegātu debates. Marksistu un citu kreiso novirzienu latviešu jauniešu skaits ir niecīgs, bet viņu darbībai nevar pieiet bez vērtējuma, jo to vada mūsu tautas apspiedēji, un tā ir koncentrēta ar noteiktu mērķi un programmu. Komūnistiem nebija citu iespēju kā mainīt savu taktiku un iefiltrēt savus ļaudis organizācijās, šķelt un jaukt mūsu darbu iekšēji. Tas daļēji izdevies Eiropas jaunatnes organizācijā, kur daži marksisti atklāti deklarējuši, ka viņi ir par tagadējo Latviešu režīmu un komūnisma sistēmu. Šie jaunieši ļaunprātīgi izmantojuši savu stāvokli organizācijā un atļaujas runāt visu jauniešu vārdā. Ļaunākais ir tas, ka šie jaunieši piedalās dažādu sarīkojumu izkārtošanā, piemēram, pasaules jauniešu kongresa rīkošanā.

Debatēs bija arī jautājumi, vai mēs paši tagad esam stingri savā stājā par mūsu tautas tiesībām un cīņā par Latvijas brīvības atgūšanu. Mēs dažkārt paciešam jauniešus, kas sadarbojas ar mūsu tautas apspiedējiem un atklāti pauž savu nostāju, izvirzās rīkotāju grupu priekšgalā. Runa ir par Eiropas latviešu jauniešu nostāju, no kuŗu vidus pasaules jauniešu kongresa rīkošanā piedalās arī daži kreisie jaunieši.

Šīs spraigās DV debates Vācijā liecina, ka ir daži cilvēki, kuŗi vēlētos uzspiest savus uzskatus, kas ir gluži pretēji mūsu nacionālpolītiskajiem mērķiem. Pēdējā laikā arī daudzus kultūrālus un literārus sarīkojumus nosaka superliberālie „jaungaitnieki". Varbūt bijām tikai mazliet iesnaudušies un nepamanījām, ka daļa jauno un arī daži „vecie jaunie" pamazām novirzījušies pa kreisi.

Vk

Kalpakietis aizsaulē

† LKOK kpt. Aleksandrs Lēvings

Delmenhorstas veco ļaužu mītnē Rietumvācijā nepilnu 81 g. vecumā 10. febr. miris bij. Kalpaka bataljona Jātnieku nodaļas LKOK kpt. Aleksandrs Lēvings. Nelaikis bija dzimis 1894. g. 16. maijā Kuldigā, kur viņa tēvs bija apriņķa priekšnieka palīgs. Nelaikis beidzis komercskolu Tukumā, bet 1. pasaules kara laikā beidzis Nikolaja kavalerijas skolu Pēterpilī un iedalīts kavalērijā, vēlāk nokļuvis Somijā un Igaunijā, pēc tam Latvijā, kur pēc valsts proklamēšanas kopā ar kpt. Baumani saformējuši jātnieku nodaļu Tukumā, pēc tam ar 28 jātniekiem ieradies Rudbāržos plkv. Kalpaka rīcībā. Par kaujas nopelniem apbalvots ar LKO. 1922. g. no kara dienesta uz lūgumu atvaļināts un darbojies robežapsardzībā, pēc tam finanču ministrijā. 1925. g. viņš devās uz Afriku, kur palika līdz 1931. g., apceļodams arabu zemes no Tanžēras līdz Kasablankai, kur dresējis šeichu zirgus un strādājis amerikāņu filmu sabiedrībā. Pēc dažu gadu uzturēšanās Rīgā, otrreiz devies uz Ziemeļafriku, bet tur palicis tikai pāris gadu, atgriežoties dzimtenē. Ieskaitīts armijas dienestā, kur palicis līdz Latvijas okupācijai un 1941. g. devies uz Vāciju, tā paglābdamies no apcietināšanas. 2. pasaules karam sākoties bijis tulks vācu Melnāsjūras flotē, bet vēlāk lūdzis pārvietot uz Latviešu leģionu. Pēc kara 10 gadu pavadījis bēgļu nometnēs Ziemeļvācijā, bet pēdējos gadus veco ļaužu mītnē. Arī šajā laikā apceļojis gandrīz visas Eiropas zemes, arī Ziemeļamerikas kontinentu.

Pēdējie pāris gadi viņam bija smagi. Tie lielāko tiesu bija jāpavada gultā. Apglabāts Eslingenas latviešu urnu kapsētā.

V. Likerts

Latviešu virsnieki...

(Pārnesums no 5. lp.)

cīgi vīri, tos ieskatīja par ļoti labiem strādniekiem. Pa lielākai daļai tie nāca no zemnieku ģimenēm, kas pēc ģimnazijas beigšanas iestājušies Lietuvas armijā.

Latviešu izturēšanās bijusi divējāda. Viena daļa izturējusies līdzīgi lietuviešiem, otra daļa turpinājusi protestu pret viņu arestēšanu, sūdzējušies nometnes vadībai, ka tā neievēro pašu likumus un atteikušies runāt krieviski.

Lielākā daļa igauņu paši bija izvēlējušies savu likteni. Tā kā Igaunija vairs nepastāvēja, igauņu virsniekiem nav vairs kam dzīvot. Viņi atteicās iet strādāt, uzsāka bada streiku vai devās pašnāvībā atsevišķi vai grupās pa vairākiem kopā. Pēc dažiem mēnešiem tikai nedaudzi igauņu virsnieki bija palikuši dzīvi.

Mēnesi pirms kaŗa sākuma ar vāciešiem padomju iestādes deportēja simtiem tūkstošu baltiešu uz tāliem Sibirijas apgabaliem, kur daudzi mira. Pēc Staļina nāves daudzus sūtīja atpakaļ uz dzimteni. Starp tiem bija parlamenta locekļi, žurnālisti, rakstnieki, arī daži politiķi. Tomēr daļa vēl palika pēc 1956. gada.

Lietuviešu katoļu un latviešu protestantu garīdzniekiem bija daudz kopēju labu īpašību. Ieslodzītie garīdznieki bija godīgi un vēlējās čakli strādāt. Starp ieslodzītiem bija arī daži jaunieši padsmitos, kas jutās apmulsuši jaunajos apstākļos un dziļi izjuta savas tēvzemes neatkarības zaudēšanu. Tie jutās lepni ar īsā neatkarības laika pienesumu kultūrā, zinātnē, sportā un mākslā. Viņi bija pārliecināti, ka apvienošanās ar Pad. savienību ir solis atpakaļ. Vairums baltiešu vīru, kas mira Sibirijā, tomēr nebija pret krievisko. Tie bija zemnieki, kas par saviem galvenajiem naidniekiem uzskatīja Baltijas baronus un neieredzēja vāciešus.

Baltiešu ieslodzītie bija sarūgtināti par rietumvalstu vienaldzību par viņu zemi. Sevišķi slikts noskaņojums bija pret Angliju, kas pēc krievu okupācijas pat nebija mēģinājusi kaut ko darīt. Baltijas valstis bija pārņēmušas savu izglītības sistēmu un kultūras paražas no rietumu valstīm, tāpēc arī likās neiespējami iekļauties krieviskajā. Viņi respektēja krievu kultūru, bet domāja, ka tā viņiem ir sveša. Savu kultūru viņi juta saistītu ar Franciju un Ameriku. Viņiem nelikās pareizi, ka tos salīdzina ar citām Padomijas minoritātēm, kā turkmeņiem vai uzbekiem.

Daži piedzīvoja atgriešanos piecdesmito gadu vidū, daudzi beidza savas gaitas ieslodzījuma nometnē.

Vk

Dieva mierā aizsaukta mūsu mīļā māsa

Paula Zars

dz. Bērziņš.

dzimusi 1892. gada 31. oktobrī Mālupē,
mirusi 1975. gada 22. martā Toronto.

Sāp atmiņas,
Sāp tukšā vieta,
Kaut liktenis
Mums visiem viens.

Viņu mīlestībā piemin

brālis un māsas ar ģimenēm.

Mūsu nodaļas biedrs

Alberts Zariņš

dzimis 1903. gada 15. jūnijā Aiviekstes pagastā,
miris 1975. gada 29. martā Bramptonā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

DV Bramptonas nodaļa

Paula Zars

dzimusi 1892. gada 31. oktobrī
mirusi 1975. gada 22. martā Toronto.

Sv. Jāņa ev.lut. latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

(77. turpinājums)

Neviens no maniem skolasbiedriem nav dzērājs, tomēr svētkos iedzeŗ glāzi alus, ja piedāvā. Kad visi ieradušies, kopā ar mājiniekiem ēdam pusdienas. Pēc tam mājinieki pošas apciemot kaimiņus un mēs, četri skolasbiedri, divi Kārļi un divi Jāņi, pārspriežam tagadējos laikus. Gaidām, kad pienāks laiks iet uz balli. Skolā parasti politiskās un intimās lietas bija grūti pārrunāt. Vienmēr kāda auss klausījās un ausījās. Ziediņu Frīdis ierodas kādu stundu vēlāk, aizbildinādamies, ka pa ceļam iegājis Jaungaidēs pie Rožlapiem.

„Ja jau kur ieiet, tik ātri ārā netiek. Zināt, kā iet. Tā kā pa mazo ellīti. Svētkos tik daudz jāēd un jādzeŗ. Kāpēc tas vajadzīgs?" prāto Frīdis.

„Svētku svētīšana jau laikam sākusies tad, kad cilvēks iznācis no džungļiem. Laba paēšana un lustēšanās laikam nekad neizniīks, kamēr vien cilvēce pastāvēs," prāto Lazdiņu Jānis.

„Ko tu teici, ka sabiedriskā uzdzīve sākusies tikai, kad cilvēks ticis laukā no džungļiem. Skaties bildēs, kā melnie džungļos danco un priecājas," pārtrauc Jāni Dzenīšu Kārlis.

„Bet ir kāda starpība. Melnajiem džungļos dzeŗ tikai virsaiši, tauta tikai dejo. Baltie visi ēd, dzeŗ un priecājas kopā," gribu arī piedalīties sarunās.

„Kur nu kopā. Baltajiem jau arī ir šķiras. Saimnieki un strādnieki, ministri, direktori un tādi, kam nepieder nekas. Nezinu, kā lai tos īsti sauc. Par nabagiem negribētos saukt. Nabags ir vienīgi tas, kas nespēj sevi apgādāt. Mums vēl šodien Latvijā ir daži nelaimīgie. Vai tiem arī negribētos sēdēt pie pilna galda, kā to darām mēs?" filozofē Akmentiņu Kārlis. „Ja kāds šodien neapmierināts un nabags, tad viņš pats vainīgs. Ko gan varam palīdzēt cilvēkam, kas pats sev negrib palīdzēt?" saka Lazdiņu Jānis.

„Kā tu to domā? Es nedomāju tādu vienlīdzību, kādu iedomājas Kārlis Marks. Tāda neliekas iespējama. Teorija ir viena lieta, bet prakse otra. Kā gan lai apdāvinātu, uzņēmīgu cilvēku pielīdzina dīkdienim, muļķim un plencim. Ja viņus abus bāzīs vienā maisā, tur nekas neizniīks," atkal strīdas Dzenīšu Kārlis.

„Ir jau grūti pateikt, kā to īstenot dzīvē. Tomēr liekas, ka zināma atbildība sabiedrībai par cilvēkiem. Sevišķi, ja mēs šodien sevi saucam par latviešiem, tad visiem ir jābūt laimīgiem latviešiem," atkal filozofē Akmentiņu Kārlis.

„Tur es tev atkal nepievienojos. Ja zemnieks skolodamies un cenzdamies ticis par direktoru vai ģenerāli, tad viņam gan atļauts izmeklēties savam stāvoklim piemērotus draugus. Tie viņi gan būs labi savas puses sabiedrības atbalstītāji, tā sakot, sava pagasta locekļi, bet ne uz visiem laikiem viņu dzīves spēles biedri," oponē atkal Kārlim Lazdiņu Jānis.

„Tā iznāk, ka tu atbalsti arī Indijas kārtas, kā to „Atpūtā" apraksta misionāre Irbe un pasaules apceļotājs Timuška," jautā Jānim Kārlis.

„Pirmkārt, mēs, latvieši, esam latvieši, ne indieši. Mēs govi nepielūdzam, bet slaucam un ēdam viņas gaļu. Indijā kārtas radušās uz reliģiskiem pamatiem. Mums Latvijā reliģisku fanātiķu ir maz. Mums gan ir četras lielākas reliģijas — luterāņi, katoļi, pareizticīgie un baptisti, bet fanātiķi vienīgi ir starp baptistiem, kas gaidīja pastardienu un brauca uz Braziliju," ierunājos arī es.

„Nesaki vis, ka nav. Mans tēvs, kas kaŗa laikā bijis kopā ar tavu tēvu, zina stāstīt, ka Krievijā esot milzīgi daudz reliģisku fanātiķu. Tāpēc jau pati Krievija sabrukusi, ka ļāvusi visiem ekstrēmistiem vaļu, kā reliģiskiem fanātiķiem, komūnistiem, nihilistiem un pat utopistiem. Komūnistiem šinī sabangotajā katlā bija viegli iekurt uguni un gūt uzvaru," atkal saka Akmentiņu Kārlis.

Iztirzājot šīs problēmas, mēs ēdam pīrāgus un dzeram alu. Kad pieceļamies, lai ietu uz Aumeisteru muižu, jūtamies smagi.

„Nu gan vēders piedzerts kā govij. Un ne tikai vēderā, jūt arī galvā. Tavā mājā jau garšīgs miestiņš, bet lien arī bēniņos. Nudien jūtos noreibis," saka Akmentiņu Kārlis.

„Nekas, līdz Aumeisteru muižai trīs kilometri. Sals pieņemas. Tas tev izdzīs reibumu," saku bijušam skolas biedram.

Ejot uz Aumeisteru muižu, Dzenīšu Kārlis un Lazdiņu Jānis iet pa priekšu. Mēs ar Akmentiņu Kārli sekojam. Ejam bez ceļa, pāri visiem tīrumiem. Sniegs nav dziļš un ir sasalis, tā ka var iet pa virsu.

Pie Kalniņiem abi brāļi Lazdiņi lūdz mūs uz glāzi alus. Negribas gan vairs dzert, tomēr atraidīt nevar. Mūsu pusē pieklājība prasa vismaz vienu glāzi pieņemt. Ir taču svētki. Katrs cilvēks svētkos liekas laimīgs un grib darīt laimīgus arī citus. Tam pamatā ir apdāvināšanās un pacienāšana. Dzeŗu alu, kas garšo drusku novadējies. Iztukšojuši glāzes, slavējam kaimiņa alu un ejam tālāk.

„Velns ar ārā, man gan tas kaimiņu alus nelīda iekšā," sodās Dzenīšu Kārlis.

„Ko tu to neteici, kad dzēri? Tu tāpat izdzēri piedāvāto kausu un tagad sāc gausties. Dzeŗ kā teļš bez pirksta un tad sodās, ka neesot garšojis. Vecs teiciens, ka nepateicība pasaules alga," zobo Dzenīti Akmentiņš.

Kad ejam cauri Teičiem, Ziemiņu Frīdis ierunājas:

„Ka tik nu atkal tevi, Jāni, nesauktu iekšā. Kā redzu, cirgalieši ir ļoti laipni cilvēki. Un tevi jau kā pagasta cilvēku visi cienī. Mēs jau šeit tiekam uzskatīti par ārzemniekiem."

„Kas par cirgalieti. Viņš jau vairāk grundzālietis nekā cirgalietis. Visa viņa kaimiņu būšana un skola ir notikusi Grundzāles pagastā," ierunājas Dzenīšu Kārlis.

„Pagaidi, pagaidi. Pieturi pie Griķu kroga. Trīs gadus nogāju Priežkalnā un trīs gadus Grundzāles skolā. Kur tev nu iznāca viss skolas laiks?" atbildu Kārlim.

Kad esam pagājuši garām Teiču mājām, Priežkalna skolas kalnā mums klāt piebrauc Eidis Sprancmanis. Ieraudzījis mūs, viņš iesaucas:

„Redz, kur visi smiltenieši. Visi tie, kas nēsā zaļu cepuri ar zelta vārpu".

Paskaidroju, ka arī Eidis priekš kādiem četriem gadiem beidzis Smiltenes divgadīgo piensaimniecības skolu. Arī viņš ir nēsājis zaļu cepuri ar zeltītu vārpu. Kad nonākam pagasta mājā, vietējais ragu orķestris jau rauj vaļā pirmo valsi.

„Redzi nu. Kalniņos dzeŗot alu, nokavējām pirmo valsi. Nu mums būs grūti dabūt deju partneres," sodās Lazdiņu Jānis.

Priekštelpā, kur atrodas bufete, saimnieko Vaiņagu saimnieks ar citiem aizsargiem. Vecākie vīri sēž pie galdiem, bauda degvīnu un uzkož aizsardžu gatavotās sviestmaizītes. Zālē vēl satiekam Mildu Jansoni, Elzu Liepiņu un Jāni Pumpuru. Tie arī bijušie un tagadējie Smiltenes skolnieki. Zālē mums pretim nāk Klāvu Jānis. Viņš ir ieķēris vienu par pieci vairāk. Ieraudzījis mūs, savus vecos skolēnus, Klāvu Jānis iesaucas:

(Turpinājums sekos)

Labas ziņas

Lētākā sūtīšana kā jebkad!!!

SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS uz Latviju sūta

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA

Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.63

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101	$3706.00
Jaunais, uzlabotais (Export Model)	
Zhiguli Vaz 2103	$4246.00
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$4082.00
Moskvitch 412 IE	$3756.00
Moskvitch 408 IE	$3454.00
Moskvitch 426 IE Station Wagon	$3919.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon	$4205.00
Zaporozhets Zaz 968	$2368.00

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 26 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas specializējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pād. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Mēs cerējām . . .

Bez Jēzus augšāmcelšanās no miroņiem nav kristietības. Kristietis tu esi tad, kad tu tici, ka Jēzus Kristus ir augšāmcēlies no miroņiem un kad tava ticība tev ir garīgs pārdzīvojums, kas silda tavu sirdi. Kad prāts saka — es ticu, bet sirds ir auksta, tā vēl nav kristietība. Kristietis ir tas cilvēks, kas personīgi „tiecas" ar dzīvo Kristu, piedzīvojis sevī garīgu pārmaiņu, sācis dzīvot atjaunotu dzīvi un nes savās krūtīs degošu sirdi.

Divi no Jēzus draugiem Lieldienās gāja pa ceļu no Jeruzalemes uz Emavu. Viņi gāja uz mājām. Tiem bija daudz par ko runāt, jo bija liecinieki visam tam, kas bija noticis Jeruzalemē. Viņu valoda liecināja par viņu sabrukušajām cerībām. Viņi bija cerējuši, ka Jēzus ir Dieva sūtītais Mesija un ka Viņa sludinātā Dieva valstība ir politiska valstība. Bet tagad ar Jēzus piesišanu krustā, visa viņu ticība un cerība bija sairusi. „Mēs cerējām, ka Viņš ir tas, kas atpestīs Israēlu..." (Lūkas ev. 24:13—35).

„Mēs cerējām . . .". Bet tagad Jēzus ir zaudējis. Viņš ir kapā, bet Cēzars tronī. Kas var otru piesist krustā, tam pieder visa vara. Kam pieder vara, tā pusē ir arī taisnība. Kristus kapā, tātad — ardievas iecerētai brīvībai. Kristus kapā, Poncijs Pilāts ir situācijas noteicējs. Kristus . . . Mesija . . . Glābējs . . . Pestītājs . . no kapa taču nevar nevienam palīdzēt!

Tādas varēja būt valodas, kādas cirkulēja starp Jēzus mācekļiem un draugiem Jeruzalemē, ieskaitot Kleopu un viņa paziņu, kas tagad staigāja no Jeruzalemes uz Emavu. Viņi gāja uz mājām, lai ieraktos vecajā dzīvē.

„Mēs cerējām." Kas ir tas, ko jūs cerējāt? „Mēs cerējām, ka Viņš ir tas, kas atpestīs Izraēlu." Tad mēs būtu brīvi no okupantu romiešu jūga. Tad mēs atkal būtu bijuši kungi savā zemē. Tad romieši vairs nepārvaldītu Palestīnu, tad mēs nemaksātu nodokļus nevienam, tad mēs būtu paēduši un padzēruši pēc sirds patikas . . . tad... „Mēs cerējām."

Šādu savu izirušu cerību viņi atklāja Svešiniekam, kas viņiem bija piebiedrojies ceļā. Kad Svešinieks bija noklausījies viņu stāstos, Viņa spriedums bija tāds: „Jūs, neprašas un sirdīs kūtrie . . ." Tas nozīmē: jūsu cerība ir šīs zemes cerība, tā nav garīga cerība, tai jādod vieta citai cerībai. Un Svešinieks sāka izskaidrot svētos rakstus, iesākot ar Mozu un praviešiem: „Vai Kristum tā nebija jācieš un jāieiet savā godībā?"

Jēzus Kristus bija Dieva sūtītais Mesija, daudz lielāks nekā šie Jēzus draugi bija iedomājušies. Jēzus Kristus bija nācis atbrīvot ne tikai jūdus no romiešu okupācijas, bet visus cilvēkus no grēka. Viņš bija nācis atpestīt ne tikai vienu mazu stūrīti pasaulē, bet visu pasauli. Tāda pestīšana var nākt vienīgi pa krusta ceļu. Jēzus Kristus bija nācis uzcelt ne laicīgu valstību, bet garīgu, t. i. Dieva jeb debess valstību, pārlaicīgu valstību, mīlestības valstību.

Ceļš no Jeruzalemes uz Emavu ir drūms, nogurdinošs, bez prieka un bez cerības. Ja mēs savu dievticību nesam kā smagu nastu, ja svētdiena, dievnams un dievkalpojums mums ir smaga problēma, tad esam biedros ar šiem diviem Jēzus apakšmācekļiem, kas staigāja Lieldienu pēcpusdienā no Jeruzālemes uz Emavu. Šinī ceļā ticība jaucas ar neticību, bezcerība ar cerības lauskām, nedrošība un nezināšana ar bailēm. „Mēs cerējām . . ."

Kamēr šie divi gājēji pauda Jēzum savu bezcerības noskaņojumu, bet Jēzus izstāstīja viņiem Mozus svētos rakstus, viņi bija sasnieguši Emavu, bet tad arī bija pienācis jau vakars. No Svešinieka bija noprotams, ka Viņš ies tālāk. Tad ierunājās viens no diviem: „Klausies, kur tu iesi tik vēlā vakarā, paliec šonakt pie mums, gan jau atradīsim kādu kaktiņu, kur tev pārlaist nakts tumsu, un maizes arī būs, ar ko dalīties ar tevi. Un mēs lasām: „Jēzus iegāja pie tiem palikt." Galds tika klāts. Maize parādījās galdā. Arī dzēriens. Viesis parasti bija tas, kas teica galda lūgšanu jūdu mājā. To darīja arī Svešinieks. Viņš ņēma maizi, teica svētības vārdus, pārlauza to, lai dotu arī pārējiem. Tad mēs varam lasīt tādus vārdus: „Tad viņu acis tapa atvērtas un viņi pazina Jēzu." Kad Jēzus no viņiem bija aizgājis, tie jautāja viens otram: „Vai mūsu sirdis nedega, kad viņš ceļā ar mums runāja?"

Atvērtas acis un degošas sirdis iet roku rokā. Kad acis ir atvērtas un kad sirds deg, tad sāk saprast, kas līdz šim bijis neparasts: ka krusts nav beigas, bet sākums, ka ne krustā sišana, bet augšāmcelšanās ir lielākais brīnums Dieva pasaulē, ka Dieva pasaule nav Palestīna vien, bet visa zeme ar tās iedzīvotājiem, ka Dieva valstība nav ēdiens un dzēriens, bet taisnība, miers un prieks Svētajā Garā, ka šī fiziskā dzīve nav viss, bet mūžīgā dzīvība ir galvenā.

Jēzus vēl šodien staigā pa ceļu, kas ved no tavas un manas „Jeruzalemes". Jēzus meklē cilvēkus, kuŗu sirdīs cerība zudusi. Sirdis bez cerības ir aukstas sirdis. Tās neļauj acīm redzēt lietas un notikumus pareizā gaismā. Cilvēks bez cerības mokās pats ar sevi, arī nevienam nespēj palīdzēt. Paldies Dievam, ka mūsu bezcerību ceļā staigā arī Jēzus. Apstājies un apskaties visapkārt, vai tavā tuvumā nav kāds „Svešinieks". Meklē savā dzīves ceļā šo Svešinieku.

R. E.

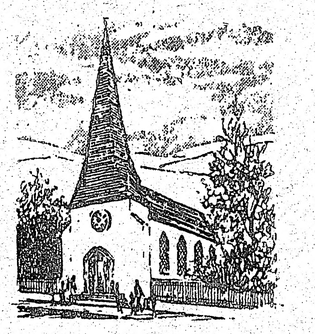

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5523. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 209 Balmoral. Ave.

I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un trešdienās no pl. 6—9 vak., bet ceturtdienās un piektdienās no pl. 9.30 līdz 12. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

6. aprīlī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

13. aprīlī pl. 11 no rīta dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma svētdienas skolas audzēkņu talantu pēcpusdiena.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanborne Ave., Willowdale Ont., tālr. 493-8211. Māc. A. Čops, 84 John Street, Weston. Tālrunis 249-6593.

6. aprīlī pl. 3 pēcpusdienā dievkalpojums.

13. aprīlī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

Dievkalpojumi angļu valodā katru svētdienu pl 1 pēcp. un turpināsies līdz 18. maijam.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

6. aprīlī — Lieldienu atsvētē plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā BRAMPTONĀ.

13. aprīlī plkst. 1 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētīšanas mācību stunda.

20. aprīlī plkst. 1 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma Tālavas apbūves gabalu nomnieku sapulce baznīcas apakšējā zālē.

27. aprīlī plkst. 1 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētīšanas mācību stunda.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 12. 30 dienā.

HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

6 aprīlī, plkst. 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums; plkst. 10.15 Bībeles klase.

13. aprīlī, plkst. 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums ar svētdienas skolu; plkst. 11 dievkalpojums; plkst. 10.15 stunda Bībeles klasei.

20. aprīlī plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

27. aprīlī, plkst. 4 pēcp. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās draudzes vakars ar groziņiem; Silvija Argue-Plīse runās un rādīs slidītes par savu ceļojumu Afrikā, Āzijā un Tālajos austrumos.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4346 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 19. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 1.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Mikelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

Mīļais tēvs

Pēteris Krūmiņš

dzimis 1893. gada 12. aprīlī, Rankā,

miris 1975. gada 16. februārī.

Ko Tu šeit cietis un strādājis grūti,
Bagāti tas Tev tur atmaksāts kļūs.

Sirdsmīļā māmuļa

Marta Krūmiņa

dzimusi 1896. gada 21. novembrī, Rankā,

mirusi 1975. gada 20. februārī.

Gribēju laimi un prieku
Vecuma dienās Tev sniegt.

Abi apglabāti Alūksnes kapos.

Viņus mīļā piemiņā paturēs

dēls un vedekla Adelaidē, Austrālijā, mazmeita Vācijā.

Nākamais dziedināšanas dievkalpojums Toronto ar

BENNY HINN piedalīšanos

mācītāja J. Poyntera vadībā, notiks

pirmdien, 14. aprīlī pl. 7.30 vakarā

St. Paula angliķāņu baznīcā, CODY hallē.

Baznīca atrodas Bloor un Jarvis ielu krustojumā un ir ērti sasniedzama ar pazemi.

Atkal Jelgavā

(Turpinājums no 6. lp.)

Esmu vēl domās nogrimis, kad bremžu troksnis atgādina nākamās stacijas tuvošanos. Ap agrāko cukurfabriku izveidots plašs rūpniecības rajons (autobusu būve u. c.). Šīs fabrikas atgādina, ka laiks ir par 40 gadiem aizgājis tālāk.

Lēnām vilciens iet pāri Lielupes tiltam. No tālienes aiz kokiem mani sveicina vecā Kurzemes hercogu pils, it kā teikdama: „Ilgi tu biji prom!" Tūlīt jāzina, ka Jelgava tagad ir cita pilsēta. Stacija moderna, lietišķa un nekādi vairs neatgādina veco sarkanu ķieģeļu ēku. Nami ielās ar nedaudziem izņēmumiem ir jauni. Četrstāvīgi vienādi dzīvokļu bloki, biežāk ar veikaliem apakšējos stāvos agrāko koka un akmens ēku vietā.

Ielu sadalījums pa daļai paturēts agrākais. Vēl arvien var iet pa Pils ielu, Lielo ielu, Pasta ielu, Svētes ielu vai Zaļo ielu, kaut arī ielu nosaukumi ir pārmainīti. Visas ielas ir paplašinātas, un labai daļai ir abās pusēs zaļumu joslas, pa daļai ar kokiem apstādītas. Daudz ko es vairs nepazīstu. Visa tirgus laukuma apkārtne ir pārveidota; vietā nācis plašs laukums ar pieminekli. Kur kādreiz bija Lindes viesnīca, tagad ir mazs restorāns. Pretī uz Dīķu ielas stūra uzcelta pilsētas lielākā viesnīca „Jelgava" ar pieguļošu kafejnīcu.

Ko es ievēroju savā gājienā šai pilsētā ar 60.000 iedzīvotājiem? Bez pils ir atjaunota arī Academia Petrina (Hercoga Pēteŗa ģimnazija); tur novietoti vēstures un citi mūzeji. Kādreizējā Pils ielā es atcerējos Reijera patversmi, lielās daudzstāvu mājas pie ieejas Vaļņu ielā un pretī sarkano ķieģeļu ēku manas bērnības laikā. Bet velti es meklēju Amatnieku biedrību un Katrīnas patversmi. Jaunas, vienveidīgas dzīvokļu mājas radušās vietā.

Krievu baznīca ir vairs tikai drupu kaudze, un no Trīsvienības baznīcas pāri palicis torņa stumbrs. Pa kādreizējās ieejas atvērumu iekšā redz lielu akmens kaudzi. Kā pilsētu 1944. gadā nopostot, baznīca sagrauta, tāpat tā stāv vēl tagad. Apkārtējās mājas aizsedz skatu uz baznīcas stāvu. Katoļu baznīca no ārienes maz bojāta, bet slaidais tornis pārsegts ar smailu jumtu. Annas baznīca agrākās Lielās ielas galā ir patvērusies. Tāpat kā agrāk to ietver krāšņi apstādījumi, tikai koki ir izauguši garāki un resnāki. Īsajā pilsētas apmeklējumā man nebija iespējas noskaidrot, kādās baznīcās notiek kārtēji dievkalpojumi.

Es meklēju mājas Paula un Svētes ielā, kur esmu uzaudzis. Arī tur gandrīz viss ir jauns. Tomēr ceļā uz skolu, ko es atkal nu reiz eju virzienā uz Vācu ģimnaziju, es pamanu sen aizmirsto. Vecais ozols Svētes ielas galā stāv kā agrāk ielas vidū, un apkārtējās mājas ir agrākās. Mūsu skola, kas pēc uzraksta pie durvīm arī tagad ir vidusskola, atrodas vecajā vietā, bet tai ir jauna fasāde.

Skolotāju iela, 40 gados izaugušu lielu koku apēnota, nav pārmainījusies. Mana direktora, krievu valodas skolotāja un draugu mājas visas ir tur. Tai vietā lielais kaŗa ugunsgrēks bija mitējies un pasaudzējis mājas ar glītajām stikla verandām.

Mazā Jāņa baznīca tagad atrodas ielas dakšā, lielu koku aizsegta, un tūlīt var redzēt, ka tās durvis gadiem ilgi nav virinātas. Veco Jāņa kapu vairs nav. To vietā ir glīts kokiem apstādīts parks. Parkam cauri ejot, es uzduŗos uz kāda piemineķļa — uz pazīstamā latviešu dzejnieka Alunāna kapa zīmes. Pat bronzas plāksne ar viņa profilu ir vēl vienmēr tur.

Es stāvu Driksas krastā kādreizējā zivju tirgus tuvumā un meklēju airētāju kluba laivu māju un verandu, kur priecīgi nosvētītas tik daudzas Jāņu naktis. Nekopta pļava ar veciem kokiem liecina, ka te neviens vairs nestaigā. Bet mazais kanālis, kuŗā vienmēr šūpojās kluba priekšnieka elegantā motorlaiva, ir vēl vienmēr tur.

Lēnām sāku iet atkaļ atpakaļ uz staciju. Manas atmiņas nobāl — viss tomēr ir pavisam citādi.

L. A.

Ja jums tagad liekas, ka Ontario provincē notiek daudz labu lietu, tad

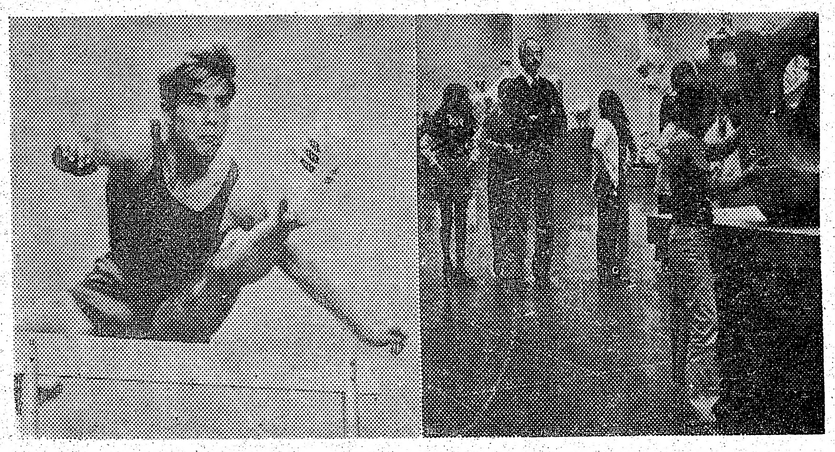

pagaidiet, un jūs isti redzēsiet, ko jauna lotereja jums dod.

Tā ir it kā atmošanās. Mēs arvien vairāk tiekam iesaistīti dažādās brīvā laika nodarbībās.

Bērnu beisbola turnīri. Hamiltonas filharmonijas orķestris. Skriešanās klubu veselības kopšanai, tautasdejas, mākslas klases, curlinga turnīri. Tas notiek visā provincē un ir tikai sākums.

Tagad mums ir jauna ministrija, lai mums palīdzētu. Tā ir Kultūras un atpūtas lietu ministrija.

Tās uzdevums ir palīdzēt ikvienam no mums, lai gūtu pilnīgāku dzīvi.

Vispirms šī ministrija koordinēs visas tās lietas, kas jau notiek, kā Ontario vasaras spēles, Zinātņu centru, Ontario senatnes mantojuma pasargāšanas organizāciju.

Bet tad tā iedzīvinās jaunas programmas, un tur ir vārda tiešā nozīmē simtiem dažādu iespēju.

Ceļojošas teātŗa grupas, jaunas hokeja slidotavas, atbalsts sievietēm mākslas nodarbībās. Jaunas bibliotēkas vietas, kur tās pašreiz vēl nemaz nav. Daļa šo šīs idejas ir, dot iespēju piedalīties ikvienam no mums, lai kur mēs katrs dzīvotu.

Kā mēs to visu varam? Lūk, tur ir ienākumi no mūsu jaunās Ontario loterijas, kas sāksies pēc dažām nedēļām.

Sagaidāms, ka šī loterija dos daudzus miljonus dolaru. Katrs dolars, ko mēs ieguldām dažādos pasākumos, ir tikai vienam mērķim — katram no mums gūt vairāk no dzīves.

Tā, lūk, šī būs loterija, kuŗā mēs visi gūsim.

ONTARIO LOTTERY CORPORATION.

Harvey McCulloch, Chairman
Marshall Pollock, Managing Director

Ontario

MINISTRY OF CULTURE AND RECREATION.

Bob Welch, Minister
Malcolm Rowan, Deputy Minister

Kokļu mūzikas darbu sacensība

Lai celtu koklētāju rosmi, kuplinātu kokļu mūzikas repertuāru un veicinātu latviešu tautas mūziku, DV centrālā valde, sakarā ar DV organizācijas 30 gadu jubileju, izsludina kokļu mūzikas darbu sacensību ar šādiem noteikumiem:

1. Sacensībā var piedalīties latviešu komponisti un mūzikas aranžētāji, neatkarīgi no viņu dzīves vietām.

2. Sacensības darbiem jāietver folkloras vai oriģinālmūzikas temas, kas atbilstu C, E vai F koklēm un to diapazoniem, ieskaitot E koklēm sīkaliņu (E sīkaliņa ar G kā augstāko un E bass-bar. kokli ar lielās oktāvas E kā zemāko toni). Sacensības darbos var ietilpināt arī koka pūšamos instrumentus, senās bungas un trideksni, tāpat dziesmas, deklamācijas ar tekstu un instrumentu pavadījumu. Uzsvars paturams koklēm kā pavadinstrumentiem, vismaz kvantitātīvi.

3. Iesūtītos darbus novērtēs un godalgas piešķirs speciālistu komisija. Godalgošanas komisijai tiesības godalgas arī nepiešķirt, vai kādu godalgu izlaist.

4. Labākajiem darbiem piešķirs šādas godalgas: 1. godalga 300 dol., 2. godalga 200 dol. un 3. godalga 100 dol.

5. Viena persona var iesūtīt vairākus darbus, bet vienam un tam pašam autoram piešķirama tikai viena godalga.

6. Godalgoto darbu pirmatskaņošanas un publicēšanas tiesības iegūst DV centrālā valde. Šīs tiesības tā var cedēt. Par negodalgoto darbu iegūšanu DV centrālā valde var vienoties ar autoriem, vai arī sūtīt tos atpakaļ autoriem.

7. Godalgošanai domātie darbi iesūtāmi DV centrālās valdes sekretāram: N. Bisenieks, 18, Lyndhurst Grove, Chaddesden, Derby DE2 6RY, England, līdz 1976. g. 1. martam. Darbs apzīmējams ar moto vai nosaukumu un tam pievienojama slēgta aploksne ar autora vārdu un adresi. Šī aploksne, apzīmēta ar to pašu darba moto vai nosaukumu, glabāsies neatvērta pie DV centrālās valdes sekretāra, līdz godalgošanas komisija būs sacensības darbus izvērtējusi.

Godalgas izmaksās DV centrālā valde no kokļu mūzikas atbalstītāju iemaksām. Vajadzīgā summa garantēta, bet ja iemaksas atļautu, tad DV CV godalgas palielinās vai arī atļaus godalgošanas komisijai piešķirt vairāk nekā 3 godalgas.

Kokļu mūzikas sacensībai domātās summas vēl var iemaksāt DV centrālās valdes kasierim: S. Lindiņš, 136, Chapeltown Road, Leeds LS7 4EE, Yorks, England, kas katru iemaksu kvitēs.

DV centrālā valde

LASĪTĀJU VĒSTULES

(Turpinājums no 2. lp.)

„Mielībniekiem", kas it kā latviski vairs lāga neprazdami, izsakās lauzītā valodā, latviskā vārda vietā, bez vajadzības, lieto sakropļotus angļu valodas vārdus.

Šāds stāvoklis redakcijām jāizbeidz, citādi mūsu piederīgie Latvijā neprazdami angļu valodu, vairs nevarēs mūsu rakstus saprast. V. Andersons

Redakcijas piezīme. Ja kāds vārds līdzīgi skan angļu valodā, vēl nenozīmā, ka esam to pārņēmuši no angļu valodas. Lielākajai daļai no raksta autora savirknētajiem vārdiem ir latīņu un franču valodas sakne, piem., destruktīvs (lat. destruktīvus — kas posta), esenciāls (lat. esentia — būtība), ruinēt (fr. ruiner — izpostīt). Šaubu gadījumos derētu pavērties svešvārdu vārdnīcā, kas norāda, kādas val. sakne katram svešvārdam. Protams, lielu daļu no minētajiem vārdiem varam izteikt latviešu vārdiem, bet ne jau katrā gadījumā tas iespējams. Neviena valoda neiztiek bez svešvārdiem. Tie ir starptautiski. Esam mēģinājuši telefonu aizstāt ar tālruni, bet vai tauta to pilnīgi pieņēmusi? Dzirdam lietojam abus vārdus. Ne jau mūsu valodu apdraud svešvārdi, bet lielākās briesmas ir sarunu valodas piebārtīšana ar angļu vārdiem un teicieniem, tāpat verdziskie tulkojumi no citām valodām, kas sveši mūsu valodas garam.

Lāpa . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

mais laiks mūs nolicis dīluma zīmē. Nemitīgā gadu skrejā mūsu skaits saplok. Viens aiz otra aizsteidzas tie, kuŗi reiz stāvēja kūmās pie Latvijas brīvības šūpuļa vai citādi bija darbīgi un ar lielu pašaizliedzību un nacionālu pārliecību kūsāja neatkarīgās valsts labā.

Sarūk arī pirmo cīnītāju rindas, kas reiz, kā jaunekļi vai vīri spēka briedumā, nebijās asinsupuŗu, skaudrās cīņās izsirodami visus zemes novadus. Vai mums šodien nebūtu jāprasa pašiem sev un jādod atjaunots zvērests, ka arī mēs, vēl palikušie, nerimsim sava lielākā pienākuma priekšā?

Par cik sarūk mūsu rindas neapturamā laika skrējienā, paņemot viņai saulei cīnītājus un darītājus no Latvijas neatkarības sākuma un tam sekotāja laikmeta, par tik jākāpina Latvijas idejas spēks tajos, kuŗi paliek, jāpadara gaišāka tā lāpa, kas vēl nesama nākotnei. Un te mūsu cerības un vēlējumi atkal virzīti uz jauno audzi. Tā gan rodas, izaug un veidojas svešuma apstākļos, bet viņā kūsā latviešu asinis, gars un ilgošanās.

Katrai etniskai grupai vai tautas daļai, kas ar cīnītāja apziņu nonākusi svešā vidē, uzglūn asimilācijas lietuvēns. Varbūt tas jau daļu paņēmis arī no mums? Un visasākās būtu tās sāpes, bezcerība un zaudējuma apziņa, ko radītu mūsu jaunās audzes atraisīšanās no sava dzīvības koka. Mums par to atkal pāpārdomā, atkal un atkal jāmeklē jaunas iespējas un veidi, kā svešumā dzimušajām tautas audzēm domāt, rīkoties un apzināties, ka viņas būs un vienmēr paliks tās lāpas gaismā, ko reiz izslēja mūsu brīvības cīnītāji un kas paši vēl šodien, ignorējot laiku un sūros svešuma gadus, tic savas sūtības nemirstībai.

Pašreiz augstākā izglītība ir nozīmīgāka kā jebkad agrāk.

Lūk, ko Ontario province dara, lai tā būtu pieejama visiem.

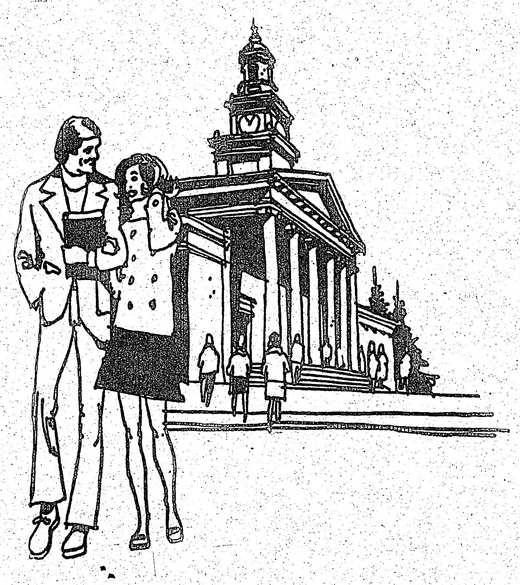

Ontario province ir labākā vieta Kanadā, lai iegūtu augstāko izglītību. Kāpēc? Pirmkārt, programmas apjoms un dažādība, ko piedāvā mūsu mācību iestādes. Otrkārt, Ontario valdības programma, kas palīdz studentiem segt viņu izglītības izdevumus.

Jau tagad divi no katriem pieciem Ontario universitāšu vai kolledžu studentiem saņem financiālu palīdzību Ontario studentu atbalsta programmas (Ontario Student Assistance Program OSAP) ietvaros. OSAP programma atbalsta pilna laika studentus pirmā akadēmiskā grada iegūšanai ar valdības izdevumiem un pabalstiem, kas tiek piešķirti, ņemot vērā vajadzību, bet ne akadēmiskos sasniegumus.

Tagad, sākot ar 1975./76. mācību gadu, būs divas jaunas programmas. Ontario studentu aizdevumu plāns (Ontario Student Loans Plan), kas ir izveidots, lai palīdzētu studentiem, kas ir tiesīgi saņemt palīdzību no Ontario studentu atbalsta programmas (OSAP). Šis plāns palīdz nepilna laika studentiem, studentiem, kas mācās papildus kursos, kā arī tiem, kas mācās īsākus kursus vai kursus ar citādu priekšzināšanu līmeni nekā tas noteikts Ontario studentu atbalsta programmā.

Ontario speciālā studentu pabalsta programma (Ontario Special Bursary Program), kas izsniedz neatmaksājamu pabalstu studentiem, kas ir nopietnās financiālās grūtībās, un sevišķi tiem, kas var savu financiālo stāvokli uzlabot, ņemot vienu vai vairākus kursus. Šis plāns ir domāts nepilna laika studentiem, kas saņem sociālo pabalstu, nav nodarbināti vai kam ir mazs ģimenes ienākums.

Ja jūs vēlaties noskaidrot, kāda veida finacionālu palīdzību jūs varat saņemt un kā to pieprasīt, griezieties pie ikvienas universitātes vai kolledžas ierēdņa, kas kārto studentu pabalstu, vai arī rakstiet:

Inquiry Section
Student Awards Branch
Ministry of Colleges and Universities
Mowat Block, Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1C6

MINISTRY OF COLLEGES AND UNIVERSITIES
JAMES AULD, MINISTER

Government of Ontario
William Davis, Premier

JAUNĀKAS GRĀMATAS

A. Rasa — Saule pār pilsētu, rom.	$ 6.75
E. Kurzemnieks—Divdesmitā gadsimta verdzībā PSRS	10.25
Latvijas armija 20 gados	25.00
M. Celms—Graudnieki, kultūrvēsturisks stāsts	6.60
A. Eglīts — Lūdzu ienāciet Sēr I-II	18.00
E. Kociņa — Skan mantotā stīga, rom.	6.50
I. Gubiņa—Ar diviem punktiem teikums nebeidzas, stāsti	6.50
K. Raudive — Laikmetu ārdītāji, pārdomas par mūsdienu traģiku	6.00
A. Kraujiete — Ne bungas, ne trompetes, dzejoļi	5.00
I. Gubiņa, G. Janovskis — Paskaties kļavā, dzejoļi	5.50
V. Rūķe-Draviņa — Vārds īstā vietā	9.50
L. Tolstojs — Evaņģelijs patiesā gaismā	8.25
A. Zemdega — Cirsma, dzejoļi	5.50
A. Veisbergs — Hercoga Pēteŗa ģimnazija, rakstu krājums	15.00
Dr. P. Cirsis, S. J. — Dziļāk domāta doma, mūsdienu svarīgākie virzieni un galvenās problēmas	8.00
I. Grebzde — Aizdedziet sveces, stāsti	6.50
J. Sīlis — Meitenes Āras mīlas stāsts	6.80
O. Akmentiņš — Vidzemes auna zīmē	14.80
R. Scarry — Jautrā grāmata, bērniem	12.00
H. Kreicers—Atspīdumi I-II, atmiņas un vērojumi	16.00
Archīvs XIV — Tautas veselība	9.00
Agr. J. Venners—Ģimenes mājas augļu dārzs	6.00
A. Bērziņš — K. Ulmanis	8.00
A. Solžeņicins — Gulaga Archipelāgs	13.00
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
M. Zandbergs — Mārtiņa dienas grāmata	7.50
The Latvians in America 1640—1973 (Maruta Kārklis, Līga Streips, Laimons Streips)	5.00
A. Ezergailis — The 1917 Revolution in Latvia	12.50

Dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$21.—
☐ 6 mēnešiem	$11.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents Δ pagarinājums Δ

Čekus lūdzam rakstīt uz LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

„Veciem cilvēkiem daudz nevajaga"

KO RAKSTA NO LATVIJAS

Ar Latviešu nacionālā fonda, Zviedrijā starpniecību saņemtas dažas vēstules, kas liecina par apstākļiem okupētā Latvijā. Par dažiem rubļiem mēnesī paaugstinātas pensijas. Vēstules liecina par sliktiem ražas ievākšanas apstākļiem rudenī, pārtikas trūkumu un preču dārdzību.

„Esmu tapusi par 7 rubļiem mēnesī bagātāka," rakstīts kādā vēstulē. „No tiem man iznāk 6 kg. cukura, ko drīkstu mēnesī patērēt. Tas maksā 84 kap. kg, un līdz ar to paliek pāri arī nauda maizei. Decembrī te visiem invalidiem pielika pensiju. Tagad saņemu 39 rubļ. 22 kap. mēnesī. Gaļu neko necienu. Kad man piens, cukurs, maize un kartupeļi, tad sviests bijis, nebijis. Tagad man ir 81 gads. Kad vēl strādāju fabrikā un pelnīju divreiz vairāk, tad ēdu arī gaļu un sviestu. Pienu dabūju kaimiņos, kā no govs slauktu par 26 kap. litrā."

Rakstīts arī par kādu vecu pāri, kur vīrs saņem pensiju 70 rbļ mēnesī; sievai pensiju nemaksā, jo neesot pietiekamas izdienas gadu skaits. Viņai esot jau 82 gadi. Arī šis pāris pārtiekot no maizes, kartupeļiem un piena. Ja rudeņos esot lēti āboli, tad pavalga tiesai lietojot tos. Gaļa un sviests aizdaram šai mājā neesot redzēti, tāpat zivis. Bet veciem cilvēkiem daudz nevajagot. Kāda cita iedzīvotāja, mazliet jaunāka, kas pensiju neesot izkalpojusi, līmējot veikaliem papīra tūtiņas, tā piepelnot klāt pie nelaiķa vīra pensijas.

Cita vēstule runā par ražas novākšanu: „Šogad bija nelāgs gads, saulainu dienu maz. Dārzos augļi nenogatavojās kā citus gadus, bet sabojājās jau kokos, bija raibi un negaršīgi. Ar lietaino laiku ieilga arī lauku darbi, bietes raka vēl zem sniega. Daudzās vietās uz lauka gulēja ūdens. Siens bija jāsavāc pazagšus. To sakrāva zārdos, lai žūst, bet lietus lija bieži. Ko pa druskai pažāvēja — tūliņ nastiņā uz māju! Vēlu iesētu vīķu gabalu nopļāva, pakaltēja un sakrāva zārdos. Kad drusku uzsala, tad izkūla. Kā beidza kult, tā naktī sniegs klāt." -be

„Vecajiem cilvēkiem tagad Latvijā daudz nevajag"...

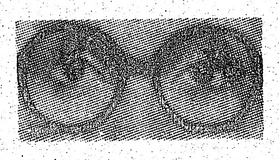

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm ◉ Acu pārbaude

Zeiss ◉ Rodenstock ◉ Christ. Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ◉ Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PARTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKATUS

AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija

DV GRĀMATNĪCĀ,

491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

Iedzer, brālīt!

Pastaiga okupētās Latvijas preses dārzā

Biķernieku ielā, kur starp agrākajām nelielajām mājiņām Rīgā tagad sacelts daudz „staltu" namu, radušās nebūšanas ar dzērienu „limitiem".

Alkoholiskus dzērienus tur pārdod 47. veikala speciālizētā alkoholisko dzērienu nodaļā un 24. veikaliņā, kas esot tādas mērenas „piparbodītes" lielumā un atrodoties apm. 50 metru atstatu no lielā 47. veikala. Šņabi pārdod arī 7. veikalā, kas gan īpaši iekārtots piena un maizes tirgošanai, bet kur pienu reti varot dabūt, toties šņabi — allaž. Tuvumā esošajā 58. veikalā esot neliela piena nodaļa, kuŗā vienīgajā plašā apkārtnē pēc gaŗas rindā stāvēšanas pienu varot nopirkt; konjaku un vīnu 58. veikalā, protams, tirgo veselās divi nodaļās un bez rindām.

Par šādu izkārtojumu nu sūdzas neprātīgie Biķernieku ielas iedzīvotāji, aizrādīdami, ka namu trepju telpas un pagalmi, kur aug koki un krūmi un uztaisīti atpūtas soli, kļuvuši par iemīļotu uzturēšanās vietu žūpu kompānijām jau ar paša agra rīta stundām. Tie ar savu neķītro valodu un pamestajām drazām saindējot dzīves apstākļus apkārtnes bērniem.

Salīdzinājumam un sociālistiskās sacensības rosināšanai pieminēsim dažus skaitļus no komūnistiskās Maskavas priekšgājēju un mūžīgo sāncenšu krievu caru laikiem! 1898. gadā Vidzemē uz katrām piecām verstīm bija viens lauku krogs, t.i., pa krogam uz katrām 75 vīriešu dvēselēm vecumā no 15 — 50 gadiem. Tauta par to toreiz teica tā:

Kas par to, kas par to,
Kad man dzērājs gadījās?
Dzers viņš pats, dos i man,
Dzersim abi dziedādami!

J. J.

Aluminium siding
Soffit and fascia
Eavestroughs
Windows, doors, roofing

REINO

Aluminium installation
64 Westwood Ave.,
425-3785 (after 5 p.m.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. EINAR CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai lesk. piekt. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

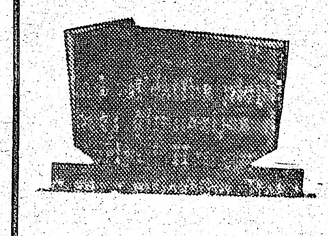

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Town & Country R·E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

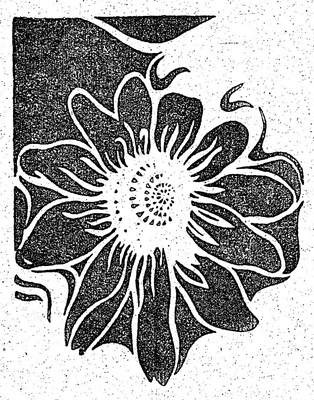

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Artūrs Mlme
CENTURY ALUMIŅUM INSTALLERS
534-2864
2226 Dundas St. W.
Toronto. M6R 1X3

Visāda veida iespiedumdarbi
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalve
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
895 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

Nopietns drauds rietumiem

Valsts, ko drīz var pārņemt komūnisti, tagad ir Portugale. Ja tas tuvākā laikā notiktu, sekas būtu nepārredzamas visas rietumpasaules drošībai. Portugale jau 46 gadus bijusi cietoksnis pret sarkano intrīgām ne tikai Eiropas apjomā, bet arī Afrikā. Portugales agrākās Afrikas kolonijas bijušas tā saucamās „atbrīvošanas armijas" uzbrukuma mērķis. Gandrīz visas tās atrodas tiešā komūnistu kontrolē.

Militārā junta, kas gāza Portugales konservātīvo režīmu, iecēla pagaidu prezidentu ģenerāli Spinolu. Viņš izveidoja kreisā spārna kabinetu, kurā portugaļu komūnistu partijas vadītājs Alvaro Kuņals kļuva par ministru bez portfeļa. Viņš kopš 1962. gada dzīvoja Maskavā un Prāgā, bet pagājušā gada aprīlī atgriezās Portugalē. Arī citi Spinolas izraudzītie kabineta locekļi bija komūnistu partijas biedri, vai radikālie sociālisti. Lai gan prese nosauca Spinolu par „konservātīvo", Portugale bija jau pabīdīta tālu uz kreiso pusi. Spinola apsolīja, ka Portugale kļūs demokratiska un izsludināja vispārējas vēlēšanas, kurās 25. aprīlī atklāti varēs piedalīties agrāk nelikumīgi izsludinātā komūnistu partija. Liels skaits portugaļu komūnistu, kas dzīvoja ārzemēs, atgriezušies dzimtenē, iefiltrējušies bruņotos spēkos un pārņēmuši armiju savā kontrolē. Pērnvasar komūnisti Spinolu padzina un viņu aizstāja Vasko Gonsalves, bruņoto spēku radikālā spārna pārstāvis.

Tuvojoties vēlēšanām komūnistu partija kļuvusi par stiprāko partiju Portugalē. Tā ir labi disciplinēta, bauda preses labvēlību un ar Maskavas atbalstu financiāli bagāta. Portugalē pašreiz ir ap 60 politisko partiju, kas sacentīsies vēlēšanās, tādēļ tikai sašķeļot vēlētāju balsis pret labi noorganizēto komūnistu partiju. Komūnisti pārvalda arī galvenās studentu grupas, bet ar valdības pretimnākšanu — arī ārodbiedrības.

Portugalei ir ievērojama stratēģiska nozīme Savienotām Valstīm un Rietumeiropai. ASV gaisa spēku baze atrodas portugaļu Azoru salās. Ziemeļatlantijas apsardzības organizācijas (NATO) jūras spēku mītne atrodas Lisabonas tuvumā. ASV svarīgas militāras bazes, kas sargā Gibraltāras šaurumu un ieeju Vidusjūrā, atrodas Spānijā. Ja Portugale kristu sarkano rokās, tad Pad. savienība izdarītu spiedienu arī uz šīm bazēm.

Portugales kreisā valdība ved sarunas ar komūnistu partizānu grupām, kas darbojas tās Afrikas provincēs. Lisabona apsolījusi „atbrīvot" šīs provinces, lai tās pārvaldītu komūnisti. Saimnieciskā ziņā Portugales valdība veicinājusi šo zemju uzplaukumu, bet tagad vispārībā atzīts, ka portugaļu pārvaldes vājināšana pasliktinās to stāvokli. Bez tam šīs zemes kļuvušas par izejas bazēm komūnistu teritoristiem ar nolūku gāzt stabilās, pretkomūnistiskās un rietumiem labvēlīgās Dienvidafrikas un Rodēzijas valdības.

Pirms dažām nedēļām Pad. savienība prasīja Portugalei atļaut savas ostas krievu Atlantijas zvejas flotei. Tas nozīmētu, ka padomju spiegu kuģi ar izsmalcinātām elektroniskām ierīcēm, maskējušies par zvejas kuģiem, atradīsies tikai 110 jūdzes no NATO Atlantijas flotes komandpunkta. Nav noslēpums, ka Pad savienība mēģina iegūt kontroli par pasaules stratēģiskiem ūdensceļiem. Maskava izdara spiedienu uz Norvēģiju un pārējām Skandinavijas valstīm mēģinājumā pārņemt kontroli Ziemeļatlantijā.

Ja Dienvidafrikā un Rodēzijā, sakarā ar sarkano uzbrukumu no agrākām portugaļu kolonijām sabruktu valdības, tad Labās Cerības rags kristu padomju rokās un padomju zemūdenes izbeigtu rietumu kuģošanu Dienvidatlantijas un daļēji arī Indijas un Pacifika okeanā. Brīvās pasaules lielākās zelta piegādātājas, kas atrodas Dienvidafrikā, tad pārņemtu komūnisti.

Par spīti Henrija Kisingera mierinošiem sadarbības vārdiem, tomēr pierādās, ka Pad. savienības izplešanās turpinās nepamazinātā gaitā. ASV ar Portugali riskē daudz, un tās nedrīkst dīkā noskatīties, kamēr Pad. savienība pievienos savai sarkanajai imperijai vēl vienu satelitu.

(tlk)

Skatuves māksliniece Marianna Zīle savu mazo papildskolas audzēkņu vidū.

Foto: Andrejs Preiss Augustdorfā, Rietumvācijā.

Skatuves mākslinieces jubileja

Šajās dienās skatuves mākslinieciei Mariannai Zīlei Rietumvācijā piepildījās 60 mūža gadi. Dzimusi 1915. g. 27. februārī. Māte bija ārste, tēvs — aktieris un režisors. Viņai bija grūti izšķirties — studēt medicīnu vai kļūt par skatuves mākslinieci, pēdīgi iestājoties Latviešu aktieru arodbiedrības teātŗa skolā. Māksliniece vēl vienmēr atminas skaistos, darba un rosmes pilnos gadus teātŗa skolā. Prasības bija augstas, mācības priekšmetu daudz, bet darbs interesants. Režisori un paidagogi lieliski. Skolas dibināšanas laikā tanī darbojās tādi spēki kā Čechovs un Gromovs. Marianna Zīle iestājās skolā, kad viņi abi tur vairs nebija, bet viņai bija laime mācīties pie Jāņa Zariņa, Kārļa Veica, Amtmaņa Briedīša, Olgas Bormanes, Nikolaja Mūrnieka un citiem. Tad pēdējais uztraukums — eksāmenu vakars Nacionālajā teātrī, kur tūliņ dabūja arī anagažamentu 1938./39. g. sezonā. Īstenībā Mariannu Zīli teātŗa direktoram jau bija apsolījis teātŗa skolas toreizējais vadītājs Valdemārs Švarcs. Bija piedāvājums arī provinces teātŗos. Jubilāre atminas, ka pirmā sezona bijusi ļoti grūta, jo vajadzējis pārņemt vienas otras aizgājušas aktrises lomas vai aizstāt lomā kādu saslimušu aktrisi. 1939./40 g. sezonā Zīle angažēta Liepājas teātrī, bet tad jau drīz bija Latvijas okupācija. Vecie un iemīļotie aktieŗi Liepājas operas un drāmas teātri pameta, sanāca jauni, maz pazīstami. Vācu laikā Marianna Zīle atkal pārgāja uz Nacionālo teātri Rīgā, kur darbojās līdz bēgļu gaitu sākumam, bet pēc kaŗa spēlēja Mērbekas teātrī Vācijā, kas viņai bijis neaizmirstams laiks. Tur režijas vadītājs Jānis Zariņš un Osvalds Uršteins, dekorātors Evalds Dajevskis, aktieŗi — „bet ko tur uzskaitīt," saka jubilāre — „visi latvieši jau tos redzējuši un nekad neaizmirsīs." Pašlaik māksliniece strādā fabrikā, tad vēl vada latviešu papildskolu un nodarbojas ar tā saucamo „mākslas terapiju" pie vācu jauniešiem.

Vēlēsim Mariannai Zīlei vēl daudz spēka arī turpmākajos gados.

Andrejs Preiss

Bēgļu miljoni apsūdz

(Pārnesums no 1. lp.)

krišanai komūnistu varā, viena pakaļ otrai, sekos pārējo valstu nonākšana komūnistu varā) var izrādīties par aplamu pieņēmumu. Nav jāaizmirst, ka Indoķīnā uz spēles ir ne tikai ASV politiskais prestižs. Šajā Stratēģiskā telpā par varu sacenšas arī divi nesamierināmie sarkanie milži — Pekinga un Kremlis. Nav nekāds noslēpums, ka Pekinga nebūt nevēlas, lai Vašingtona norakstītu zaudējumos savu politisko un militāro iespaidu Tālajos austrumos. Galu galā Dr. Kisingera diplomātijas pamatā ir pieņēmums, ka starptautiskā politikā jāpatur elastīga piemērošanās un ASV interesēm piemērota reaģēšana katrā atsevišķā situācijā. Tas vēl nenozīmē, ka Ričarda Niksona doktrīnu Tālajos austrumos tuvāko nedēļu laikā aizstās kāda atšķaidīta ASV interešu deklarācija, kas vēsturē ieietu kā Džeralda Forda doktrīna.

Simtiem tūkstošu Indoķīnas bēgļu paglābšana, kas ierobežotos apmēros jau sākusies, nepaies bez atbalss visā pasaulē. Jau tagad Apvienoto nāciju ģenerālsekretārs Valdheims apellē pie pasaules sirdsapziņas, lai atvieglotu Indoķīnas bēgļu likteni. Mēs taču zinām, ka katrs bēglis ir dzīva apsūdzība komūnisma agresijai. Arī mēs pirms 30 gadiem pametām visu, lai paglābtu savas kailās dzīvības un lai ar savu klātieni brīvajai pasaulei paustu patiesību par komūnisma īsto seju. Ir cits jautājums, vai mēs pilnībā esam īstenojuši likteņa uzlikto misiju un tādējādi pakalpojuši mūsu tautas nākotnes centieniem un izredzēm.

Amerikāņu ārpolitikas pārvērtēšanas dienās zināmās politiskās aprindās Vašingtonā pacēlušās balsis par attieksmju uzlabošanos ar sarkano Kubu. Kā zināms, tad Katro režīma uzturēšana Maskavai izmaksā vismaz 1 milj. dolaru dienā. Tādēļ nav arī nekāds brīnums, ka Maskavas sūtnis Dobrīņins visiem līdzekļiem aizkulisēs mēģina sekmēt Vašingtonas un Havannas attieksmju uzlabošanos. Viņa vārdiem runājot, attiecību revīzija ar Kubu nāktu par labu pasaules mieram. Par to gan ļoti jāšaubās, bet ir skaidrs, ka šādā gadījumā Maskavai ietaupītos simt vai vairām miljonu dolaru gadā.

Vašingtonā šajās dienās viesojās Kanadas ārlietu ministrs. Domājams, ka viņš nolīdzina ceļu Dr. Kisingera priekšā stāvošajai vizītei Otavā. Šajās Otavas sarunās tikšot pārspriestas arī Kanadas un ASV turpmākās attieksmes. Kanadas premjēra Trudo nesenais Eiropas ceļojums nav palicis bez atbalss Vašingtonā. Trudo vairākiem Eiropas valstsvīriem izteicies par Kanadas centieniem atraisīties no ASV saimnieciskās atkarības. Droši vien radikālas pārmaiņas Vašingtonas un Otavas attieksmēs izpaliks. Te gan jāpiezīmē, ka Trudo valdības ārlietu ministra Vašingtonas apmeklējuma laikā Dr. Kisingeru sasniedza kāds zīmīgs vēstījums. Kvebekas provincē kādās asbesta raktuvēs streiko daži tūkstoši strādnieku. Streikotāju vadība nosūtījusi premjēram Trudo telegrammu, kurā atgādināts, ka viņš, tāpat kā viņa tagadējais transporta ministrs Maršands un kabineta loceklis Peltjē 1949. gadā, kad neviens no viņiem vēl nebija liberāļu partijas loceklis, ar savu klātieni toreiz atbalstīja pirmo streiku Treford asbesta raktuvēs. Pašreizējā streikā, kas sākās 15. martā, streikotāji prasa algas pielikumu un uzlabotus darba apstākļus. Par to nebūtu nemaz jābrīnās, jo dažādu streiku ziņā pagājušā gadā Kanada bija pirmajā vietā visā pasaulē. Ir jābrīnās par Kanadas ministru prezidenta atbildes telegrammu streikotājiem: „Peltjē, Maršands un es izsakām solidāritāti mūsu asbesta biedriem („comrades"). Mēs simpatizējam jūsu cīņai." Streikotājus, kuŗu prasības vēl nebūt nav pārbaudītas, parasti valdības galva neatbalsta.

Nākošais šacha gājiens pagaidām vēl joprojām pieder Dr. Kisingeram, un daudzas zīmes liecina, ka diplomātijas lielmeistars ar jaunu gājienu var no jauna pārsteigt visu pasauli.

Aleksandrs Ķegumnieks

Kisingers nedomā atkāpties

Pretēji baumām, ka ASV ārlietu ministrs Henrijs Kisingers visā drīzumā varētu no amata atkāpties, ASV prezidents Džeralds Fords dāvājis viņam savu uzticību līdz 1977. gadam, kad izbeidzas tagadējā prezidenta amata pilnvaras. Daži kongresa locekļi kritizēja Kisingeru par viņa neveiksmīgajām miera sarunām Vidējos austrumos starp Ēģipti un Izraēlu. Arī Kisingers izteicies prezidentam, ka viņš vēlētos palikt savā postenī arī turpmāk. Prezidenta preses sekretārs savos ieteikumos apstiprinājis, ka Kisingers turpinās vadīt ASV ārlietu politiku.

20 gadu parlamentā

Ontario provinces valdības ministram Alanam Grosmanim par godu paredzēts rīkot banketu, lai atzīmētu viņa 20 gadu darbības atceri Ontario parlamentā. Bankets (Testimonial Dinner) notiks Royal York viesnīcas „Canadian" zālē pirmdien, 5. maijā, pl. 6.30 vak. Tas nav domāts līdzekļu iegūšanai, bet lai šī ilggadējā parlamentārieša kollēgas un cienītāji no visām politiskām partijām varētu pulcēties viņa godināšanā. Tuvākai informācijai zvanīt: Mr. Ted Pawluck, 532-4404.

Arī Rīgā dzied nēģeŗu dziesmas

Pēc Latviešu nacionālā fonda saņemtās informācijas, Rīgas 50. vidusskolas zēnu koris 1. februārī dziedājis dažas labi pazīstamas dziesmas: E. Dārziņa Mūžam zili, Bacha — Guno Ave Maria un amerikāņu kovboju dziesmu Home on the Range. Šinī priekšnesumu daļā bijušas divas nēģeŗu tautasdziesmas un pāris citu rietumnieku dziesmu. Vidusskolas jauktais un meiteņu koris savukārt dziedājis dažādas tautasdziesmas un citus sabalsojumus.

LNF

Sidrabenes pārvalde meklē kafejnīcas nomnieku.

Zvanīt A. Kalniņam, tel. 533-2798.